

پیشہ کی قورنات

پیشہ کی شہ بہ نہ مر عبدالخالق مہ عروف .
تہا حہ مہ حہ مہ تہ مین ہلہ دنی .

پیشہ کی

خوینہری ہیژا:

تہ وہی راستی بی بہ ہوی سہ رقالمہ وہ ' بہ کیشہی نہ خوشیہ دہرونیہ کانی دہست کردی سیستہ می سہ رمایہ داری ' قہت باوہرم نہ دہ کرد رۆژیک لہ رۆژان دہست بدہ مہ پینووس و لہ سہر تاین بنوسم . بہ تاییہ تی تایینی ئیسلام . ہہرچہ ندہ کاتی خوی لہ فیرگہ یہ کی سویدی و ہکو وانہ وانہ یہ کی تاینم ہلہ بژاردبوو . لہ گہل دوو وانہ ی دہرونیاسی چونکہ تہ و دوورشتہ تہ واوکہری یہ کترن بۆ تیگہ شتنی باشتر لہ تاین . ہہر وہا بیرکردنہ وہی تاکہ کس و کۆمہل لہ دہوروبہرہ کہی خوی . چونکہ باوہرم و ابوو کہ دہبی کونہ پاریزان لہ پیشدا بنہ برکریں ' یان زہ مینہ سازبی

بۆ له ناوچوونيان. ههروهها كۆمه ليش ووشيارى پهيدا كا، تا زه مينه سازنه بى، دوان له وباره وه بى به ره مه. ئىستاش كۆمه لگا كه مان ژماره يه كى به رجه ستهى خوینده واره و، مارتن لوتهرى كه مه، سه رچاوهى نيه! سه رده ميكي شه مل ملانيمه له گه ل رسته كانى ناو قورئان. ده ميكي ش بوو وه لامى به زيندومانى قورئانم تا ئه م چه رখে مان ده ست نه ده كه وت. له راستيدا وام ده زانى كه ته نها كه مى ووشياريه هۆكارى زيندومانى ئىسلام. به لام ئىستا گه شتمه ئه نجامى كه ته نها و ته نها ئيمپرياليزمه هۆكارى سه ره كى زيندومانى ئىسلام. كه رېگري ووشيار بوونه وهى گه لانى ئىسلامه. وهك ده زانين ئيمپرياليزم توانى سيمای هه ندى وولاتت بگۆرپى چونكه ويستى. به لام چونكه نه يويست ميشكه لاوازه كه يانى وهك خوى هتلايه وه!

بيستومانه كه شتیه وانى كه گه شتۆته سه رمانك، يان پلانته مانيترا، پيوتراوه كه له وى رايگه يه نى كه خوايه ك هه يه. تا بازرگانانى خوینى له سه رپى بيكه نه هه را له ره شوو پووت.

ئه وه شى وای ليكردم كه ئه م په رتوكه بنوسم چونكه خوینده وارى كورد فاكته رى پرشتهى ئاينى يان شيكردنه وهى زۆر كه مه يان نيه تى تا بتوانى تۆيژينه وه له سه قورئان ئه نجام بدات يان به زمانه كهى خوى له خودى قورئان تيبگا كه قورئان چى ئه لى. ئه و گه لانهى كه بوونه ته موسلمان به تايبه ت گه لانى ئه وروپى وهك بۆسنه يى يان ئه لبانى كه سه كانيان ئه وان هى له قورئان تيده گه ن به په نجهى ده ست ده ژميردرين! ئه لبانى يان بۆسنه يى يهك ووشه چيه له قورئان تيناگه ن، خو شيان له سه ر ئىسلام ده دن به كوشت!

له بهر ئه وهى ژنانى ئه وروپاي كه ميك به مافه ره واكانى خويان گه شتون به دلنياه وه ده توانين بلين كه هيچ كام له ژنانى ئه وروپاي ئايه ي 34 سورهى النساء پيه رژينى كه ئه لى (پياوان كار سازو سه رپه رشتى ژنانن). بۆ ئه م مه به سته ش پرسو ورام له چه ند ژنى موسلمانى ئه وروپى كرد وه كه ئايا ده كرى مافى پياو زياتر بى له ئافره ت؟ سه رجه م ووتويانه: كه ئافره ت مافى زياترى ره وايه تا پياو. چونكه ئافره ت له دهره وه و ماله وه ش كار ده كا.

ئه ي ئه گه ر قورئان وابلى چى ئه لى؟

: نه خير قورئان وا نالى!

نه په ژاردنى راستى جگه له ميشك شو ردى يان ميشك جام بوون شتيدى نيه مه به ستمه كه رايگه يه نم كه هيشتا زۆرينه ي هه ره زۆرى گه لان له ناوه رۆكى قورئان تينه گه شتون!!

پرائى خویندكارانيش هه ركاتى ويستبتيان بۆ سه رچاوه يه بگه رين ئه واه به ناچارى په نايان برده بۆ سه رچاوه ي بيگانه. هه رچيش هه يه، به تايبه ت ئه وان هى من به رچاوم كه وتون زۆربه ي هه ره زۆريان دوورن له راستيه وه و، خوینده وار چه واشه ده كه ن.

ههروهها شیکردنه وهیهکی دروست ئەنجام نه دراوه له ناوه پۆکی خودی قورئان . هه رچیش دهستی داوه ته نوسین تیی داوه به نارپه وا . مه به ست لیکۆلینه وه به زمانی کوردیه . دهنابه زمانه کانیتزر سه دهها په پتوکیان له سه ر نوسیوه بۆ نمونه فارسه کان سه دهها لیکۆلینه وهی دروستیان ئەنجامداوه . هه ر له سه دهی ده وه می هاتنی ئیسلامه وه پۆشنبیران لئی راپه پین . گه لی کوردیش پالنه وانانه له تالانکه ران راپه پین ، به رگری مه ردانه یانکرد . به لام که زۆرهات قه واله به تالنه . هه رله به رئه و به رگریه بووه که سه عدی کوپی ئە بووه قاس 12 هه زار کوردی دیلی سه ربپۆ له شاری گورگان . اسلامناسی میر فه ردۆسی . شاعیرانی کۆنی کورد وه ک سکالا ئە م پارچه شیعه ریان بۆ به جیهیلاوین .

مزگه وته کانیان پوخاند و ئاگره کانیان کوژانده وه

پیاوه گه وره کان خۆیان شارده وه

عاره به زۆرداره کان کاولیان کرد

له بناری پاله وه هه تا شاره زوور

ژن و کچه کانیان به دیلی بردن

کوپی ئازاش له خوینا تلیه وه

په وشتی زه رده شت بیکه س مایه وه

ئیتزر هورمز به زه یی به که سدا نایه ته وه .

ئە م پارچه شیعه ر 1929 له شاره زوور دۆزراوه ته وه که به دایله کتی کوردی هه ورامی نووسراوه ، له سه ر پارچه هه مبانه . میژووی ویژهی کورد سدیق بۆره که یی .

پاشانیش مروّف ناتوانی له ئیسلامیک بپرسی بۆ ؟ چونکه بازرگانانی خوین باشتزر له نه یینی مه که ، گه شتون ، وه لامی بۆکه یان پییه ! به لام ده یشارنه وه . جا هه ر بۆت ئاراسته کردن . ئە وان خه نجه ر یان ده مانچه تت لی راده کیشن ! له به ر ئە وهی ده یانه وی و ، هه میشه ش خواستیان بووه . که مروّف وه ک که ری ناعور راست و چه پی هه ردووچاوی داپۆشری ، نه بینی ، نه بیستی ! ئە وان ده یانه وی تازه تازه هه رچی ووترا بلایی راست ده بیژی میرم ، ئە ری ئە زبه نی ! مروّف یان گه یاندۆته ئاستی جامی ژه ریان بدریته ده ست هه لیقورپین ، به بی ئە وهی بزائن چی تیدایه ، ده رویش ئاسایی . بۆیه ئە لئین قول روانینینه مه زه هب ، به ره و کفرمان ده بیات . واتا نابی له سه ری برۆین ، خو پاریز به ... دووربه له ره خنه . هه رچی حامورابی ، هه رقل ، پاشای عاد ، یان سه مود ووتویانه ده بی بده یین به ملماندا ، بلپین ئە زبه نی راست ده بیژی . عادوسه مود ، دوو تیره ی کوردن که قورئان ناوی بردون . نیاکان کورد ، ج مفرد .

له پروانگه ی فه لسه فه ی ئیسلامیه وه گونا هه له شت بکو لریته وه . چونکه که له وه ری دیگما گۆگیان ئاوه لاده کا . بۆیه ئیسلام ئە و ده رگایه ی لیداخستوین ، ده بی هه میشه چاوه پروانبین گه ر خوا ویستی انشاء الله دهنه نا کرئی . ده بی پابه ندی

دهستوره كانى پيشوترمان بين له دیدگای محمه ده وه سهرهك خييله كان نوينه رى خوان ، چونكه 124000 سهرهك خيلىان به په يانبه ر ژماردوه . چ جياوازيه نى يه له تيوان سهرهك خيلى عادو په يامنبه ريكداد . هه ميشه ش رابه ره ئاينيه كان ته واو كه رى سهرجه مى تاوانه كانن .

ئه و كه سانه ش كه گوئی راده ديرن ، ئه وانه به رپوهن ، بو به تال كردنى چپسى ميشكيان له پوخلتي مه زهه ب . بو ئه وهى چپسه كه زووتر فورماتيره كه ن . بويه پيوستم زانى كه ده بئى خوينه وارى كورديش بييه ش نه بئى له م رسته . چونكه وا 1420 ساله ئه م باوه ربه به ته واوى نه شوونماى كردو وه و ره گى خوى داکوتا وه ته ته واوى دامه زراوه كوومه لايه تيو و ئابو و ريو و رامياريه كانمان به تاييه تت چينه ره شو و رپوته كه مان . به بئى ئه وهى ره شو و رپوت بزاني ئه م باوه ربه له كوئوه سهرچاوهى گرتوه ، چوئن سهرى هه لداوه ؟؟ كه هه ر هه ميشه ش چه وساوه كانن بونه ته قوربانى لايه نه نه گه تيفه كهى ئه م باوه ربه . گه ر سهرنجيكي سهراپاي نه مامى بالاي (ئاده ميزاد له كوومه لى كورده واريه كهى ، نه مر عبدوالخالق مه عرف) بدهين . ده بينن كه دژايه تى قورئانى نه كردوه ، سو كايه تى به ئيسلام نه كردوه . ته نها و ته نها نه مر چه ند په يقينيكي محمه دى كردو ته كوردى هه رچه ند هه نديكيان ناو نراون ئايه ، ئايه ش له كوردى فەيليو په هلوئيه وه سهرچاوهى گرتوه واتاي هاتنه . په هله وه يش فەيليه نه ك فەيللى په هله وى بئى . به بو چوونى . جه مال نه به ز . مه به ستمه كه ره شو و رپوتى كورد زمان باستر له ئيسلام بگه ن .

هه رچه ند ئيسلام هيچى پيئيه بو ره شو و رپوت ! نمونه (سورهى احزاب ئايه 37 ، فى نفسك ما الله مبدية وتخشى الناس والله احق ان تخشى فلما قطى زيد منها و طراً زوجنا كها لكي لا يكون على المؤمنون حرج في زواج ادعياءهم اذا قضاوا منهن و طراً وكان الله مفعولاً .) و اتا كه شتيك لئى ده ترسى وله خه لكى ده شاريه وه . خوا ره و اتره لئى بترسى ، به زه يد ئه لئى ژنى خوت بو خوت هه لگره . كه چى ژنى زه يدت ده وئى ، كارى خوا ئه نجامده تا ئه وره وشتهى لاي خه لك ئاسايى بئى . ئه بئى زه يد كئى بئى وا هينده گرنگه خوا بو مان باسبكا؟! وا چوارده سه ده تپه رپى به سهر مردنى زهيدا ! ده بئى چ فەلسه فەيه له پشت روداوى زه يد وه بئى ؟ بلئى محمه د ويستبيتي به و كارهى پابه ندما نكا كه ده ست له خو شه ويستى خو مان هه لگرين بو سهردارو سولتان ؟ يان ته نها وينه يه ك له حه زه بو گه نه كانى ده رونى خو يو و رپوژگار هه كه يان يان ده كاته به لگه يه به وينه يه ره شى چه وسا نه وه بو مان ؟ كه مرؤف له ئاستيكداد ده ژيا قايل بو . به ستم ، چه وسا نه وه . بويه زه يد ده ستى له ژنه كهى خوى هه لگرد بو محمه د . گه ر له پرووى مرؤفايه تيه وه سهرنج ده ين زه يد مرؤفيكى چه وسا وهى ده ستى رپوژه ره شه كانى ميژو وه . زه يد يش مرؤفيك بو وهك محمه د . به لام تاوانبار نيه وهك محمه د . زه يد يكي نه خوينه وارى كوئيله ، گه ر تاوانيشى كرد بئى محمه د په مپى داوه . زه يد كوئيله خه ديجه بو . كه هه ر دوو زارو كانى محمه د ده مرن . عه لى كورپى تالب ، زه يدى كورپى حارس

که کۆیلە ی خەدیجە یە دەکاتە زارۆی خۆی تا ئازارەکانی دەرونی خۆی پێ دامرکینی . هەرودەها پاشان زەینەبی ئامۆزای لێ مارە دەکا . کاتی زەینەب و عەبدولای برای قایل نابن . پاشان بە ئایە هەرەشە لە زەینەبو عەبدولای کە ئەوکارە ئەنجابەدن . پاشان محەمەد حەز لە زەینەبیش دەکا . بەلام محەمەد شەرم دەکا لە خەڵک کە زەینەب مارەکا . چونکە کردویەتیە زارۆی خۆی . بە ناچار بە ئایەتە شەرمەزاری خۆی لای خەڵک دەشکینی ، خەڵکیش لە خشتەدەبا . جا ئەگەر تەبەری یان جەلالی نەبانا... هتد لە کۆیو بەمانزانیبا ئەو سورە ی سەرەووە چی دەگیەنی؟! هەرودەها زۆربەمان بیستوویمانە کە گوتراووە قورئان کەم کەس لێی تێدەگا! هەرودەها گوايە قورئان هیندە چپوو هونەریانە نوسراووە بە پێی دەهۆل ژەنانی بازرگانانی خوین و 'کۆنە پارێزان! تارا دەیە ئەو پراستە گەر لیکدانەو هەکانی تەبەری یان ئەوانی تر لە بەردەستا نەبی . بەلام پەوانیە کە ئەلین وەرناگیردیت . مەبەست لە وەرناگیرانی قورئان بە زمانە جیا جیاکان تەنها لە ناو بردنی زمانەکانیترە و زالبوون و کە لە گایەتی زمانی عەرەبیە بە سەرزمانەکانیتردا!

تەنهاو تەنها کنز السانی شیخ ئەحمەدی گلە زەردە لە و چپووە و کلێشە ی کە خۆی دایناووە وەرناگیردیت . چونکە هەمان بەرەم هەمان پەرتووک بە چوار زمانوو 12 شیووە دەخوینرێتەو . گەر وەرگیردیت ئەوا کیشە شیعریە کە ی لە ناو دەچی ' هەرودەها ئەو چپووە کە خۆی دایرشتوو لە ناو دەچی . بەراستی گێژ کەرە بەرەمی بە چوار زمان 12 شیووە بخویندیتەو . بەلام بە داخکی گرانەو بە زمانی عەرەبی نوسیویە . عەرەب یارمەتی تۆرە ی ناوی خۆیان نوسەری بە توانایان زۆرە! ئیمە ی کورد نوسەرو بەرەمان کە مە ، ئیمە پێویستمانە یارمە تیمان درێ! ئەگینا دەتوانرێ ئەویش وەرگیردیت . قورئان بەبی گێرووگرفت وەرەگیردیت . (سورە ی مسد ئایە ی 5 ، تبت یدا ابی لهب وتب ما اغنی عنه ماله وما کسب . سیصلي نارا ذات لهب . وامرأة حمالة حطب . في جیدها حبل من مسد .) دەبی چ فەلسەفە یە کێ تیدا بی؟ کە ئەلین قورئان پە یقینی خوایە . لێرەدا دەگە یە نی کە خوا دوعا لە باوکی لە هەب دەکا ، کە دەستی بە برین چی . بەزوی دەکەوێتە ناو ئاگری بلێسە دار . ژنە کەشی دار کیشە ، تەنافی خورمای لە مل دایە . خوای بە توانا وزانا دوعا دەکا! ئەو پرستە ی لە دارا دوو داری دووری دی ئاسانتروو پەوانترن . زۆربە ی ئایەکان ' لەو هەش کۆلانیترن . دەبی ئەو پراستیە بزانی کە ئەبوو لە هەب مامی محەمەدەو ناوبراو ئازاری زۆری محەمەدی داووە دە یووت کە محەمەد پراستناکا . پیغە مەری چی و قورئانی چی؟ لە زۆرجیگادا پرستەکانی قورئان ناو بازارین زیاتریش لە شەرە جتیوی چە قۆکیشەکانی ناو کۆلانی کان دەچن (مثل الذین حملوا التورات ثم لم یحملوها کمثل حمار... (سورە ی الجمعه ئایە ی 4 ، واتە : نمونە ی ئەوانە ی تەوراتیان پێ سپردراووە کاری پیناکەن وەک گویدرێژن) هیندە نا کلتورانە دەرواتیە

مرۆف، مرۆفی له دیدگایدا بۆته گویدرێژ . ئیتر کوا فهلسه فهی قورئان که مرۆف لێی تینه گا؟؟. له وهش نه گونجاوتر (سورهی المدسر ئایه ی 50 کآنهم حمار مستنفره) واته : وهک که ری کیوین (وحشی)) ئاشکرایه که به مرۆف ئە لێ . له ناو سه رجه می نه ته وه کانی گه ردووندا که ر بی می شکترین گیانله به ره و به سووکی ته ماشاکراوه . مرۆفه سپله کان، بی می شکه کانیش شوقینیهسته کانیش هه ره و هه . له گه ل ئە وانه شدا رسته گه لێ به دی ده کړی که له شیعی ری هاوچه ر خمان بچی (سورهی لوقمان ئایه ی 27 ، ولو أنما فی الارض من شجرة أقمم والبحر یمده من بعده سبعة أبحر مانفذت کلمات الله ان الله عزیز حکیم . واته گه ر دره خته کانی گه ردوون بکړینه پینووس ده ریاش ئاویته ی نووسین (مره که ب) به شی ووشه کانی خوا ناکه ن) منیش له ده ستم ده رچوو و و وتم:

گه ر ده رییاکان ببه ئاویته ی نووسینمو و

ئاسمانیش په راوی یادگارم

ئنجا به شی تۆماری ژانه کانم ناکه ن!

وهک زۆر به مان ده زانین له و سه رده مه دا له بازارپی عوکازدا شه ره شیعی کراوه . کئی چوزانی ئە و ئایه ی سه ره وه شیعی شاعیریکی که نه بوه ؟ ئە مه راستیوره وای قورئانه . جابا ده ریایه ووشه ی بی نرخی بۆ له که ژاوه کړی .

له سه ره تایی ئە م چه ر خه مانه وه مرۆفایه تی ویستی سنووری بۆ پێشیلیه کانی مافه کانی مرۆف دانی . خویندا، مآیدا بۆ چه سپاندنی ئە و ئاواته ی که له روسیاوه ئە و چرایه بلێسه ی ستاندو ده روونی چاوو چنۆکانی ره شترکرده وه ، جا گه ر مرۆفایه تی خۆی شایسته ی چرای سه رفرازی نه بوو؟ یان ئاماده ی نه بوو؟ تیکه یه کی گه ره بوو بۆی قوت نه درا . ئە و اهوا هیشتا ژیله مۆیه !!!؟ بیستمان ئە لقه له گویکانی ئیمپریالیزم له ته وای جیهاندا لێیان راپه رین و کردیانه هه را ، گوایه له سۆقیهت سواری خوشکی خۆیان ده بن! ئە وهش وه رگێرانی ئاوه ژۆی بیره دۆزه کانی مارکیسزم بوو که ده یووت ره نجی شانی کرێکار بۆ کرێکار نه ک بۆ مل هوپیکی سه رمایه دار. یه کیتی سۆقیهت که به سیبه ری سۆسیالیستی تیده په ری سۆزانچییتی تابوو بوو . ئامۆزاماره کردن تابوو بوو . بۆته دابیش ئامۆزا وهک خوشکو برا ته ماشا ده کړی . که چی له بازارپی سه رمایه داریشدا ره وشت به سه ده ها شیوه ده فرۆشری . به لکو بازارپی سۆزانچیتی له گشت بازاره کان ره و اجیزیاتره ! وهک کاریش ته ماشا ده کړی ، سه رانه و باجی لیده سه نرئ . به لام مه لاکان ، شیخه کان ، کاسه لیسه کان گله یشیان نه کرد!

سه ره تایی 70 کان نه مر محمود حه سه ن ژاله ناوی کادریکی وشیارو جه سوری چه وساو هکان ، هه ستی به سه ختی ئازاری جوتیاران کردبوو . مژده ی دابوو هه ژارانی ناوچه ی ئە و به ری سیروانی به رانه بر شارۆچکه ی ده ربه نیدیخان که گوایه : له ماوه یه کی کورتدا تراکتۆر دیته ناوچه که یان ، هه ره وک ئۆتۆمبیل

وايه به لام چه رخه کانی زنجیره ، ده توانی زهوی بکیلی، ئیتر له کۆل گاجووت ده بینه وهو زهوی کیلان ئاسان ده بی. به لام زۆری نه خایاند کۆنه په رستانی ناوچه که لیان کرده هه راو جوتیاره کانیان کرد به گژ شه هید مه حمود چه سه ندا ، که راست ناکاوشتی وانا بی؟ چه وا ده کرئی ئاسن زهوی بکیلی؟ وهک کفریش بانگه شهی بۆکرا. ببوه بتیشته خو شهی ده می خه لکیش ، به تانه وه ده یان ووت (تایه که ی ئاسنه) پاشان که حشع په یمانی ریکه و تنی له گه ل به عسدا مۆر کرد . (کیشه که ی تایه که ی ئاسنه) شیوه یه تری وهرگرتتو نه برایه وه . تارپۆژی شه هید خو ی له که سکی پرسی : ئه ری تایه که ی ئاسنه چ ده گه یه نی؟ پرسیار لیکراو ووتبووی ده گه یه نی که حشع جاشه . شه هید محمود چه سه ن به دهستی کۆمه لی چه ته شه هید کرا .

ههروه ها له 30 کان 40 کان ئاغاگان که سورانه یان له ئاسمانو ریسمان ده ستاند ، سورانه یان بۆ ژنه یانیش دانابوو . هه رکه س ژنی ماره بریایه ده بوو یه که م شه و ئاغای قورم ساغ بوکی بکر دایه به ژن ئاغا سوری کردایه . مه لاکان نه ک دژی ئه و نار ه واییه نه وه ستان به لکوو مامه چه مییان کرد ، تا ئه وانیش شتیکیان به رکه وی . قه شه کانیش کاتی نامه ی لیبووردنی گونا هیان ده فرۆشته ره شوو ووتی ئه وروپا تا به و نامانه ی قه شه کان لیبووردنی خوا بکرن ، زۆربه ی جار ان قه شه کان له جیاتی پاره داوای کچی لیبووردن کریان ده کردتا مانگی یان زیاتر لای قه شه بن تا سواری بی! ئه و کاره نه فره ت لیکراوه ی ئاغاگان هه ولیرو قه لادزیو چوارده وری گرتبووه . بۆیه خه لکی ئه و ناوچانه زۆریان له یه ک ده چن . پاشان که خاوه ن کارگه کان شه کری کلۆیان گه یانده ئیران . یه که مجار چونه بن کلیشه ی مه لاکانه وه بۆ فرۆشتنی باشتر ، مه لاش دوعای به سه ردا خویندوو پیروزی کرد . پاشان خاوه ن کارگه کان دیتیان شه کر باش ده روا وهک کاری هه میشیه یان په شیمان بونه وه و پاره ی مه لایان بری . باوه ریان وابوو که ئیتر خه لکیان فیر کردوه و ناتوانن وازی لیبه یین ، ئیتر پیویست ناکا مووچه ی مه لاکان بده ن. نه یان زانی مه لاکان سه ریکیان هه یه و هه زار سه ودا . سه رچاوه ی ته واوی له خسته بردن خو یانن . مه لاکانیش وهک که متیار لییان راپه رین ووتیان: ئه م شه کره تابوه (حه رامه) ، بۆمان ده رکه وتوه که به دهستی جولله که له هندستان دروست ده کرئی . خه لکی وازیان هینا له خواردنی شه کری کلۆ .! خاوه ن فیرمه کان به هه له داوان خو یان گه یانه وه لای مه لاکان ووتیان : ئیمه کردمان ئیوه نه یکه ن سۆز ده ده یین مووچه ی پرترتان بده ینی . مه لاکان ووتیان: گرنگ نیه . خاوه ن کارگه کان ووتیان : باشه ئیوه جار یک تابوتان کرد ، ئه م جاره چۆن تابوه که هه لده گرن ؟ مه لاکان ووتیان : ئه وه کاری ئیوه نیه . جار یکیکه مه لاکان بانگه وازیان کرد ، که راسته ئه و شه کره تابوووه ، به لام ده توانرئی سوچیکی شه کره که بژهنه ناو چاکه تان پاشان بیخۆنه وه به و شیوه له شپییی ده رده چی ، تابوه که ی له کار ده که وی ، بۆیه ئیستاش زۆربه ی خه لک

شه كرى كلؤ ده ژه ننه ناوچا !! هه روه ها 500 سالى زياتر پيش ته مړو كلتسا ، به تايهت ته وروپى پارچه زهوى به هه شتيان ده فروشت. واده گه يه نى هه رچه ند گونا هب كرابايه مړو ف ده يتوانى ليخوش بونى خوا بكرپت به پيى بريارى تيوان خواو كه شيشه كان. ته و برياره ي خواو كه شيشه كان زه مينه خو شكر دتیبوو بؤ ته جامدانى تاوان . تا ئيستاش گورپى ده وله مه نه دكانى سويدى له ناو كه نيسه كاندا ماون ، چونكه كاتى پيشتر نه ك پارچه زهوى به هه شت به لكوو گورپى كه نيسه كانيش ده فروشرا ، تا له خواوه نزيك . ده بنينين ته مړويمان له ته فريكا ، ئاسيا مړو ف له برسان ده مرن . هه رچه ند ته وهش ده سكردى په نتاگوننه . كه هه ميشه له هه ولدايه بؤ بلا و كرده و هى شه پرووشورپو هه ژارى ده سكرد! بويه نيانه نان بكرن . گه رچى ته مړومان ته كنيكو ته كنيكى به رهه م ته مړو كه متر گله يى لئده كرى . ئاى ئاخو 500 سال پيشتر كه ش چون بووبى ؟؟ به لگه نه ويسته 1000 جار خراپتر بووه . گه لانى ته وروپا سه ره رپاى ته وهى به كولله مه رگيه ي ژيان ، پلوس سه رانه و باجى ئاغاكان شتيكى ديارى واين بؤ نه ماوه ته وه . به لام له گه ل ته وانه شدا كو يان كر د ته وه و پارچه زهويان پي كړيوه . به وهيوايه ي له ودنيا تير بخون . ئاشكرا شه هه موو نه يان توانيوه ته وليبور دنه بكرن . ژماره يه كى بيسنوور به و داخه وه مالتاويان له م جيهانه سته ماويه كرده . تا مارتن لوته رى ته لمانى له دايك بوى ئايس ليين (10.11.1483. 2. 18 مردنى 1564) لئپه يدا ده بى . لوته ر ته واوى زهويه كانى دؤزه خ ده كړيو به خه لك ته لى : ته ي خه لكينه وامن سه رجه مى زهويه كانى دؤزه خم كړيوه ته وهش به لگه ي كرينه كه مه ، ئيتر ئيوه زهوى به هه شت مه كړن ، چونكه من رپگه ناده م كه س بيته لام ده چمه ژووره وه و ده رگا داده خم . خواش چارى ناچاره بؤ كو يتان به رى ؟ ده بى سه رجه متان بباته به هه شت . هه رچه ند تووشى زيندان وسزا بوو وازى نه هيناو ته و به لايه ي له كؤل گه لانى ته وروپا كرده وه .

پاشان پاش نزيكه ي 500 سال تازه تازه له كاتيكدا كه له ده رگاي سه ده ي تازه ده درئ ، چاريكى كه ميژوو خو ي دوباره ده كاته وه . قه شه ئاسايى خومه ينى پارچه زهوى به هه شت فروشتنى ده ستي كرده وه .

به لام به پاره نا به خوين . به گرانترين مه تريال به راستى شه رمه بؤ ته واوى مړو قايه تي ، هه ست ده كه م ووشه كانيش شه رمه كه ن بينه سه ر ته بارى ديره كان . له بيره وه ريه كانى كه ريمى حيساميدا خويندمه وه كه پاسداران له شه رپى دژى گه لى كوردا نامه يان بؤ دايكيانيان نوسيبوو ، له نامه گيراوه كانياندا . به گريانه وه نوسيبويان ، دايه گيان هيشتا شه هيد نه بوم تكايان كرده بوو له دايكيان كه بويان بپارپته و تا زوو شه هيد كرى ! تا زوو تر به دیدارى عه لى شادبى . نه ك خوا ! به رده واميش له جه زائير ته فغنستان (له ته فغانستان به م دواييه گويدرژوو گيان له به ركانى تر قه دهغه كرا كه به روتى بگه رين ده بى نيرينه يان له تووره كه گرن چونكه وهك هيشوه ترى مه ترسى خوار دنيا نلئده كرى له لايه ن

زەردەواللەو. ھەرودھا بە پئی یاسایەکی نوئی دەولەتت خەیاروو ترۆزیش یاساخکراوہ چونکہ لە کۆئەندامی تیرینە دەچیئ) وئیرنستانی خۆمان بەردەوام ئاش بە خوینی چەوساوان دەگەرئ سەرچاوەکانیش پەنجە ی تاوان بۆ قورئان رادەکیشن. شارەزایانی ئیسلامی ئەلین کە ئەوانە ئیسلام نین، لە ئیسلام بی بەرین، ئیسلام دینی ئاسیشە، خیرە، خوشیە، شادیە. بۆگە نترین ئەلقە لە گوئی ئیمپریالیزم پاشای سعودیە، وایزنام لەوسی ووشە شتیکی کە نازانی! کە دەچیتە ھەر جیگایە ئەلی: دینی ئیسلام دینی شادیە، خوشیە، ئاسایشە. پەرینی کە لە گایە. باوەریم وایە ئەو دەش سیا ناویە تیە دەمی. ئە ی ئەو دەریای خوینە لە خۆیە وە پڑا؟! هیچ بە دووری مەزانە خومەینیەکی تازەمان لێرپەرئ !! گەر خەلکی وای لێرسینە وە سەرنجداتە دەوروبەری خۆی!

کاتیکیش سەلمان پوئدی پەرتوکە کە ی بلوو کردە وە بە ناوی (ئایاتە شەیتانی) کردیانە ھەرایە لە ئیرانی ئیسلامیدا، مەپرسن کۆلانو سەرشە قامەکان بەرنە دە کە وتن، فەرمانی کوشتنیشیان دەر کرد. کە چی کاتی لە فەرمانی کوشتنە کە ی پەشیمان بونە وە داوای لیبوردنیشیان لە نووسەری ناوبراو کرد، کە چی ھەمان کۆلانو ھەمان سەرشە قام وورته یان لە دەم نەھاتە دەر !! ھەرودە کۆلانە کاننیا نمانیان نە پڑابئی؟ ھەرچە ند خەلاتی کوشتنە کە یان زیاتر کرد، خەلک نە ک پڑیمە کە . بە لام کە س نە پڑایە سەر شە قامەکان، ئەرئ بۆ ؟؟ دۆستی ووتی کۆمەلی دکتۆر پیکە وە یارمەتی پوکانە وە ی سەرھەلنە دانی شەری خیلەکیان بە ئەستۆ گرتوو، گەر کچی دووگیا بوو لە گەل کە سیکدا بە بی ئە وە ی شووی ((عارەبیانە ی جاھیلی) کردبئی. چونکہ ئەومارە برینە ی ئە مرۆمان پە یوہندی بە ئیسلامە وە نیە یە . بە لکو خوی سەردەمی پیش ئیسلامە .) سکہ کە ی دەربھینن تا تەقە و ھەرا پەیدا نە بئی . کاری ئە و کۆمەلە بەردەوامە و کاریکی پۆزەتیفە، کارئە کتەرانیە رەنگە ژیا نی سە دەھایان کرپییتە وە . پرسیاریش دە کە ن بە وھیوایە ی کە دکتۆرەکان بتوانن پە یوہندی بکە ن بە دلدار ی کچە کە وە، بە لکو ھە ولبەدن کورە کە مارە ی کاو سکہ کە ی لە کیس نە چی . چونکہ لە باربردنی سکی یە کە مم زیاتیکی گەر وە لە ئافرەتت دەدا . دکتۆرەکان لە کچکە یان پرسییوہ کە کی چۆتە لای؟ کچە ووتویە (ئە ولیا، خزمی محە مە د) نابئی . . . . ناکرئی! کچە دە گێرپییتە وە کە گوا یا ژانی پشتی بوو وە بردویانە تە لای شیخی یان مە لا . شیخیش ووتویە برۆ ئە و ژوورە وە گلۆپ بکوژینە وە و دانیشە پاش کە میک ئە ولیایە دیتە لات پشتت دە شیلی و دەستت لی دە داوچاک دە بیە وە .

ھەرودھا لە پشتی ھەلەبجە دا گۆرئ ھە یە گوا یە گۆرئ ئە بوو عوبییدە ی جەر ا حە . ئە بوو عوبییدە ی جەر ا ح سە کردە ی لە شکر ی ئیسلامە تالانکەرە کان بوو، لە داگیرکردنو و تالانی کوردوستاندا . ئە بوو عە بییدە دەستی سورە بە خوینی ھەزارەھا کورد . دە بوو گۆرە کە ی بەردە بارانکرئ، فرئ دریتە ئاودەستە وە . چونکہ داگیرکەرە و لە ھە مانکاتدا خوین رپیژیکی سادیس . کە چی

بە نارە و قوربانى بۆدە كرئو پيرۆزىش كراو. لە جياتيشيا شەهيدە كان بەردەباران دەكرين! وە بە كافريان ناو دە بەن. ناو نراون داروشە خس. نمونە يان زۆرن. دە ووروبورى شارۆچكەى دەربە نديخان نمونەى زۆيان هە يە. كابرايە ك بيستانىكى كردبوو. پۆژى لە نزيك گۆرپە گۆر ئيمام محەمەدى گە چ كولين ئە لئى: ئيمام محەمەد وامن بيستانە كە م دەدەمە دەستى تۆ كە مە پوو بزنى تينه كە وئى! بە لام بيستانە كەى كابرا مە پو بزنى تيدە كە وئى. تورە دە بئى لە ئيمامو ئە لئى: ئە م ئيمامە گە چ كولين نيه، گوو كولينه. محەمەد پيش مردنى بانگە وازى كرد كە خوى دوا نوينه رى خوايه و دەرگاي هاتنى پە ياتيرانى داخست. بۆيه پاش ئە و شيخ سؤفيوو دەرويش هاتنە ئاراو. ووشەى سەيد كە باو لە ناو ئيسلامە كاندا، مە بە ست گە ورەيى خيلى، ئيستاش بە نە وە كانى محەمەد ئە لئى. ئە و كە سانش تابو نراو يان بە خراپە ببرى! تە نانە ت سە عدى كورپى وە قاس سە كرده يە كى لە شكرى چە تە كان 12 هەزار كورد چەرم دە كا. لە شارى گورگان، كە س نە يوئرابوو، بلئى مە كە. بۆيه ش ئيستاش ووشەى سەيد زەنگى سیداره يە. بە چنك بە خوئىنى وەك بە هە شتى گۆر بە گۆريان راگە ياند كە رەنگە ئە و هە موو زيندانىه ي كە هە يانە رەنگە بيگوناهيان تيدابئى، ناكري هە مويان لە سیداره درئى؟ گۆرپە گۆر ووتبووى چ نابئى، بيگوناهە كان دە چنە بە هە شت، گوناھكارانىش دۆزەخ! زەلكاوى باو رە ئاينيه كان لە ئوقيانوسى هيمن گە لئى پرتە هيندە بە س نيه؟! جا ئايا ئە م شيوە گونجانە هارمونيە چيه والە هە مووكات و كە شيكدا خوى دە گونجيني؟

ئايا باو رە ئيسلامە كە يە برىتية لە جە ورو ستم و جادوگەرى لە خشته بردنى رە شوو پوت؟

يان هەر ئە و كە ر بازار يە پرنسيپى ئيسلام؟

يان گە لانن شايستەى جە ورو ستمو جادو و گەرى؟

يان گە لانن ساويلكە و خوش باو رە نا ووشيارى؟

يان چلپاوى ئە و جادو و گە ريه زۆر شارە زاترە و ئيهاتو ترە؟

يان مرؤفە زیدە پۆى دە كا مرؤف دؤست بانگە واز دە كا؟ كە دە بئى نە ريتە كۆنە كان لە ناو بېرىن، مرؤفانە تر سە رنج بدریتە كۆمە لگا.

يان شە يتانە خوى خزانۆتە ژير كلئيه شەى گە لانو دە يە وئى بە دە ستى مرؤف سە نگەر لە خوا بگريت؟ يان تە نها و تە نها ئە و باو رە ئە نديشە يە كە مرؤفە ستمكار كان لە و رېگايە وە دە يانە وئى رە شوو پوت لە خشته بە رن؟ جا با پيکە وە بە چا و يكى دوور لە رە خنە وە بزاني. ئايا قورئان خوا نارديوه تى بۆمان؟

خوا ئيمەى دروستكرد؟ يان ئيمە خوا مان دروستكرد؟

هيوامە هيوای كۆنە پاريزان گۆر بە گۆر كە ين نە يە لئى وەك گوئدریژى ناعور تە ماشامانكەن! يان محەمەدو هە قالە كانى لە سەر ئە م گە ر دوونە پير لە ئازارە مان نوسيو يانە؟! گەر خوا نارديوه با نوئو و پوژو وە كانمان بگرين،

شمشیرەکانمان دەمەزەرد کەینەو! چاوەروانی کچی مەمک خپرو کون نەکراو، یان کوپی لووسکە ی جوان (بەئینی قورئان) گەرواش نیە با پوژۆی زووتر ئەم بەلایە لەکوڵ چەوساوان بکەینەو. چونکە تەنیا چەوساوانن قوچی قوربانیه پیرۆزکراوەکان. پێشە ی قورئانم بۆسەر جەمی چینهکانی کۆمەڵ نووسیوە. هەتا توانیومە هەولمداو، لەپرشنگی هونەری دارپشتنی پەخشانی دووربێ.

تازمانیکی سادەبێ سەر جەم لئی تیگەن، بێگزیوگۆل.

لەگەڵ پێزی بێ پایانم بۆگشت کەسانە یارمەتیان دام لە پشکواندنی ئەم خونچەدا. کەجگە لە کاک یاسین بانخیلانی زیاتر کەسیان ئامادەنەبون ناویان بەئیندری زۆربە ی هەرەزۆری سەرچاوەکانیشم خودی قورئانە وئیسلامین. سۆزیش دەدەم لەمەودوا قوڵی لئەمەلم بۆ پروونکردنەو هی گری کوپەرەکانی باوەرە بە ئاسمانیە کراوەکانی میژوو. گەر پوژگار نەبیتە پێگر؟ هیواشمە کە پۆشنبیران کەمتەرخەمی نەکەن. چرایە کین پینمایە بن بۆ پروون کردنەو بە لاناھەموارەکانی رەشو پوتانی گەلان. دلنیشم ئەم لیکۆلینەو هی منیش بێگزیوگۆل نابێ، رەنگە لە زۆر جیگەدا بە تەواوی ئامانج نەپیکابی، زمانی پینووسم باش نەپژابی. رەخنە ی رەواو داھینەرانش هەرگیز نەمرن، سەرورەن. نەمریوو سەر بەرزیش بۆ پێشەوای ووشە ی رەسەن، هەلگری چرای پوژگارە تاریکەکانی میژوو رچە شکی نەمر عبدول خالق معروف. ئیتر هیوامە توانیبتەم هەژگیکی بچوکی تاریکستانم لابردبێ.

تەها حەمە حەمە ئەمین هەلەدنی 10، 11، 1998 لەندەن

تۆراخانەنی میژوو

گەر بەرەگی میژوودا بچینە خۆاری، دەگەینە بەردەم دوو دەریای ستەمکاروو ستەملیکراو، رەواو نارەوا، لەخشتە براو لەخشتە بەر. چەوسینەرۆ چەوساوە ... هتد. میژوو زۆرمان بۆناگیرپیتەو، مەبەست میژووی زۆر کۆنە. هۆمۆ، جاو، نیاندەر تال مرۆقی کیوی بوون، ووشیار نەبوون. تامیژومان بۆ بنووسن. پێشکەوتووترین تەکنیکیان بەردیان کۆتەک بوو، نەک پینووس. هەرچەند میژووش چەوسینەران نوسیویانە. چەوساوەکان میژوویەکی پاسوتوو دروستیان نسیە مەبەست میژووی 5، 6 هەزار سالە یە. کە شیواوگومانلیکراوە.

ئاقیستا بەزمانی ماد نووسراوە مادیش باپیرانی کوردن ئەو هەش بەلگە نەویستە. بەلام دەزگار پۆشنبیریەکانی جیهان بە فارسی ناوی دەبن. هەر وەها نوسەرە فارسیەکانیش سەدەها پەرتووکیان لەسەر ئاقیستاو زەردەشت نووسیوەو بە فارس ناو نووسیان کردووە. هەرچەند فاکتا هەیه کە دەیسەلمینی زەردەشت کوردە نەک فارس. هەر وەک چۆن تۆرکەکان خۆیان بە سۆمەری

دهزانن ، ئەشلین محەمد لە راستیا تورکە نەک عەرەب ، لەم دوايانە شدا نووسەرێکی تورک زەردەشتی بە تورک ناووسکردووە. نازیه کانی ئەلمانیاش دەیان ووت عیسا لە پەگەزدا ئەلمانە . چونکە هەمیشە خۆیان بە باشترین زانیووە. زەردەشت لە چاوو پەيامتیره کانی تردا جگە لە مارکس مرۆف دۆستانە تر ، راستگۆتر بوو. زەردەشت نەیی دەوتخوا ئاقیستای بۆ ناردوم ، ووتی خۆم نووسیومە . لایەنی زانستیش ووشەیی هەلە جە و بەلە جەیی دانەرپێژاو . بانگەوازی کوشتن و برینی نەکردووە ، وەک قورئان . کاتی کۆمەڵی دوايانە بەسەر کۆمەڵیکێ تردا تەرپوو وشکی شکاویان سوتاندوو . مەگەر پیرامیدەکانی فیرعە و نەکان ، ئەویش نەیان زانیووە چۆن بچنە ژورو . بەردیشیان بۆنە سوتاو . ئەگینا شتیکی وا کە شایانی باس بێ لە گەلەکانی باکوری ئەفریقا نەماوە . زمانە کەشیان بە ئاستەم ماوە ئەوە تا سەرچەم بە زمانی عەرەبی دەدوین (نە عیراق ، سووریا ، لوبنان ، ئوردون ، میسر ، لیبیا ، جەزائر ، مەراکۆ ، تونس ، سودان ، سوئەل ، هیچ کامیان عەرەب نەبوون بە سەرە نێزە کرانە عەرەب ، کە جگە لە نیمچە دوورگەیی عەرەبی عەرەب بوونی نەبوو بە عەرەبکراون . هەرچەند لەم دوايانە دا بەر بەریەکان دەنگیان بەرزکردۆتە وە . ئیمەیی کوردیش کە لە پورمان بۆتە قوربانی شالای ئەو پەلامارانەیی دراوسێکانمان مێژوویی دوورمان زۆر پونی یە . جاری فارسیین ، جاری عەرەبین ، جاری تورکی کێوین نەک تورکی مالی . ئەمەش بۆ چوونی شۆقینیسەکانە . دەنا مێژوو باسی ئەوە ناکات کە تورکەکان پێش 1000 ساللە مەوبەر لە و ناوچەیی ئەمرو کە ناوێراوە تورکیا ژیا بان . ئاشکراشە کە هەشتەد ساڵیکە پرویان لە ناوچە کە کردوو . بۆگەرەن بە دوايي بژیویو و ژیا نندا ، هەر و هەناشوو نمانی ئیسلامیش یارمەتی درووست کردنی پالە پەستۆیی بەرز و نزمی تەرژمی کۆچوو پەووجیگۆرکییوو تالانی داوە پاشان تادەست بە سەرراگرتنی دواتری تورکەکان بە سەر جولانەوی ئیسلامدا . مێژوو نوسیویە کە 650 پ. ز مادەکان بە هاوکاری بابلیەکان ئیمپراتۆریەتی ئاشوریان لە ناو برد . خۆشیان لاواز بوون . بۆ ئیمپراتۆریەتی ساسانیەکان ساسانیەکانیش تا ئیمپراتۆریەتی میدیان روخان ئەوانیش لاواز بوون وەک مادەکان ، هەرچەند ساسانیەکانیش هەر کورد بوون . بۆیە هۆمەری کۆری خەتا (ب' کار) سەدەیی حەوتەمی زاین بەسەر هەردووکیانادا زال بوو . ئەمرو بەلگەیی زیندوو مان بە دەستە و دیە کە ئیسکوپروسکی مرۆقی جاو ، نیاندەر تال 600000 سال لە مە و پێش لە ئەشکەوتی شانە دەری کوردوستان ژیاون ، دۆسولدۆرفی ئەلمانیا دۆزراوە نەتە وە . ئەمانە بەلگەیی زانستین نەک ئەندیشهیی محەمدی . مرۆفە سەرەتاییەکان جیاوازی بوون لە گەل ئیمەیی ئەمرو ! قەبارەیان گەرەتربوو . شیوەیان زیاتر لە گۆریلا دەچی تالە خۆمان . هەرچەند مێژوویی مرۆفە سەرەتاییەکان دەگەرپێتە وە بۆ سی ملیۆن سال لە

ئاسياوہ يان ئە وروپاوہ سەرىدەرھيئاوہ . باوہ پرابوۋە كە قۇناغى گۇرپانى مەيمون بۇ مرقۇف لە ئەفەرىكاوہ دەستى پيكردىيى ، بەلام تازەترىن تەكنىكى زانست بەرپىگە D.N.A سەلماندى كە ئە و بۇچونەى داروين ھەلەيە قۇناغى گۇرپانى مەيمون بۇ مرقۇف لە ئاسيا يان ئە وروپاوہ بوۋە . بىردۆزەكانى داروين كە مووكورپان نىە . كە مرقۇف نەوہى مەيمونە . بەلام ھەندى بىردۆزى بۇ چوون بوون ، نەمر باوہ پى وا ببووكە قۇناغى گۇرپانى مەيمون بۇ مرقۇف لە ئەفەرىكاوہ بوۋە . ئەمە لەپراستى شىرازەى بىردۆزەكە ناگۇرپى . ھەروہا سەرەتاي يەكگرتنى گەردەكانى توخمەكانى دروست بوونى ژيان دەگەرپىتەوہ بۇ 3،5 مىليارد سال . (مېژوۋى مرقۇقى كۇن ، ل 7 جۇزىف قۇلف بە زمانى سويدى .) دلنيام كە زۇربەمان كەلاكى گيان لەبەريان تەرمى مرقۇفمان ديۋە ، بە تايبەت لە كاتى ھاويندا يان لە كەشى گەرمادا ، ديومانە كەپاش ماوہيە كرمىان ھەلھيئاوہ ! ئە و كرمە ژيانى تىدايە ، دەجوۋلى ، دەروا ، دەخوا ، كەواتە زىندەوہرىكى تازەمان ديۋەو ھەست كرد . ئەمە لەكاتىكدا پرو دەدا كە ئە و گياندارە سوپى ژيانى تەواو بوۋە ، كە گەردەكانى كە لەشى ئەويان پىك ھيئا بو . وورده وورده شى دەبنەوہو پەيوەنديان دەپسيو گەردەكان لە پاش شىبونەوہ . يەكيان گرتتەوہ . جارپكى كە ژيان كردتەوہ . بەلام لە شىۋەيەكى تازەدا كە كرمە . نووسەرى ناودارى فارس سادقى ھىدايەت ئەلى : زۇر حەزدەكەم پاش مردن دوو دەستى دريژم ھەبايا تا بمتوانيايە گەردەكانى گيانم پىارپىزم . تالە كاتى دروستبوونەوہى تازەدا نەبنەخۇراكى مرقۇفە سپلەكان . سەرجمە زىندەوہران كە دەمرن گەردەكانيان شى دەبنەوہ ، دەبنە خۇل و ئاو و توخمەكانى تر . خۇلۇئاۋىش كەرەستەى نەشوونماى تەواۋى زىندەوہرانى لە دايك بوانن . واتە ئە و سيۋەى كە دەى خۇين يان باميو برنجى كە دەى خۇين ھىچ دوورنىە كە جەرگوۋ دلى بابوۋ باپىرانمان نەبن . ھەروہا گەر ژورپىك يان ژينارى (سندوق) پەينى كىمياۋيوۋ ئاۋى تىكەين بەمەرجى ھەوا بكىشى مەرجىشە كە رپىگەبگرىن كە زىندەوہر نەچپتە ژوورپى دەبينىن پاش ماوہيە مېشوۋولەو زىندەوہرى بچوك دروست دەبى . چونكە گەردەشىكراۋەكانى ھۆكارى دروستبوونى زىندەوہريان تىدايە . ئەمەش بىردۆزەكان وبۇچونەكانى چارلس داروين دەسەلمىنى . كە چۇن ژيان سەرىھەلداۋە . ھەرچەند ئە وگۇرپانكارىە گۇرپانكارىەكى خپرايە . گياندارپى يان لاشەى مرقۇقى بوۋە دووبارە بوۋە بە كرم . لە ئەنجامى گۇرپانكارىدا مرقۇفىش نەوہى مەيمونە . گەرپەنجه مۇر گومانلىكراۋ بى و ئەنجامى لەسەدا سەد نەداتە دەست ؟ ئەوا زانستى (D.N.A) كە بەلگە نەويستە سەلماندى كە پراستە مرقۇفايەتى زادەى يەكى لە رەگەزەكانى مەيمونە . كەمەرجە ئەنجامەكانى (D.N.A) ھەرگىز جىگەى گومان نىن . تەنانەت بە و رپىگا توانرا نەوہكانى فىرەون بدۆزىتەوہ . ھەر بەھەمان رپىگە توانرا نەوہى

جینە فەرسۆنی سەرەك كۆماری ئەمەریكای سالی 1808 بدۆزنەوہ 'كە لە كۆیلە یەكی رەش پێست بویە تی . (تیکستی كە نالی 4 ئینگلیزی 2، 1998.11). (D.N.A) مانای نەخشە ی ناوکی زیندەوەر، گیاندار، مرۆف . ھەر وەك چۆن ئاو پێك ھاتوہ لە دوو ئوكسجین + ھايدروژین. ئاشكرا یە مرۆقی نە خویندەوار كە متریان ھەرتینگا D.N.A چیه؟ بەلام ئەوانە ی خویندنی بەرزیان خویندوہ یان ھەمان رشتە یان خویندوہ و بەدوایا گەراون، دەزانن كە D.N.A چیه و چەند بێگومانە؟ كە چی چونكە ئیسلام مێشكى مرۆقی داپزاندوہ، بەشای D.N.A ناتوانن باوەر كەن، ھەرچەند دەشزانن كە ناوبراو بێ گومانە. كە چی قورئان كە گوٹاری خوايە وەك ئەلین ئەللی: (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقويم) واتە بێشك ئیمە مرۆفمان لە باشترین شیوہ ئافەراند. التین 3. خلقنا ئافەراندمان بە ھاوکاری خوا و محەمەد چونكە كۆیە. داینە سۆرەكان 65 یان 7، 64 ملیۆن سال پێش ئەمرۆ ژیاون ئیسكەكانیان ماون. ھەر وەھا لە زۆر جیگە ی ئەم سەرزەمینەمان یسكو و پروسكى بە بەردبوویان دۆزراو تەوہ. بەلگە ی زانستیش دەیسەلمینن كە چۆن گۆرانکاریان بە سەردا ھاتوہ. تەنانەت ھیلەكشیان دۆزراو تەوہ كە بونە بەرد. (داینە سۆرەكان ل 7، 25 بەزمانی سویدی چونكە محەمەدو قورئانەكە ی بێئاگا بوون لە میژوو و ئەركەلۆگی باسی داینە سۆرناكا! ھەر وەھا جۆرئ فیلی ماموت كە ئەوانیش قرانیان تیکەوتوہ، شاخەكانیان دوونیوو تاسی مەترە، ھیشتا لە مۆزەخانە ی مۆسكۆی مەیدانی سووردا ماوہ. مۆزەخانە ی میری میژووی، مۆسكۆ، دەستی راستی مەیدانی سوور. ھەر وەك چۆن ھیستر نەوہ ی ئەسپوو گویدریژە. دەزانن كە ھیستر نە ئەسپە نە گویدریژ. بەلكوو گیاندارێكى ترە. ھەر وەھا سەك 'كەمتیار، گورك'، چەقەل، رییوی، یەك خیزانن پاقلە، لۇبیا، فاسولیا، قشقرە 'كە دەپانزە شیوہ ی كە ھە یە كە ئامۆزاو پورزای یەكن. ھەر وەك چۆن رەنگی سوورو زەرد تیکەل كەین پرتەقالیمان دەست دەكەوئ. ئاواش سەدەھا شیوازی جۆراو جۆر لە داینە سۆرەوہ گۆرانکاریان تیکەوتوہ. بۆیە چەند جۆری داینە سۆریش پەیدا بوہ. بەھۆی كە و تنە خوارەوہ ی تەنەكان لە ئەستیرەكانیترەوہ، گرگانەكانەوہ قریان تیکەوتوہ، یان كە شیکى زۆرگەرم لە ئەنجامی ئەو كە و تنە خوارەوانە دروست بووہ داینە سۆرەكان بەرگە ی ئەو كە شەیان نەگرتوہ كە تازە دروست بووہ و قریان تیکەوتوہ. بەردەگەرەكە ی ئوسترالیا، ئەو كە وانە نیمچە بازنە یە ی باشووری ئەمەریكای باكوور بەلگە ی بەزاندنی تەنەكانی دەرەوہ ی سنووری گۆی زەوین. كە لە رێگای دوورەوہ ھاتوون. ھەر وەھا بەردە رەشەكە ی ناو كابەش. وەك ووتمان مرۆف پە ی بەنھینی ھەرشتیک نەبردبئ لئى ترساوہ. چونكە كاتی كە و تنە خوارەوہ ی بەردە رەشەكە نەوہكانی پیشووی ئەسو خەزرەج دیویانە و ئەوانە ی بەزیندوی دەرچون لئیتترساون. كە ترسیش پەیدا بوہ تا ئەمرۆش ئەو تەنە یان

ئەو كەسە بوو بە سەرودەر . شىعەكانى ئىيران سەردەمى بەردەر پەشەكەيان زەوتكردبو لە جياتى ئاودەست بەكارىان دەهینا. دەبوايە ھەموو كەس میزی بکردایە ناو كونی بەردەر پەشەكە . ئەفریكاو ئەمەریكای باشور لئیک بدەین بە چاودەبینین كە لە ژیرپیاڵە یەكی شكاو دەچن گەر پئیکیان بنوسئینەو . ئەوجیابونەو ەش 120 ملیۆن سال پئیشتر پویداو . بەلام چونكە محەمەدو قورئانەكەى بئئاگان لە ئەركەلۆگیو ، بئۆلۆگی ، مئژوو ، باسى شتى وامان بۆ ناكەن . دەبوايە قورئان بۆمانى بنوسىايە چونكە محەمەد لە زمانى خواكە یەو ە پرتەر لە 20 جار ئەلى : خوا زانایە ، توانایە ، لە ھەموو كەس زاناترە ، بە ھەموو شت ئاگایە ، كەس لەو زاناتر ، تواناتر نیە باشتەین دادو ەرە ، نمونەى سورەى الممتحنە ئایەى 10 . قورئان ئەلى : 50 ھەزار سالە فریشتەو گیانى پاك بۆلای خوا سەردەكەون (سورەى المعارج ، ئایەى 3) كۆنترین ئامیرىكى مئژوو ی كە بە دەستمان گەشتوو ە ، كۆنترینیان چەكوشى شیلیە كە لە شارى شیلی فەرەنسا دۆزرایەو ە . مئژوو كەى دەگەر پئیتەو ە تەنھابۆ (10) ھەزار سال ، سیستەمى ئابورى و كۆمەلایەتى و ە تەكنەلۆژى تازە ، د . محەمەد فازل محەمەد . ھەروەھا محەمەد بن جریر التەبەرى كە لە سەدەى سیھەمى كۆچیدا ژیاو ەو یەككە لە برۆا پئیکراوترین بەلگەى ئىسلام لە 6 بەشى یەكەمى تاریخ الكبیر ئەلى كە ئادەموو ھەوا (7) ھەزار سال پئیش ئەمپۆ لە بەھەشت لە دایك بوون ، پاشان دەركرانوو ھاتنە سەر زەوى . پئیش ئەوانیش ھیچ زیندەو ەرى لە سەر تۆپى ئەم زەویەمان نەبوو . ئاشكرایە بۆچوونى ئەندیشەى لەگەل بەرجستى جیاوازیان ئاسمانو رئسمانیان . ئاشكرایە كە رادیۆ پئیش تەلەفزیۆن سەرى ھەلدا پاشان زانست ئەو دەرگایەشى كردهو ە كە دەنگوو رەنك پئیکەو ە بگایەتیتە چاوو گووى بیئەرانوو بیسەران . ئەمەش مئژوو نووسىویە . پاشان بەتەقلای مرقوف توانرا دەنگوو رەنك لە ناوچەى دەرچوو بە جیھانى بكرئ . ئەمپۆ دەنگوو رەنگى M E D TV لە پرائى جیھان دەبیینرئ دەبیسترتئ . گەر گرفتى پارەو فاشیەكان رپگر نەبن ، دەتوانرئ لەتەواوى جیھاندا بیسترتئ ، ببینرئ وەك سى ، ئین ، ئین . بەلام پئیش ئەودوانە ھۆكارى ئاگادار كرددنەو ە دوكل ، شكانەو ەى تیشكى رۆژ بە یارمەتى ئاوینەو جۆرەكانى بوو ، یان رۆشنای گرتنە قوولەكانو خویندەو ەى سیمبولەكانى ئاگروو رۆشنایى . یان تەتەر بوو . زۆربە دەزانین كە ماسۆن ناوى ئەو كەسەبوو كە تەتەرى یۆنانى بوو ھەوالئى سەرکەوتنى گەیاندا . ئەگینا پارچەى بئیتەلوو تەلدارى رابردومان بۆ بە جئ دەما !! گەرچى (نون ئەلف گەر بۆفسكى لە پەرتووكى نھینى كۆنترین مئژوو) دا باسى شارستانىەتیکى لە ناوچوو دەكا كە گوايە 700 ھەزارسال پئیش عیسا پاتریان بەكارھئینراو ە ، پایەى گەرەى 20 م لە ژیر دەریای كاریبیدا ھەبوو . بەلام ئەو جۆرە دۆزراوانە پرتەر لە داستان دەچن زانستى نین ، تاپشتیان پئى ببەسترتئ . بەكورتى زانراو ە كە مرقوف پئیکەو ە

ژيان ئىسكيان له شانهدەرى دۆزرايه وه به لگه ي ئه وه مان ددهنى كه پيش 600000 سال به كۆمه ل پيکه وه ژيان . ئاشكراشه كه مرؤف هه روا له پرى مانگاي مالى نه كرد !؟ به لكوو ئه وه ش پهنجيكي زورى ويستوو ه . ئه مرؤش له كوردوستانى خۆمان پىراني گيانله به ران كىوين (به راز ، بزنه كىوى ، كه له كىوى ، قاز ، كۆتر) ئه وانى سهردانى ئه ورپاي رۆژه لات يان رۆرئاوايان كردوه ، ديويانه كه وهك كۆتره شينكه ي لاي خۆمان له خه لك ناترسن زورچار مرؤف خهريكه پىيان پياده نى كه چى كۆتره كان مئيش ميوانيان نيه . ئاسكه كىوى ئه وه ئاسكه كىويه نه ماوه به تايه به تت له وولاتانه ي گوشت هه رزانه و ئاسان ده ست ده كه وئى . خه لكانى بىگانه به تايه تت تورك ، عه رهب ، فارس ، كورد خه لكانى جيهانى قره (جيهانى سى) به تايه تت چاووچنۆكه كان هه ر هه ليان بۆه لكه وئى له وه قازو مراويوو كۆتر ... هتديان بۆ بلوئى به دزيه وه ده يانكه نه كه باب . به لام لاي خۆمان ... ئاي لاي خۆمان مرؤف ووريا نه بى خوشى ده كرى به كه باب زۆربه ي جارن بى هۆ له ئه نجامى برسه تيه كى ده ستردى كۆنه پاريزان ، مه مه دو قورئانه كه ي . نهك كۆتره شينكه . هئيشتا له ئه مه ريكاى باشوورو هه ندئى ناوچه ي ئاسيا و ئه فريكا جۆرى له مانگا كه له مانگاي خۆمان كه مى شانيان له ره شه وولاخى خۆمانبه رزتره . هئيشتا هه ر كىوين . سالى 1975 كاتى گونده كانى ئه وبه رى سيروانى پشتى زمناكو رايگوزرانه وه بزنى ، ئه سب ، هئىستريان لى به جىمابوو چونكه چه ند سالى شارستانيه تيان نه دى بوو ! رپكه وتى مرؤفشان نه كردبوو به ده پانزه پ.م نه ده گيران پاش گرتنيشيان زور به زه حمه ت باريان لئده نرا . جياوازيه كى وايان له گه ل وولاخه كانى چاخى به رديندا نه بوو . كه واته مرؤفوو وولاخ په يوه نديان نه بووه . ئه وان به لگه ن كه مرؤف له ئاسمانه وه نه هاتوه . به لكو به لگه ن كه مرؤفئيش كىوى بوه . ورده ورده روى شارستانى به خۆ وه گرتوه . مرؤفه سه ره تايه كان وولاخىكيان كوشتوو ، پيکه وه خوارديويا نه . وه كوو ئه مرؤ چۆن فليمه دۆكۆمه نتاره كانى جيهانى ئاژه ل نيشان ده درين ، كۆمه لئى شير يان پلنك گايان گويدريژيكي ده كوژن پيکه وه ده يخۆن مرؤفه سه ره تايه كانئيش وابوون . زاناكۆمه لئاسى به ناوبانگى ئه مه ريكي كۆمه لئاسى مۆرگان ئه وقوناغه ي ناوناوه قوناغى راوشكار . ئه وكۆمه لگايه ش كۆچه ر بوون چونكه هه ميشه به دواى راوى گيان له به رانى سه زه ويو ناو ئاوودا گه راون . هه روه ها ئه وقوناغه ميژوودا به قوناغى كۆمه لئى كۆمه نيستى سه ره تايى ناوده برئى . چونكه خاوه ندارئيتى نه بووه . ووتمان مرؤف گه شته ئه وه ئاسته توانى به رديان دار به كار به ينى بۆ راوكردى گيان له به ران . پاشان توانى ته لاشه به رد گيركا له سه رى داركه ي ده ستى ، به مه ش په ي به چه كيكى كاريگه ر برد . كه يارمه تى راو كرنى باشتر ده دا ئاشكرايه ره نگه له پيشدا به چه ند به ردئى يان كوته كئى مانگايه كى كوشتبئى ، به لام به وه داره تلئيشه به رد داره ي يهك دوانى به س بووه .

پیدە چى له ئەنجامى پەيدا كردنى تەلەش بەردى زياتردا ، بۆ سەرە نيزەى دارەكەى پريشكى ئاگرى دۆزيبەتەو . ووردهوورده ئاگرى دۆزيبەو . كه ئاگرىشى دۆزيبەو سەرەتا كه مى خۆى پى گەرم كردهو ، پاشان بۆخواردن بەكارهيننا . ئەو ئاگر دۆزيبەو دەش يارمەتى نەشونماى گيانى دا كه گە دەى باشتەر كاربكا پشووى باشتى بى تەمەنى دريژتر بى . ئىستاش وا كه دوو سە دەيه داوودەرمان له گەشە سەنددان رادەى مردن زۆر دابەزىو ، هەوەرە رادەى ژيانىش زۆر بەرز بۆتەو ، له گەل هەردۆزيبەو دەى دەرمانىكا كارىگەرى راستەوخۆ له ژيانو تەمەنى مروئف گيندارانىش دەكا . هەروەها كه ئاگر يارمەتى خۆگەرم كردنەو ، بۆ ئەو دەى زياتر خۆى گەرم كاتەو ، پيوستى دەكرد له دەورى ئاگرەكەى لای بى . ئەمەش يارمەتى نيشتە جيبوونيدا . بە گرتن يان بچوو ككردنەو دەى دەمە ئەشكەوتەكەى كه ئاگرىتيدا دەكردەو . هەروەها وورده ووردهش كهوتە بىرى چاندنىش . كاتى ميوەى بردو بۆ خواردن وەك شوتى ، كالهك وميوەى تر تۆو كەى له و جىگە دا كهوتو ، كه خواردو بىتى . پاشان سالى داهاوو كەرى كه ووتو ، هەمان جىگە بىرى هاوتو ، كه سالى پار لە هەمان جىگە ئەو ميوانەى خواردو ، كه وا ديسان شين بونەتەو . بۆيه بىرى چاندنى كردو ، ئەمەيان بۆچوونى خۆمە بى سەرچاوەن رەنگە هەرواش بووبى . ليرەو مرقە سەرەتايەكان بوون بە جوتيار . كه بوون بە جوتيار پيوستى بە تفاقى تر بوو ، تا زەوىەكەى پى خوشەكا ، له جياتى ئەو تەلەش بەردەو ئىسقانى گيان لە بەرانەى كه بەكارى دەهينا بۆ كوشتنى تىچيرەكەى كه وەك رموو سەرە تير وا ببون بىرى كردهو ، بۆ بەكارهينانى له خوشە كردنى زەوىەكەيدا . ووردهوورده كهوتە بىرى دۆزيبەو دەى گاسن . له كاتى كوشتنى گايە كدا رپى كهوتو ، له مانگايەكى تازەزاو كه پيوستى بە كوشتنى گويرەكەى نەكردو ، بە ئاسانى گرتو ، پاشان رەنگە تيريش بووبى نەى خواردو . گويرەكەش هۆگرى تىچيرەوانەكەى بوو ، و لىى دوور نەكەتو ، ئەو بوونەتە هاو دەميوو مالى بو .

تەواوى گيانلە بەرانى ساوا ترسيان نيه له تەنەكانى دەوروبەريان . چونكە هيشتا لەستەموو زۆردارى نەگەشتون . تەنانەتت چەتە توركەكانى كه دەيندا بەسەر كوردا دەمە چەقۆيان دەنايه دەمى كۆرپەى ساواى دايك كوژراو كۆرپەكە چەقۆكەى مژيوە واى زانيو ، مەكى دايكەتى . سەربازىكى تورك لە بىرەوەرە كيدا دەنووسى كه گرەويكردو ، له گەل كيوەكى هەقائيدا بۆ هەلدپىنى زكى ئافرهتى كوردى دووگيان تا بزائن كورەيان كچ !!

چونكە ميژوو بەلگەى نەداوينى ، كه مرقە كۆنەكان خاوەن تەكنيك بون . بەلكو بە پىچەوانەو بەلگەمان دەدەنى ، كه كيو بون . پيرانيمان رىخۆلە كویرەمان بيستو ، كه ميكيشى لى دەزانين . كه دەكەويتە كۆتاي رىخۆلە

ئەستورە لە کاتی یە کگرتنیا لە گەل رېخۆلە باریکەدا . ئاشکرایە کە ئە و پارچە بچکۆلە کرم نیه . کە لە لە زەویە وە پەریبیتە ناو زگی مروّف ،
نە گونجاویشە بۆ چوونی و امان هەبێ ؟ بە لگە نە ویستە کە پێشتر ئە ندامیکى
چالاکی مروّف بوو . رەنگە لە ئەنجامی کولاندنی گوشتدا ئیتر وورده وورده
لە کار کە وتبێ . چونکە ئیتر مروّف پێویستی بە خواردنی گوشتی کال نە ماوہ .
یان گۆرپانکاریە کى کە . هەموومان دەزانین خواردنی گوشتی برژاو بە چێژ ترە
لە گوشتی کال . ئیتر پېخۆلە کویره لە کار کە وتوہ ، ئە مروّف بیکارە .

باوہ رەکان بە گشتی

ئاشکرایە کە مروّف هەر کە مێ ووشیاری پەیدا کرد ، لە چاو لە وە و پێشیدا ، گیرۆدەى
کۆمەلێ پرسىاری ئالۆزوو بێ وە لام بوو . کارەساتە سروشتیە کانیش وە ک
بومە لە رزە ، گرکان ، زریان ، لافاو ، هە و رە بروسکە پرسىارەکانى دەروونی مروّفیان
سەختتر کرد . تاسە رە مێکی نزیک لە کوردستاندا بە تايبەت چینه نە خویندە واره کە
وايان دەزانى کە زەوى لە سەرپشتى گا وە ستاوہ . گاکە دە جوولێ بۆیە بومە لە رزە
پەیدا دەبێ . کاتیکیش بروسکە لە شویتیکى دابى مروّف واتىگشتووہ کە کە سیک
تیی گرتووہ . لە ناو تە وای موسلماناندا باو بوہ کە بروسکە قەمچى ئىمامى عەلیە
دە یگریتە جنۆکەکان . چوکە ژيان بریتى بووہ لە پە لاماردان بوپەیدا کردنى برژوی
ژيان . لە گەل بە رزبونە وەى ئاستى زانستى مروّف ترسە کە ی لە بروسکە و
کارەساتەکانى تر زیاتر بوہ . چونکە وە لامى دەست نە کە وتوہ . وورده وورده هەرشتى
کە دەسەلاتى بە سەریا نە شکابى کردویە تیه خوای خوای یان بارتە قای خوا لپی
ترساون . تائە و کاتەى بە ردىان تاشیوو ناویانا خوا . پاشانىش سەتە مکارو
سەتە ملیکراو دروست بون ، چونکە خواپەرستى باوبو ، بۆیە فرعە ون توانى بلێ من
خوام . پاشانىش سەتە لیکراوان لە ژیرپەر دە خە باتیان درژە پیداوہ . چەرخى
پېغە مەرایە تى سەریه لداو ژمارە پېغە مەران گەشتۆتە 124000 پېغە مەر .
پاشان پېغە مەران گۆران بە سەرە ک خیل ، پاشتریش بە پاشاو سەرە ک کۆمارو
دواتریش سەر کردەى پارت . چونکە سەتە م کۆتای نە هات ! هەمووشیان بە پېیى
پەرتوکە بە ئاسمانیە کراوہ کان لە لایەن خواوہ نیردرابون دواترینیان
موحومەدى خۆمانە . گرنگ نیه ژمارە یان چەند بوبى ؟ گرنگە کە زەمینەى
سازبوونی باوہ رە کە یان ، باوہ رى بە گەلان هیناوہ . ئە مروّفمان وا مروّف
لە برساده مرئى . ئاشکرایە کە ئە وەش دەسکردى پزیمى سەرمایە داریه . بە لام
سەردەمى پېغە مەران ئامیروو تەکنیکى بە رهمهینان نە بوہ تابرسیتى و سەتە م

نەبىتە ھۆكاری لە خىشتە بردنى گەلان بە جادووی پېغەمبەران . زۆربەى پېغەمبەرەكان بە ئىنى خواردنو و كچى كونه كراوو مەك خېر جۆگە لەبى مەى تەننەتت قورئان بە ئىنى كورپى لوسكە و جوان كە وەك دانەى مروارین دەدا بۆلە خىشتە بردن .
(سورەى الانسان ئايەى 18)

ھەركە سىش كەمى بەرگى كوردبى بە دۆزەخ تۆقىنراوہ . يان ھەردەسبە جى كوژراوہ . تائىستاش بە تايەتت و لاتانى جىھانى سى مەلاكان بۆچوكترين بەرگى لە دەستيان بى ھەزارەھا بكوژن بە چاكەى دەزانن . بۆگەشتن بە مەرامى بۆگەنى خۇيان ، لە ژىر پەردەى خوا پەرسىتە وە . ھۆكارى سەرەكيش تەنھاوتەنھا كەمى ووشيارىہ . قوربانىہ كانىش ھەمىشە چىنە چە و ساوہ كانن .

جولانە وەى ئاىنى ئىسلام نزيك بوو بگاتە ئاستى ئە وروپا بەرەو بە كلتورى چوون دەچوو . بۆيە ئىمپىريالىزمى جىھانى بە پەمپى نۆكەرەكانى زىندوى كرده وە بۆ بەرەنگارى لە شكرى سوورى سۆقتىتەت ، سەقامگىرنەبونى ئاسايش ، ووشيارنەبونە وەى گەلانى ناوچەكە . تەننەت (سى ، ئاى ، ئەى) يەك لە پىرۆگرامىكى تايبەتى تەلە فزىئونى سوويدا ووتى كە ئەوان نەيان زانى ئىسلام لە خۇشيان دەبىتە بەلا بۆمب لە سەنتەرى بازارگانى ئەمەرىكادا دەتەقیننە وە . (بەداخە و كە پۆژى ئە و گفەتە گۆيەى كە كرا لە گەل ئە و سىخوړەى سى . ئاى . ئەيدا . نوسىبوم گوم بوە و پۆژە كەم بىرنە ماوہ) . ھەروەھا ئە وچەكە دژ ھەوايانەى دابويانە دەست چەتەكانى ئەفغانستان بەسەد بەرابەر پارەش لە دەست دەدەن ئنجا بۆيان ناگەرپىتە وە چونكە چەتە ئىسلامىەكانى ئەفغانستان فىرى فرۆشتنى نەركۆتىكىش بوون ئىتر پارە زۆركارىگەر نەبوو بۆيان . چونكە جولانە وەى ئىسلامىش كەوتە خۆ بۆبە دەست خىستە وەى سامانوو دەسەلات . ھەرچەندە شىانزانى ھەركات ئاغاكانيان بە مەرامى خۇيان گەشتن ئىتر ئەوان لە كاردەكەون . بەلام وائەمجارە گرانكەوت لە سەر ئىمپىريالىزم ئە وە تاشرە خۆرى ھىشتا درىژەى ھەيە . ديارە ھىشتا گرانگىتيان ماوہ بۆ ئاغای گەرە بۆيە خەرىكن چەكى نە وە وىش دەست دەخەن . گەر لە دەھۆل ژەننى ئىسلامى نەكە وىنە تەقە ، دورنىە كارەساتىكى ترى وەكو ئە وەى ، بەپىلانى ئەتاتوركى گۆرپە گۆر ، ئەرمەنىەكان بە دەستى كوردەكان لە ناویران ، رۆبىداتە وە .

نیمچە دورگەى عەرەبى پىش ئىسلام

پىش ئە وەى خۆمان لە قەرەى شەپۆلى باسەكەمان دەين ، دەبى بزانین نیمچە دورگەى عەرەبى لە كام قۇناغى كۆمەلى ژياندا بوون ، كە ئىسلام شانیدا دایە سەر دلى گەلانى ناوچەكە . ئاشكرايە سەرچەمى گەلان تاكو تەرا بە وگۆرانیە كریانەدا پۆشتون كە بەسەر كۆمەلگا ھاتون . بەلگەى زىندومان لایە كە مانگا ھەرلە خۆیە وە مالى نەبوو! بەلكوو پاش رەنجىكى زۆرى مرؤف مالى كراوہ . مرؤفە سەرەتايەكان

يان شيوعيه سەرەتايەكان گيان لە بەريان كوشتووە و پێكەو خوار دويانە . پاشان ئاگرى دۆزىه و خانوى دروست كردو جیگیر بوو. وورده وورده توانى تير وپموو چه كوش دروست كا. تا ئاست گهشته دروست بونى هۆزايه تيوو خزمایه تى سەرۆك هۆزو خييل ' پاشان ئاغاو دەرەبەك پەيا بوون . پاشان كە شەپو شۆپيش پەيدا بوو ' لەسەر ئاو زەوى. لە ئەنجامى شەپو شۆپيشدا ديل هاته ئاراوہ. ديلەكانيش لە ئەنجامى مانەوہيان لای خاوہن ديلەكان بونە كۆيلە .

پاشان كۆيلە و كۆيلە دارى سەرى دەرھينا . ھەرچەند كۆيلە دارى چەند قوناغىكى ھەيە . ھەر قوناغەش سەردەمى ديارى كراوى خۆى ھەيە . ئەو روپيەكان بە تايبەتت ئيسپانيەكان تا كۆتاي سەدەى ھەژدە بازارى كۆيلەيان گەرم بوو. ھەرچەند جياوازيەكى گەرە بە ديناكرى لە تيوان كۆيلە و كرپكارى سيستەمى سەرمایە دارى. كوردوستان قوناغەكانى كۆيلە يەتى نەديوہ !! ئەوہش باسيكى دوورو دريژى دەوتى ! كەبۇ بازى داوہ بوسەر ئەو قوناغانەدا ؟ ئەمرومان ئەو روپا ئەمەريكاي باكور ' روسيا ' جاپان لەروى تەكنەلۆجياوہ شەپە ئەستيرە دەكەن . كەچى لە ھەندى ناوچەى ئەفەريكا ھيشتا لە قوناغە سەرەتاييەكانى ژياندان .

نيمچە دوورگەى عەرەبى لەسەرەتاي ھەلۆەشانەوہى كۆيە داريدا دەژيا . چونكە كۆيلەكان وورده وورده ووشيار دەبونەوہ بە كۆيلايەتى قايل نەدەبوون . محەمەدى كورپى ئەبدولاش ھەستىكرد كە ئيتەر ئەستەمە كۆيلە راگيرى بۆيە بانگەشەى ئازادكردنى كۆيلەى كرده بەرنامە . لە سەردەمى حامورابيشدا كۆيلەكان رايان دەكرد . بۆيە يەككە لە بپيارەكانى ئەلى : ھەركۆيلە يە راپكات لە دەست خاوہنەكەى دادگا مافى ھەيە كۆيلە راكردوہ كە بگەرپيتتەوہ بۇ خاوہنەكەى وسزاشى بدا . محەمەدیش كە ھەستى كرد ناتوانى بەسەر بازارى كۆيلەدا سەرکەوتى ' لە يەككە لە ووتەكانى ئەلى : ئەو كۆيلەى ريكردوہ تا نەگەرپيتتەوہ لای خاوہنەكەى نويزى ناپەژينرى .

نيمچە دوورگەى عەرەبى كەوتۆتە باشوورى رۆژئاواى ئاسياوہ . بەشى ھەرە زورى ئەو وولاتە بریتيە لە بيابان ' خاكىكى ووشك كەم ئاو . ژيانيان بە مەرو مالات بە تايبەت بە خيوكردنى وشترو كشتوكالەوہ بەرپى دەكرد . زۆربەى دانىشتوان لە رۆژئاواو باشوورى وولاتەكەدا دەژيان بە تايبەت دەورو بەرى چەمو كانياوہكانى ' سەرە رپى بازارگانى بيزەنتيو ھندستانو ئەفەريكا دا كوختەو دەواريان ليدا بوو ' دەژيان . ھەرۆك ژيانى باوى ئەو سەردەمانە ھەندى سەرگەرمى بازارگانى ھەندى تریش كشتوكال . لە راستيشدا پيشە سازيووکاربە ھەموو شيوەكانیەوہ شەرم بووہ . بەلكو جەردەيى ' پەلاماردانى تيرەلاوازەكانى كە جیگەى شانازيو جوانميرى بوہ . بەلام ئاشكرايە سەرچەم خاوہن كار نەبوون ' بەلكو چيانە يەتى دروستبوو بوو . ھەندى خاوہن مەرومالاتو زەويو بازارگانى زۆربەش بە خواردنى قورپى ' خورما كيويلە ' مارمیلکە ' دېك گزوگيا دەژيان .

فیردەوسى لى شىعەرىكىدا ئەلى : قۆرپىۋودېك خۇر داۋاى تاجى شى
 شاھانەمان لىدەكەن . ئەمە تانەيەكى شۇقۇنستانەيە . تىرەگەرى لەگەرمەي
 جموجۇلىدا بوو . گەرىيەكى لە تىرەيەكان يەككى تىرەيە تىران بكوشتايە دەبوو
 تۆلەي بسەنرا با . دەنا شوورەي بوو . لىي بىدەنگ بان . ھەرچەند ئەو خوە بەدە
 رىشەكىش نەكراۋە ! بەلام ۋەك ئەوسەردەمە نىە . چونكە ئەمپۇ بەرادەيەكى كەم
 ووشىارى پەيدا بوو . ۋەك زۆربەمان دەزانين پىش ھاتنى ئىسلام گەلى كوردو
 گەلانى ناۋچەكە كلتورى تايبەتى خۇيان بوە ، بەلام كە لەشكرى چەتەكان ھاتنە
 ناۋچەكە كلتورەكەي خۇيان سەپان بەسەر كوردا ھەتاتوانيان . بۆيە نەرىتوو
 كلتورى ئەمپۇي كورد زۆربەيان ەرەبىو ئىسلامين . بۆ نمونە گەرشاترىەك
 گەلەيەك بكوژى ، سەرجەمى گەلەيەكان پەلامارى شاترىەكان نادەن . بەھۇي
 پەيداۋونى كەمى ووشىارىە ۋە ، لىخۇش بوون

ھاتۆتە پىشەۋە ، رىكەۋتن پەيدا بوو . بەژن ۋەرگرتن يان ۋەرگرتنى خۇين .
 ھەرچەندىش دوژمنە شۇقۇنستانەكانى ناۋچەكە دەستيان ھەيە لە زىندومانى
 ئەو خوە بەدە . ھەرۋەھا سەرجەمى پارتە رامىارىە نەتەۋەيەكانى بە تايبەت
 باشورى كوردوستان بۆ بەپىۋە ۋەستانى دەسەلاتوو سامانى ژيانى خۇيان پالپىشتى
 زىندومانى خىلايەت يان كوردو ۋە دەيكەن ، بەلكو خۇشيان خىلەكىن . خاۋەن
 زەۋىو مالاتەكان باشتر دەژيان ، بەلام چىنەكەي خوارەۋە ھەمىشە برسى ، چىنە
 برسەيەكەيان پىشتىنيان دەبەست لەژىر پىشتىنەكانىانەۋە بەردىان دادەنا تا ھەست
 بە برسىتى نەكەن . ئەمەش يارمەتى دروست بوونى شەۋكوتىۋو جەردەيى داۋە .
 بۆيەش ھەمىشە لە شەۋو شۇردا دەژيان . ۋەك پىۋىستىەكى سروشتى ناچار
 چوارمانگى (رجب ، زىقەدە ، زىججە ، محرم) جەنگى تيا تابو (ھەرام) كرابوو .
 ئاشكرايە كە نىمچە دورگەي ەرەبى پىش ھاتنى ئىسلامىش ، گۆرەپانى مەملانىي
 ئەندىشەي دەرونى بوو . جگە لەموسايى و عىسايى (360) خوا ھەبوو .
 جۈلەكە ۋە دىانەكان دژى بت پەرسىتن بوون ! ھەرچەندە ئەۋانىش لەگەل يەكدا
 ناكۆك بوون ، بەلام بت پەرسىت نەبوون ، بىروايان بەتاك خۋايى ھەبوو . چونكە
 پىيان ۋابوو كە خوا مرقۇقى ئافەراندوۋە . خوا بت نىە ۋە خاۋەنى ھىزە ، بت بىھىزە .
 خوا ھەموو شتىكى لەدەست دىت بەلام بت ھىچى لەدەست نايە ۋە خوا كەسىكە ژيانى
 ئافراندوۋە .

مرقۇف بە ئەندىشەي خۇي بىرى لە ژيانىكى باشتر كىردۆتە ۋە . ھەر لە دروست بونى
 ژيانەۋە تا ئىستا ئەۋ ھەۋلە بەردەۋامە . پىۋىستى نەبونى گىشت لايەن ئەۋ
 كاراكتەرەي دروستكردوۋە كەژيان لەۋ رىگەۋە ساناتر دەبىت ، بى ئازاتر دەبى
 چىژى زياتر ، پىشۋى زياتر ۋەردەگرى . ئەمە پىرۆسەيەكە ھىشتا بەردەۋامە ۋە
 بىكۆتايىە ، كە مرقۇف لە باشەۋە بۆ باشتر بە پىي تواناي بىرو وشىارى ھەۋلى
 بۆدەدات . سەدەي پىشۋو كرىكار 20 كاتژمىر كارى دەكرد ، لە ئەنجامى ھەۋلو
 كۆششدا ، توانى 20 كات كار بكاۋە 8 كاتژمىركارلە رۆژىكدا . سەرجەمى گىشت

باوهره دهرونی و ئه ندیشه ییه کان فه رمانده دن که کۆمه لئی کار ئه نجام بدرین . له کۆمه لئی کاریش دوربکه ونه وه به و شیوه یه نان بۆ برسیه کان و پشو بۆ ماندوه کان ئاسایش بۆ راپه رپیوان دیته ئاراه ... هه ر بۆیه موحه مه دیش به لئینی ژنی شوخ و شه نک و کورپی جوانی وه ک دانه ی مرواری (**ویطوف علیهم ولدان مخلدون اذا رایتهم حسبهم لوعاء منثورا**) سورهی الانسان ئایه ی 19 ، له ده ورتان ده گه رپین کورپی لوسکه ی جوان که وه ک دانه ی مروارین . بۆچی کورپی لوسکه ی جوان له ده ورتان گه رپین ؟ ئیده ... مش فاهم ؟ کاتی عه ره به کانی سه رده می جاهلی په یان به وه برد که کچ سیمبولی شه رمه زاریه ، برپاریاندا که کچه کانیان زینده به چالکه ن . پاشان کچ که م بۆوه . که کچیش که م بۆوه ، نیربازی سه ری سه ره له دابووه باو . محه مه دیش زانی که بازاری تیربازی گه رمه ، بۆیه له قورئانه که یدا به لئیمان ده داتی . هه روه ها سۆزی باغ و بیستانی به هه شتماده داتی . زانیویه خه لک چی پیویسته ! بۆیه 40 باره سۆزی به هه شت که ئاو به بن داره کانیدا ده رپوای داوه . چونکه نیمچه دورگه ی عه ره بی بیاباتیکی وشکو برینک بوه . ئه ومژده ش خه له تینه ترین بوه . شینایو سئبه روباغ خه و بینین بوه . هه روه ک ئه ورپیه کانی ئه مرۆ به تابه ت ئه سکه نده ناخی ، شه ونیه خه و به رۆژه وه نه بینن . چونکه له ئه سکه نده ناخی خۆر زۆر به که می هه لدی . له دوانزه مانگه ی سالدا رپیده که وئی که ته نها دوومانک خۆر ببیندری . ئه ویش وه ک پیویست نیه . له دوایله ی توربه نیاندا ، باسی رۆژو گه رمایان بۆ بکه ی هیمیان ده که یته وه .

له کۆنداو ئیستاش که مرۆقه هوشیاره له خسته به ره کان په یدا بوون ، زانیویانه له ناو ئه و کۆمه لگای تیدان مرۆقه کان کویمان دیشی ! بۆیه به و شیوه ده رمانیان بۆ گرتۆته وه تاله گه ل ده رده کانیاندا بگونجی . ئه سته مه میوانداری کیژیکی رپوس سه رگرئی ، بی به لئینی قۆدگا ! خه لکیش بۆ سارپژ بوونی ده رده کانیاان په نایان بۆ ئه و جۆره که سانه برده وه ، چونکه ووشیارنه بوون . ئه وخووه به ده تا ئیستاش به رده وامه ئه وه تا کریکاری یانزه مانگی سال ته قه ی ده سستی دیت و گیرفانی سه رمایه داران پر ده کات . له و لاشه وه خۆی توشی هه زاران نه خۆشی ده رونیوگیانی هاتوه که چی بیریک له خۆی ناکاته وه چونکه ووشیارنیه .

ئاشکراشه که ئه وه موو خوا نه یان توانیوه ده ردی خه لک سارپژ بکه ن . بۆیه ژماره یان گه شتۆته (360) خوا و به رده وامیش بیرو بۆچونی تازه په یدا بووه . به و هیوایه ی له ده ست نه بونی رزگاریان بیت . له گه ل ئه وانه شدا ئه ندیشه ی مرۆقه کان جار جار هه ولیان داوه ، نه ریته کۆن و دواکه وتوه کان بگۆرن بۆ نمونه : ئیبراهیم کاتی بته کانی شکاند ، ئه و چه کوشه ی بته کانی پی شکاند . خسته ی سه رشانی بته هه ره گه وره که ! که لیشیان پرسی که کی بته کانی شکاند ؟ له وه لامدا گوتی : بته گه وره که شکاندونی ! عه بدولموته لیب باپیری موحه مه د ، به لئینی دا بوو ئه گه ر خوا (10) کورپی بداتی یه کیکیان ده کاته قوربانی بته کان ، ئه وه بوو وارپکه وت عه بدولموته لیب بوو به باوکی عه بدولاو نو کورپی تر . بۆ نیشاندانی وه فا به رامبه ر

بته کان له سهر به لینه که ی خوئی سور بوو ههستا هه لبار دنیکئی له شیوهی
 (قورعه) ی ئه نجام دا که کام له کورپه کانی بکاته قوربانی ' ئه وه بوو باوکی
 مه حه مه د ' عه بدولا بهر که وت. عه بدولموته لیبیش دهستی عه بدولای گرت و بردی تا
 له بهر ده م (ئاساف ' نائیله) دا سهری ببری . به لام قوره یشیه کان به تکاو پارانه وه
 په شیمانان کرده وه . له جیگه یدا (10) ووشتریان دایه سهری ببری به و
 مه رجه ی عه بدولا سهر نه ببری . ئه وه بوو عه بدولای سهر نه ببری و ما ' ئه و به لایه شی
 بو ئیمه سازاند. ((تاریخ تبری ل 796)). به هاتنی ئیسلام زور له و داب ونه ریته
 کونانه یان گورپی. وه کو قوربانی دانی مرؤقیان گورپی به مهرو ووشتر . چونکه
 پیش هاتنی ئیسلام مرؤف کردنه قوربانی ئاسایی بوو . وه ک چون عه بدولموته لیب
 ویستی عه بدولا بکاته قوربانی ' هه روه ها ئیبراهیمیش ئیسماعیلی کورپی که دایکی
 ره شپیست بوو کرده قوربانی ' به لام سهرینه ببری گویا چه قو نه یبریوه یان په رنگه
 له بهر پارانه وه و نزای دایکی ئیسماعیل بوو بیت چونکه که نینه کی ئیبراهیم بوو .
 محه مه د ززتویه من کورپی دوو قوربانیم ' عه بدولا ' ئیسماعیل . زینده به چال کردنی
 کچیان قه ده غه کرد . چونکه پیشتر بوونی کچ سیمبولی شهرمه زاری بوو ! ... هتد.
 له گه ل ئه و ریفرا ندؤمانه شه دا ئیسلام بوو به میرده زمه یه ک و سواری دهر ونو
 ووشیاری نه ک ته نها عاره ب به لکو گه لانی ناوچه که ش بوو . که تا ئه مرؤش
 سهرانه به و میرده زمه ده دین ! . مرؤف له سه رده میکی زور تاریک و دلپه قدا
 ده ژیا ' باوه ری ئه وه نده بؤگه ن بوو ! ده چوو جهرگی خوئی ده کرده قوربانی تاویره
 به ردیک که ده سکردی خوئی بوو . بته کانی ناو که عبه هه ریه که یان تاییه تمه ندی
 خوئی هه بوو ' یه که مین که س که بتی له ناو که عبه دا دانا عه مرؤی کورپی له حس بوو .
 کاتیک که بوو به سه ردار ی تیره که ی سه فه ری شاری به لقای کرد . له وئی بینی خه لک
 بت ده په رستن داوای دانه یه کی لیکردن ' ئه وانیش هه بل یان دایه . پاشان ئیساف و
 نائیله شیان دانا . (توضیح الملل ل 375).

که عبه

که عبه بتخانه ی زوربه ی عاره به کانی نیمچه دورگه ی عه ره بوو . هه ر تیره بتی
 خوئی له دهره وه یا له ناوه وه دانا بوو ' بو په رستن . لات خوای تیره ی ثقیف که خوئیان
 له تایف نیشته جی بوون . عز ی خوای قوره یش ' منات خوای ئه وس و خه زره ج '
 هه بل غه سان که هه ره مه زنترین بت بوو . له پشتی که عبه دایاننا بوو (توضیح الملل ل
 316) لیره دا خالیک گرنکه له یاد نه کریت که هه بل که به گه وره ترین بتی که عبه
 ده ژ میردریت ناوی (الله) بوو . باوکی موحه مه د ' (عبدالله) چاودیری ده کرد .

عهبد مانای کۆیله 'الله مانای خوا' به سه‌ریه‌که وه مانای کۆیله‌ی خوا ده‌به‌خشیت 'باوکی موحه‌مه‌د' عه‌بدو‌لا گیانی قه‌رزازی هه‌بل بوو!
چونکه کاتی خۆی ده‌بوایه سه‌ریان بېریبا له جیاتی قوربانی. که‌واته لیره‌دا بۆمان ده‌رده‌که‌وێت که (عبدلله و عبدالرحمن و محمد و احمد) کۆمه‌له‌ ناویکن پیش ئیسلامیش هه‌بوون. هه‌روه‌ها (الله) واته خوا دروست که‌ری ئه‌ندیشه‌ی موحه‌مه‌د نیه 'به‌لکو پیش ئیسلامیش په‌رستنی تاک خوایی هه‌بووه' نمونه‌ش عیسایی و موسایی و هه‌نیفه‌کان. که‌واته که‌عه‌به‌ پیش ئیسلامیش په‌رستگا بووه نه‌ک موحه‌مه‌د دا یه‌زاندبێ و کردبیتی به‌ په‌رستگا. به‌لام ده‌بیت ئه‌وه‌ش بلێین پینجه‌م پشتی موحه‌مه‌د واته باپیره‌گه‌وره‌ی (قصی ابن کلاب) که‌سایه‌تیه‌کی زیره‌ک وهوشیار بووه!

ده‌لێن گوايا موحه‌مه‌د ئه‌ وهوشیاری و زیره‌کیه‌ی له ئه‌وه‌وه بۆ ماوه‌ته‌وه. قوسه‌ی کورپی که‌لاب به‌ کوده‌تایه‌کی هه‌رزان که‌عه‌به‌ی خسته ژیر رکیفی خۆیه‌وه. (ابن هیشام 'تاریخ طبری') ده‌لێ: له‌پاستیدا قوسه‌ی ناوی (زه‌ید) هه‌ به‌ر ئه‌وه‌ی به‌مندالی به‌بێ سه‌ره‌رشت لای کابرایه‌ک به‌ناوی (ربیع) گه‌وره‌ بووه 'ئه‌وه‌ ناوه‌ی وه‌رگرتوه. له‌هه‌مان کاتدا ده‌لێ: باپیرانی موحه‌مه‌د هه‌موو بێ دایک و باوک لای خه‌لکی گه‌وره‌ بوون.

ته‌نانه‌ت موحه‌مه‌دیش له‌باوه‌شی دایک و باوکیا گه‌وره‌ نه‌بووه... واته قصی له‌گه‌ل نه‌وه‌کانیدا (عبدالمناف 'هاشم' عبدالمطلب' عبدالله 'محمد) هه‌موو له‌لای خه‌لک گه‌وره‌بوون.

لیره‌دا بگه‌رێینه‌وه سه‌ر ئه‌وه‌ی بزانی قوسه‌ی باپیره‌گه‌وره‌ی موحه‌مه‌د چون که‌عه‌به‌ی داگیر کرد؟ وه‌ک گوتمان کابرایه‌ک به‌ناوی په‌بیعه‌ که‌له‌ ناوچه‌ی (قضاة) ده‌ژیا به‌خپوی کرد. قوسه‌ی له‌سه‌رده‌می لاویتیدا بېریاری دا بچیته مه‌ککه بۆ هه‌ج کردن' ئه‌وه‌ کاته شیخ خه‌زاعی مچه‌وری که‌عه‌به‌ ده‌بێ. قوسه‌یش هه‌ز له‌کچه‌که‌ی ده‌کات و له‌گه‌لیدا ده‌خه‌وێ 'پاشانیش ده‌یخوازێ و چوار کورپی لیده‌بیت و کوره‌کانیشی به‌ناو بته‌کانی که‌عه‌به‌وه ناو‌ده‌نیت که‌ئه‌مانه‌ن: (1) عبدالدار واته کۆیله‌ی خانو مه‌به‌ست که‌عه‌به‌یه. (2) عبدالمناف واته کۆیله‌ی مه‌ناف 'بته جوانه‌که‌ی قوره‌یش (چواره‌م باپیری موحه‌مه‌د). (3) عبدالعزی واته کۆیله‌ی بتی العزی که‌له‌ قورئانیشا ناوی ئه‌م بته‌هاتوو. (سوره‌ی نه‌جم '19). (4) عبد قصی واته کۆیله‌ی قوسه‌ی. شیخ خه‌زاعی له‌سه‌ره‌مه‌رگدا کلیداریی که‌عه‌به‌ی دایه ده‌ستی کچه‌که‌ی که‌ ژنی قوسه‌ی بوو. خواستیشی ئه‌بو غبشان بێ به‌ یاریده‌ری کچه‌که‌ی (حبی) له‌کار و باری که‌عه‌به‌دا و کلێله‌که‌ش لای ئه‌وه‌ بێ. به‌لام کلیدارو نوینه‌ری که‌عه‌به‌ کچی شیخ خه‌زاعیه‌ واته (حبی) ژنی قوسه‌ی. شه‌ویک له‌ به‌زمیکدا قوسه‌ی ئه‌بوو غبشان سه‌رخۆش ده‌کات و کلێلی که‌عه‌به‌ی به‌ گۆزه‌یه‌ک شه‌راب و سازێ لیده‌کړێ و هه‌ر پاش ئه‌وه‌ شه‌وه‌ خه‌زاعیه‌کان له‌ که‌عه‌به‌ ده‌رده‌کات و تیره‌که‌ی خۆی (قوره‌یش) دینیته‌که‌عه‌به‌ و له‌ ژیر فه‌رمانده‌ی خۆیدا یه‌کیان

دهخات و دهبيتته سه رۆكيان . له مه وه سه رچاوه يه كي ئابوري به دهست دههيني . ههروه ها هه وال ده نيرئى بۆ خالى له (قضاة) كه كه ميك له دوورى مه ككه ده ژيان ' كه وا خه زاعه و نه وهى به كرى له كه عبه ده ر كر دو وه . ئه وان ده توانن بچنه لاي . ئه وه بوو برا كهى و رزاح گه شتنه لاي ' ئيتر خۆيان باش دامه زران دو بوونه خاوه ن سه رچاوه يه كي ئابوري گه وه . (تاريخ الكبير ل 809 - 810) لي ره دا ده بيت ته وه بگوتريت نه وه كانى قوسه ي كه كارمه ندانى مه ككه بوون له سه ر ئه و بناغه يه ي كه په يمانيان به باوكى دابوو كاريان ده كرد . موحه مه ديش پاش چوار پشت به شي وه يه كي تازه تر لاسايى پينجه م پشتى خۆى كر ده وه كه ده بيت ببه تته سه ردارى مه ككه . ئه وه بوو خه ونه كه ي له ريگه ي شه پو شوپو دوه ره كييه وه به ئاكام گه شت . سه رچاوه ي هه موو شه پو شوپو ره كان له راستيدا بۆ وه ده ست خستنى هيزو سامانبوو! به نى هاشم كه موحه مه د له ئه وان ه ' ههروه ها به نى ئوميه كه ئه بو سوفيان و معاويه و عوسمان له وانن ' به كورتيه كه ي هه موو نه وهى قوسه ي و كلاين و هه مويان له شه پو شوپو ناوخۆيى و تيره گه ري دا بوونه ده سه لات دار . وه ك ده شزانين كه عبه بتخانه بووه و سالانه له هه موو ناوچه كانى تره وه بۆ حه ج و سه ردان ده هاتنه ئه وئى . سه ردانو حه جى ئه و سه رده مه و ئه مپو دوو جياوازيان هه يه :

1 - ئه وسا ژماره يه كي كه م زياتر خه لكى ناوچه كانى قوره يش و ده وروبه رى ده چونه حه ج به لام ئه مپو له هه موو پارچه كانى جيهانه وه و زوربه ي نه ته وه كان سه ردانى ده كهن .

2 - كه عبه ته نيا به ته كانى ليده ره هينراوه ' ئه گينا هيج جياوازيه كي له گه ل سه رده مى پيشودانييه! به رده ره شه كه ش كه خه لكى جيهان و خو شمان به ملياره ها دو لار له پيناويدا ده خه ينه ناو كاسه ي بۆگه نترين كو نه په رسترين رژيمي جيهانه وه ' هه ر ئه و رژيمه بۆگه نه ش ئه و پار ه خه ر جده كا بۆ سه ركوتت كردنى راپه رپوانى دژى ستم . هه ر له جيگاي بت داده نريت چونكه رۆشتو ته خانه ي په رستنه وه .

موحه مه د به ره فتارو كلتورى عاره به نه زانه كان قايل بوو .

ئاشكرايه كه بمانه وئى خانويه ك دروست كه ين ' پيوسته كه ره سه ته كانى خانوو دروست كردن ئاماه كه ين . ده شتوانين به بي ئه وهى چيمه نتوى بۆ بكرين بناغه ي بۆ دايزين . له سامال پونتره كه ئه گه ر ديوارمان دانه نا بي ناتوانين ' داره رايان شيلمان دانين؟! ئه وه ده زانين كه ده بي بناغه داتين ' پاشان له سه ر بناغه كه ديوار هه لچنين . پاشان داره رايان شه لمان دانين تا سه ربانه كه راره ستى . موحه مه ديش چونكه له داك بووى هه مان خوو ره وشتى سه رده مى خۆى بوو ' نه ريته كانى ئه و چاخه ي گويزايه وه ناو قورئان ' هه روه ك خواستى سروشت ' گه ر باوه ريشى پيى نه بو بي . كه واته به لگه نه ويسته كه قورئان دريژ كردنه وهى هه مان نه ريتوخوى

ئەو كاتە يە . گەر قورئان ناردرائى خاواباويە دەبوو لەرەگە وە پيشەى دواكوتويى دەركيشايە . خوا دەيتوانى دەستورەكانى خامورابى پيشە كيش كا وەك خامورابى ئەلئى (العين با العين) المائده 45) دەستورئىكى خامورابىيە كە سزائى كە سئى كە چاوى كە سئىكى كوئير كرد دەبئى چاوى بكَر كوئيركريتە وە . كە تە وراتە كەى موساش ھە مان دەھۆل دەژەنى . واتا تە وراتى موسا كۆپيەى بە ندىكان خامورابىيە و قورئانى محە مە ديش كۆپيەى تىكە لەى موسا و پەرتوو كەكانى تر . ئەمرو ھەرچە ند لە و ولاتانەى كە كە مئى مافى مرؤف دابىن كراوہ ، لە سئدارە دانيش قە دەغە كراوہ ، نەك چاوى لە جئىگەى چاوى . ھەروەھا ئەمانە خورە وشتى و نەريتى كۆنى عەرەبى سەردەمى جاھىلى . ھەروەھا بەلگە شە كە قورئان كۆپى كراوى پەرتوو كەكانى پيش ھاتنى ئىسلامن .

1 - جارائ عارەبە نەزانەكانى (عرب عصر الجاهليه) تە واف دەسورپانە وە بە دەورى كە عەبە دا بە لام ئىسلام گۆرانكارىيە كى بچوكى تيا كرد ، ئە ویش ئە وە بوو بتە كانىيان لابرد . دەبئت ئە وەش بگوتريت كە تە وافىيە كان پيش ئىسلام قودسيان ھەلبژارد بۆ قبيلە و جئىگائى پيرؤزيان . چونكە توشى شەرو شۆر دەبوون لە گەل جوولە كە كاندا . ھەروەھا محە مە ديش بۆ ئە وەى لە تيرە كەى نزيك بئتە وە ئە و ھە لەى قۆزتە وە و قودسى گۆرئى بە كە عەبە .

2 - رپورەسمى حە جئى ئىسلامى ئەمرو لە سەدا سەد وەرگىراو وە لە عادەتى عارەبە نەزانە كان . سالانە 7'5 ملئون مەر سەردە بېردرئى لە و دەشتە كاكىي بە كاكىيەى نيمچە دورگەى عەرەبى بۆگەن دەكات فرئى دەدرئى . لە بەرامبەر كە عىبەى ئىسلامىيە شە وە ، سۆمالى سودانى لە برسا دەمرن .

3 - سئى بە سئى تە لاق دانيش رپورەسمى عارەبە نەزانە كانە .

4 - ئە و چوار مانگەى شەرى تيدا قە دەغە كراوہ (مانگى موخەرەم ' زىلعوقدە ' زىلحە جە ' رەجەب) . لە پيش ئىسلاميشدا بووہ . چونكە ئە و رپۆژگارە دانىشتوى ناوچە كە ھەميشە خەرىكى جەردە يوتالانى بوون . جا ئە و چوار مانگانە يان ديارى كر دبوو بۆ پشوو . كە ئە وانەش يە كئىك بووہ لە بېيارە كانى بيايان نەك ئىسلام .

5 - نوئىژى مردوو خوئندن .

6 - كفن كردنى مردوو .

7 - شۆردنى مردوو .

8 - لە شپىسى دەر كردن .

9 - دەستى دز بېرىن .

10 - لئيدانى مرؤف بە دار .

11 - مارە بېرىنى ژن .

12 - بەردبارانى مرؤف .

13. پینچ جار نوڙکردن له رۆژیکدا بهندهکانی زهردهشته، که نزیکه ی 3هه زارسال بوونی بووه پیش هاتنی ئیسلام.

ئه مانه واتای ئه وه دهگه یه نئی که هیشتا ئیمه لاسایی عاره به نه زانه کان ده که یه وه (عصر الجاهلیة) لاسایی خوورده وشتی که پیش 1420 سال هه بووه ! به راستی شهرمه !!

له دایک بوونی موحه مه د

سالی 570 زاینی ئامینه کچی وه هب له مه ککه مندالکی بوو، ناویان نا موحه مه د . ئه م منداله دواى مردنی باوکی (عه بدلا کورپی عه بدولموته لیب) له دایک بوو. پاش پینچ سال دایکیشی ده مریت. مامیکی هه ژاری به لام جوا نمیردترینیان ده یباته لای خوئی و به خیوی ده کات . له سه ر ژیانى ئه م منداله تا گه وره بوون هه زارن په رتوک نوسراون که زۆربه یان زیده رپۆیان تیا کراوه و دوورن له راستیه وه ، زۆر که م به راستی و دروستی له سه ری نوسراوه له به ره ئه وه ی ئه وانیه له سه ریان نویوه زیاتر ئیسلام بوون . له راستیدا تا سالی 610 ی زاینی شتیکی سه رنج راکیش ده رباره ی ئه و منداله نییه . جگه له زیره کی ' مرۆقی زیره کتریش هه بوون له و کاتانه دا . به لام مرۆف به ئه ندیشه و بیرى خوئی هه زاره ها چیرۆکی ئه فسانه یی پیکه وه ناوه (موحه مه د کورپی جه ریر ته به ری) که له کو تایی سه ده ی سیهه می کوچیدا لیکدانه وه ی بۆ قورئان نویوه که سوره ی به قهره ئایه تی 23 دا ده لئی : (وان کنتم فی ریب ما نزلنا علی عبدنا فاتوا بسورة من مثله وادعوا اشهداکم مندون الله ان کنتم صادقین) ی دیاری کردنی له دایک بوونی محه مه دی لیکداوه ته وه . واتاکه ی ئه لئی : ئه گه ر له به نده ی نیردراومان گومانتان هه یه ئایه تیکی و امان بۆ بهینه وه . هه روه ها ته به ری ئه لئی : پیش په یامنیری موحه مه د له مه ککه ده نک و باسی بلاو بووه وه که په یامنیری دیت ناوی موحه مه ده . که رۆژ هه لات و رۆژئاوا ده خاته ژیر فه رمانی خویه وه ئه لئی له و کاته شدا (40) ژن دوگیان ده بن . هه موشیان کورن و ناویان ده نین موحه مه د ! واته چل موحه مه دی هاوته مه ن له دایک ده بیته . به لام سوره ی یونس ئایه ی 16 ده لئی : (قل لو شاء الله ما تلوته علیکم ولا ادري به فقد لبث فیکم عمرا) و اتا ته مه نیک له ناو ئیوه دا ده ژیام هیچ بانگه وازیکم نه کرد ، به لام ئیستا خوا ناردومی . ناوه رۆکی ئایه که به یان ده کا که محه مه د خویه تی ده په یقی .

ا بو عمر عبدالله محمد بن عمرو واقدی له دایک بووی 130 ی کوچی له په رتوکی بابیان موسوم به (نقطة الکاف) ئه لئی هه ر که موحه مه د له دایک بوو یه کسه ر گووتی : الهی اکبر کبیرا . مانگی یه که م گاگۆلکیی ده کرد ، دووه م توانی رابوه ستی ' سیهه م توانی برپوا ' چواره م توانی را بکات ' پینجه م تیری ده هاویشته !!! . ئایا ده کوری له شاری مه ککه که دارو به ردیان ده په رست یه کسه ر کرپوشیان بۆ موحه مه د

نه بردبئی؟ له جیاتی ئه وهی شه په تیرو شیرله گه لدا بکه ن؟؟ یا له کام جیگه ی تری میژوودا چل موحه مه د هاوته مه ن له دایک بووه؟ نووسه ری ژیانو په وشتی محه مه د' عبد العزیز عه لائنه دین موسته فال 57 ئه لئی که له ابن که سیری وهرگرتوه نوسیویه که گومی ساوا له ئوردون ووشکی کرد. ئاگری فارس که هه زاران سال بوو ده سوتا کوژایه وه. ئیتر ئه ژدیهاکه هاتوو خه ریک بوو هه مومان بخوا به لام پخیکم لیکرد که وته خواره وه هه پرون به هه پرون بوو!

عه ره بیکی دیان که گریکی باش نه زانیوه ' هه ولیداوه له دایک بونی موحه مه د له گه ل سورهی (7 , 8 xvi ی) ئینجیل به رامبه ر بکات' که ئه لئی عیسا پروو ده کاته نه ته وه که ی و ئه لئی: من بو باشی ئیوه ده پوم. چونکه گه ر من پوشتم که سیکی ترتان بوو په وانه ده که م ئه و له م جیهانه دا له گه ل دوا پروژدا پروو به پروتان ده کاته وه. دیاره ئه و عاره به ووشه ی پاراکلتی به پاراکلیت خویندو ته وه ووشه ی دووهم مانای ئه حمه د ده گریته وه. ئه حمه د و موحه مه دیش یه ک واتیان هه یه له زمانی عاره بیدا. گوڤاری دلانپار ژ 3' 4' 25' 12. 1995. هه روه ها حه سه نی کوپی سابیت شاعیرو هه قالی موحه مه د ئه لئی: حه وت هه شت سالان بووم گویم له جوله که یه ک بوو ده یگوت: ئه مشه و ئه ستیره ی ئه حمه د هه لات! ئه بو تالیب مامی موحه مه د ده بوایه ببیت به ئیسلام' به لام له سه ر باوره په کونه که ی خوی ما تا مرد. ئه مه باشترین به لگه یه که ئاگای له و شتانه نه بووه' که له دوا بیدا هه لیا نبه ستوه بوو موحه مه د. چونکه ئه و سه ره په رشتکاری موحه مه د بووه و خوی به خیوی کردوه. له بهر ئه وه ده بیت بلین موحه مه د وه ک هه موو مندالیکی ئاسایی له دایک بووه. ئه و پیا هه لدانانه ش راست نین و زیده پوئییه. عه بدولا باوکی موحه مه د له سه فه ریکی بازرگانی شام له پاش گه رانه وه یدا له مه دینه ده مریت. له بهر ئه وه کوره که ی خوی نابینیت. سالی 570 ی زاینی موحه مه د له دایک ده بیت ' سالی 576 ی زاینی دایکیشی ده مریت! ده بیت ئه وه ش بگوتریت که پیشت حه لیمه ژنه کوچه ری شاعیرو زمان زانی نه وه ی سه عد یارمه تی به خیو کردنی موحه مه د ی داوه. هه روه ها به پیی لیکوله ره وانی ئیسلامی وه ک ابن هیشام' ابوداود' ابن حنبل' حمیدالله' ابن سعد' مه حه مه د حه زی له شیعر بووه' که واته هونه ر دوست بووه. هه روه ها ابو تالیبی مامی بر دویه بو شه ر کاتی محه مه د هیشتا مندال بووه' تیری بومامی ئاماده کردوه. (محمه د از نو باید شناخت' ل 34' 33) پاشان ئه بو تالیبی مامی ده بباته لای خوی و ده یکاته حوشتره وان. له ته مه نی پینج شه ش سالییه وه له و بیابانی چو ل و گه رمه دلر ه قه ی نیمچه دورگی عاره بیداو نه بوونی هاوده می و له سه یری حوشتر به ولاوه ' هوکاره که بییته مروقیکی ریز په ر؟ هه ر ئه و هوکاره ش بوته هو ی په ل هاویشتنی بیر کردنه وه ی قول و وشیار ی! یا منالیکی پینج ' شه ش ساله دوور له سوژی دایک و باوک به تاک و ته نها له بیابانیکی تو قینه ردا یه که ی بیر کردنه وه ی چو ن به شیوه یه ک نه که ویته کار که بییته که سیکی ریز په ر؟. چونکه بیابان ته ختای یان گردو لکه ی بچوک سه رنج راکیش نین! مرو ق

گیرۆدهی بیرکردنه وه ناکهن. ووشتریش ئه وگیانله به ره سه رنج ڤاکیشه نینه ! هه رچه ند له قورئاندا محمه د ووتویه : ئایا سه رنج ناده نه ووشتر که چۆن ئافه ریندراوه ؟ ته نها ووشتر ها وده می بووه . بویه به بۆچوونی محمه د خوا له سه ر کوشتنی ووشتری هه ره شه ی مه رکک له گه لیک ده کا له قورئاندا (سوره ی الشمس 13) . له ته مه نی 12 سالیدا ئه بوو تالیبی مامی له گه ل خۆی ده بیا بۆ شام . له وئ خه لک و جیهانیکی تر ده بینی , یه که کانی بیرکردنه وه ی زیاتر فراوان ده بیت. هه روه ها مامی محمه د عبدالموته لیب محمه دی له گه ل خۆیدا بردۆته ناو کۆبونه وه کانی تیره ی قوره یشه وه . هه رچه نیش مه رج بووه بۆبه شداربوانی کۆبونه وه که ده بی ته مه نیان له چل سال تیپه ری . به لام عه بدول موته لیب توانیویه ئه وکاره ی ئه نجامدا. ئه وه ش یارمه تی ووشیاری زیاتری محمه دی داوه . که گوپی له گه وره کان گرتووه . له کۆبونه وه کانی (دار الندوه) .

موحه مه د وه ک هه موو که سیکی تر مرۆقیکی ساده بوو. شتیکی وا گرنک له ئاراده نه بوو تا ته مه نی چل سالی شتیکی سه رنج ڤاکیشیش نه بووه تا میژوونوسه کان بینوسنه وه . له ته مه نی 25 سالیدا مامی پی راده گه یه نی که چیتر ناتوانی به خیی بکات . به لام ده توانی کاریکی بۆدۆزیته وه بویه ده بیاته لای خه دیجه .

خه دیجه بیوه ژنیکی ده وله مه ندی سه رناسی تیره ی ئه سه د ' ئافره تیکی چالاک بوو . ده لئین کاتیک چاوی به موحه مه د ده که ویت یه کسه ر به دوو به رامبه ر دایده مه زرینیت ! چوار ووشتر له جیاتی دوو ووشتری ده داتی . مه حه مه دیش شاره زایی خۆی نیشان ده دات . گویا موحه مه د کاروانیکی بردۆته شام به دوو به رامبه ر قازانجی کردووه . له هه مان کاتدا موحه مه د قۆزیش بووه هه ربویه خه دیجه حه زی لیده کات ' داوای لی ده کات ماره ی بکات . موحه مه دیش له به ر ئه وه ی ده سه لات و پاره ی نه بوو ' باوه ریشی نه ده کرد . پاشتر قایل ده بیت . هه رچه نده خه دیجه ته مه نی چل سالی بوو . کیژۆله نه بوو! هه روه ها خواهن دوومنдал, موحه مه دیش 25 سال .

پاش ماوه یه ک موحه مه د هه روه ک باوی ئه و سه رده مه خه لک ده چونه ئه شکه وتی حه را بۆ خوا په رستی . که ده که ویته باکوری خۆره لاتی مه ککه . ئه و ئه شکه وته وه نه بیت به ته نها موحه مه د پوی تیکردبیت به لکو دیل .. کۆیله .. سه ردار .. سه روه ر ... هتد . بۆ بت په رستن و نویژ کردن پویان تیکردوه و شه و له و ئه شکه وته دا تا به یانی بیریان له خوا کردۆته وه و به یانی زو و گه راونه ته وه ماله وه . خوای ئه و سه رده مه بت بووه . رۆژیک له و گه رانانه وه دا بۆ ماله وه موحه مه د به خه دیجه ی ژنی ده لئی : یا بووم (به شاعیر یا به جن) له راستیدا جن جنۆکه نییه ' به لکو جن له جنونه وه هاتووه واتای شیته ! واته یاشیت بووم یان بووم به شاعیر پاشان . له وه سه رده مه شدا شاعیر به شیته ناوبانگیده رکردبوو .

هه وال ته دهنه وهره قه ی کورپی نه وفهل دهر باره ی گور انکاریه کانی ژیان موحه مه د' ته ویش ته لئی : نه خیر : تو بویت به په یامبه ر (پیغه مبه ر) .

موحه مه د هر له و ته شکه و ته دا روز به هان ده ناسی . روز به هان دیلیکی فارسه ' شاره زاییه کی باشی له ئاینه کانداه بووه ئاقیستاشی له بهر بووه . هر له و ته شکه و ته دا یه ک به یه ک سروده کانی ئاقیستا به موحه مه د له بهر ده کات ' قورئانیش گه واهی ته م بوچونه ددهات (لقد نعلم انهم یقولون انما یعلمه بشر لسانه الذی یلمذون الیه اعجمی) واته دهنانین (دهنانین کوپه خواش ته نهاییه ' یان خواو محه مه د پیکه وه ددهوین) که سیک موحه مه د فیرده کات مرؤ فیکه به زمانی عه جه می قسه ده کات (عه جه میش ته وسا به نامؤ عه ره ب گوتراوه) (سوره نحل ایه 102)

لیروه روز به هان که پاشان بوو به (سه لمان فارسی) هوشیاری ددهات موحه مه د . حه سن عه باسی له په رتوکی (قران به سرودای بسیک فارسی) ته لئی : روز به هان موحه مه دی فیری شیعی فارسی کردوه . به لام له راستیدا موحه مه د فیری شیعی کوردی کردوه نه ک فارسی ' چونکه ئاقیستا به زمانی ماد نوسراوه که سه رچاوه ی زمانی کوردیه ' که واته روز به هان موحه مه دی فیری سروده کانی ئاقیستای کوردی کردوه نه ک شیعی فارسی . سه رجه می سه رچاوه کان نویویانه که زهردهشت له ورمی له دایک بووه . ئاشکراشه له دوا ی هه ره سی ئیمپراتوریه تی ماده وه به دهستی فارسه کان ' کورد دهسه لاتی له دست داوه . واته ناوچه ی ورمی له ژیر دهسه لاتی فارسدا بووه . له 2500 سال له مه وپیشه وه تا ته مرؤ! ئاشکراشه که دهسه لاتداران هه میشه ویستویانه که زمانه که ی خو یان بسه پیین به سه ر گه لانی ترده . که ئیسلامیش گه شته ناوچه که ته ویش هه مان ریبازی پیاده کرد . که چی زمانی کوردی به پوخته ی خو ی ماوه ؟ هه روه ها زمانی فارسی له سه دا 75 یان زیاتری زمانه که ی له دهست داوه ! زیندومانای زمانی کوردی به لگه یه که زهردهشت کورد بووه نه ک فارس . چونکه ته و جیگه ی که زهردهشتی تیدا له دایک بووه ده بوا ئیستا فارسی بوا یه نه ک کوردی ! بو زمانی عاره بی توانی زمانی ناوچه فارسیه کان تیکه ل به خو ی کا و نه توانی کوردی تیکه ل به خو ی کا هه رچه ند زمانی فارسیو عاره بی زمانی فه رمان ره و اببون .

نه مر محه مه د ته مین زه کی به ک له کوردو کوردوتاندا به به لگه ی زانستی سه لماندویه که زهردهشت کورده . هه روه ها کومه لئی ماموستای به تواناو ته کادیمی زانستگه ی مه د تیقی به به لگه و فاکتا میژووی سه لماندیان که زهردهشت کورده . ده توانین چه ندی له ئایه ته کانی ناو قورئان بکه ی نه به لگه که پراو پر له ئاقیستا وهر گیراوه وه ک :

ا - کاتی تو له سه ره تای دهستیکی جیهاندا ژیانته روانده گیانمانه وه ' زانایی خوتت داینی ' ته و کاته فوی ژیانته کرده گیانمانه وه دهر و نمانه وه . (ئاقیستا)

x - فاذا سویته فنفتح من روجی (سوره ی ص 72 قران)

ب - سزای ته و که سه درؤ زنی ... ناپاکی به سه روه ری بکات چییه ؟ (ئاقیستا) .

ياخدون اربابا من دون الله (قورئان)

ج - سزای ئه و که سه به نارهوا مالی خه لکی ده خوا چیه ؟ (ئاقیستا).
× - یاکلون اموال الناس بالباطل (سوره ی توبه 34قران) .ئه مانه ته نها چه ند
نمونه ن 'گه ر مروّف که می باشتر برواتیته قورئانوو ئاقیستا ' به لگه ی باشتری
گیرده بی .

وه چه نده ها ئایه تی دی گه واهی دده دن که موحه مه د مامۆستای هه بووه
مامۆستاکه شی روز به هان ' که سانی تر بووه ' جگه له وه ش هه لیمه ی شاعیرو
زمان زان که دایه نی موحه مه د بووه یارمه تی زوری داوه موحه مه د بۆ خوی
گوتویه تی : هه تا ماوم قه رزاری ئه وم (واته قه رزاری هه لیمه م) .

زیره کی موحه مه د

پیش هاتنی ئیسلام و بانگه وازی په یامبه ری ' ئه وس و خه زره ج له سه ر دانانی
به رده ره شه که ی که عبه خه ریک بوو به شمشیر په لاماری یه کتر بدن . چونکه
پیش هاتنی ئیسلامیش له نه ئینی به رده ره شه که نه ده گشتن ' وه ک خوا
ته ماشاده کراوه و پیروژ بوو . به لام موحه مه د که وته نیوانیان و نه یه یست خوین
له نیوانیاندا برژیت . ئه مه به لگه یه که که ئه و کابرایه به تواناو زیره ک بووه
. چونکه توانیویه تی له و سه رده مه دا که تاریکترین رۆژانی عاره ب و دواکه وتویی
له ترۆپکدا بووه ' هه رچه ند به لگه کان گه واهی دده دن که ئه و سه رده مه له
بازاری عوکازدا شه ره شیعر کراوه . محه مه د توانای ئه وه ی بووه که نه هیلی
شه رو ئاژاوه ی لابه لا دروستی ! هه روه ها بیرئ داریژیو بیکاته بناغه یه ک بۆ
گۆرانی ژیانی ئه و سه رده مه . ئه وه تا ئه وسو خه زره ج که ی کوردستان واسی
سال زیاتره ' محه مه دیکیان لی په یدا نه بووه !! تا ئار ئاره که یان لی به شکا .
ئار ئار واتای (پارپوت) محه مه د به تاقی ته نیا عه ره به پارچه پارچه کراوه کانی
کۆکرده وه . سه ره پای ئه و هه موو ئازاره و چه رمه سه رییه ی دیتی وازی نه هیئا '
تا هه موو عه ره بی کۆکرده وه له ژیر فه رمانده ی خۆیدا . له (19 ی نه ورۆزی

610 ی زاینی) دا موحومه د له ئه شکه وتی حه را ده گه پږته وه یه که مین بانگه وازی خوی راده گه یه نی که گوایا گبرائیل یا رۆزبه هان هاتوته لایی و پپی گوتووه (اقرا) واته بخوینه! پییان نه گوتوه (اکتب) واته بنوسه ! په نگه ئه وه ش راستبی که ده لاین موحومه د نه خوینده وار بووه . به لام هیچ له کیشه که ناگورپی چونکه هه زاره ها کۆلکه مه لاو فه قی هه ن نه خوینده واریشن به لام قورئانیان له به ره . بۆیه ئه گه ر موحومه د نه خوینده واریشن بیت دلنایان له وه ی که ده توانی وانه کانی مامۆستاکه ی له به ر بکات .

سه ره تا موحومه د سه رسام و نیگه ران ده بیت له چۆنیتی جارسانی په یامه که ی و گیرۆده ی دهستی چۆنیتی بلاو کردنه وه ی په یامه که ی ده بیت . په نگه خوی نه یوستبی ' به لام وهره قه نایه ده می که بووی به پیغه مبه ر . چاخ چاخ هاتی پیغه مبه ر بوه . چونکه پیشت 123999 په یامتیری که بانگه وازی په یامتیریان کردوه . ته نانه ت ژنه که شی هه ست به نا ئارامی موحومه د ده کات و لپی ده پرسپی بۆ و نیگه رانی؟ موحومه د دیسانه وه ئه لپی یا شیت بووم یا بووم به شاعیر ! لیره دا یه که م په خشان داده ریژی ده لپی : (یا ایها المدثر * قم فاندز * وربك فکبر * وثیابك فطهر) سورة مدثر واته : ئه ی ره هبه ری که خۆت به نوینی مالی پیچاوه ته وه ' وه یا ئه ی ره هبه ری که خۆت به کالای ره هبه ری و پیغه مبه ری راسته وه پیچاوه ته وه ' خه لکی بیئاگا له سزای خوا بترسینه .

خه دیجه ی ژنی ده چپته وه بۆ لای وهره قه ی کورپی نه وفه ل دوباره ده رباره ی روداوه که ی بۆ باسده کا . وهره قه دیت و پپی ده لپی : توشی ته نک و چه له مه دیی ... خه لکی به درۆزن ناوت ده بن ... شاره به دهرت ده که ن . وهره قه به سه رهاتی عیسی بیستبوو ' بۆیه هه مان به سه رهاتی بۆ محمه د چاوه پروان کردبوو . ئه لپی : به لام تا من زیندو بم پشتت ده گرم تاریخ ته به ری (ل 850) . هه روه ها سه رۆکی گه وره ی یه کپی له مه سیحیه کان عمرو بن ثقیل پشتی ده گری . پاش ماوه یه کی که میش ئه بوبه کری هاوړپی باوه ری پیده هینی له سالی (610 تا 613 ی زاینی) ده بنه چل که س و به ردوام له زیاد بوندا ده بن . له سالی 613 ی زاینیدا موحومه د بانگه وازه که ی ئاشکرا ده کات . به لام پاش ئه وه ی که ده لپی من پیغه مبه رم قوره ی شیه کان لییراده په رن و ده که ونه ئازاردانی . له کاتی نوپژ کردندا پزدانیی بزنیکی یا ووشریک له سه ر پشتی داده نین . له کاتی نان خواردندا خواردنه که ی پیس ده که ن . هه روه ک وهره قه پیشبینی کرد . چونکه پیغه مبه ر داریتی وه ک مولکی جولله که وا بوو . هه روه ها جوله که باوه ری وا بوه که به هه شت تاپۆ کراوی ئه وانه .

هه روه ها هه ره شه یه کیش بوو دژی بته کان که ده په رستران . بۆیه ده بی به باشی باسی بته کانی قوره ی ش بکات و سوجه یان بۆ ببات (تَلْكَ غرانتق العلی فسوف شفاعتھن ترتجی .

واته ئەوانه سێ بتهكان بآئندهی بهرزفڕن پارانه وه لێیان چارهسه ره . (ئایه ی غرانیق) ئیسلامه شارهزاكان ئەو سورەیه یان دهرهیناوه له زۆربه ی قورئانه كاندا به تایبتهت شیعه كان . پیغه مبه ری نوینه ری خوا له ترسانا ده بیته ناوی بته كان به باشی ببات . ههروه ها بۆ نزیک بونه وهش له تیره که ی ئەو ئایه ی ووتوه . پاش ئەوه ی موحه مه د ده زانی فیله که ی سه رناگریته به ره و تایف هه لدی . به لام له ویش به رده بارانی ده که ن! پاش ده رپۆژ به شپه زه بی ده که پیته وه مه که و پاشان بریار ده دات رۆبکاته مه دینه که 350 کم له مه که وه دووره . له ئەیلولی 622 ی زاینی له گه ل حه فتا موسلمان به ره و مه دینه هه لدین . مه دینه شاریکی کراوه بوو ، دوو تیره ی عاره ب و سێ تیره ی جو پیکه وه تیا یا ده ژیان . به لام مه که که به ته نها له ژیر دهستی قوره شیه كاندا بوو . هه ر له به ر ئەم هۆیه ش بوو مه دینه ی هه لپژارد .

وهک زانیمان موحه مه د له ته مه نی چل سالی دا بانگه وازی په یامنی ریدا وه له ته مه نی شه ست و سێ سالی دا کۆچی دوایی کرد . له باوه شی ئایشه ی ژنیدا که ته می نی 18 سالی بوو . له نیوان ئەو 23 ئی سالی دا ئەو سورە تانه ی ناو قورئانی داپه شتوه . سورە کانی ناو قورئان ئە کرین به دوو به شه وه (مه کی و مه دهنی) پیش ده سه لاتوو پاش ده سه لات ، ئایه کانی پیش ده سه لاتت پارانه و سازشن واته : مه کیه کان . به لام مه دینه یه کان چونکه پا ده سه لاتن پرن له هه ره شه و گوره شه و تۆقاندن . 86 یان مه کین 28 یان مه دینن . زۆربه ی زۆری ئایه ته مه دینه یه کان ناسک و نه رم ترن تا مه کیی کان که م که م ترساندنیا تیدا یه . له به ر ئەوه ی ئەو کاته راو نراو و لاواز بوو . ئەویش به پیی ده سه لاتی ئایه ته کانی داده رشت . له مه کیه كاندا زۆر به رق و کیناوی و پر له کوشتن و زیاتر سرودی سه رکه وتنی دایده رشتون . چونکه ئەو کاته ده سه لاتی پهیدا کردبوو . ده ی نه راند . هه رله ویشدا که خۆی لاواز دیوه ئایه کانیش پارانه وه یان تیدا به دیده کرئ .

دانانی بناغه ی ئابووری

له مه دینه موسولمانه کان وورده وورده جیگه ی خۆیان کرده وه . به لام باری ئابوریان خراب ده بیته . موحه مه د خۆیشی ناچار ده بی ئاو کیشی بکات . سه تلئ ئاو به ده نکئ خورما ! پاشان ده زانی ئەمه دادی نادات ، بۆیه بیر له زه برو زه نک ده کاته وه . هه رچه ندیش مه مه د بانگه وازنیکرد که خوا ناردویه نه ی توانی سیسته می تالانی بیابان پشت گو یخا ! سالی (624 ی زاینی) یه که مین تالانیان (غناعم) ده ست که وت (ئەنجامدا له جیگه یه کدا به ناوی (سریه النخله) ئەوه باو بووه له ناوچه عاره بیه كاندا بۆ به ده ست هینانی نانو بژیوی په لاماری تیره لاوازه کان بدن . له به ر ئەوه بریاریکی بیابان ده لئ : له مانگی (رجب ذلعه ده) و بعه وینه وه . به لام موحه مه د چونکه نه پیغه مبه ر بوو نه په یامی خواشی پیبوو

دهستی کرد به راپوت و جهردهیی و یاسای بیابانیشی شکاند . له پوژی یه که می مانگی ره جبهه بدا هه وال گه شته موحه مه د که کاروانیکی قه له و له شامه وه بو مه ککه ده چی ، به سه رکردایه تی عمر بن خضرمی ' موحه مه دیش عبدالله بن جحش له گه ل هه قاله کانی دهنیریته سه ر کاروان و سه رۆکی کاروانه که ده کوژن ، و دوانیشیان به دیل ده گرن . به لام له شارا ده بیته هه راو نارپه زایی دهربرپین ، ته نانه ت موحه مه د خویشی دلگران ده بیت . چونکه که وته بهر تانه و سه رزه نشت نه ک له بهر دزیو تالانیه که ! به لکو له بهر شکاندنی برپاره کانی بیابان . چونکه وه ک و وتمان دزیو جهردهیی کاریکی ئاسای بووه . ئه وه ش هۆکاری نه بوونی که می ووشیاریبوه . تاسه رده ماتیکی نزیکیش لای خویشان دزی کردن جوا نمیری بووه . ته نانه ت ئه وکه سه ی دزی بو نه کراوه ، خوی ئارداوی کردوه و چۆته کۆپوکۆمه له وه به شانی ئارداویه وه ، تا به که سانی تر بسه لمینی که ئه ویش ده توانی دزی بکا . ئاشکراشه که ئه و دیاردهش کلتوری عاره بی جاهیلی بوه هینایه ناوچه که . ئه وه ش به لگه نیه که کورد جهردهیی نه کردوه . به لکو پیویستی نه بوه . گهر کوردیش له ناوچه ی دورگه ی عه ره بیدا ژبابا هه روه ک عه ره بی ده کرد . ئیستا نیمچه دورگه ی عه ره بی نه وتیان هه یه ، برسی نین . په لاماری ناوچه کانی تر نادهن له برسانا .

هه رچه نده عبدالله پاکانه ی ده کردو ده یگوت ئه و په لاماره له کۆتایی جه مادی دووه مدا پویداوه . به لام نه یان توانی تاوانه که یان داپوشن .

(مسته فا حسین ته با ته بای له په رتوکی خیانت در گزارش تاریخ ، ل 124)
دهرباره ی هه مان باسی سریه ی نه خله . وه ک پاریزه ریک ئه لی : که عه بدلا نامه ی پیبووه ، عه بدولا چووه تا بزانی ئه و کاروانه بو شه ر هاتون یان خیر . به ئاشکراش زانیویانه که کاروانی بازگانیه ! پاریزه ر گهر دژی گومانلیکراوبوو ، ئه وا به هه مووشیویه هه ولده دا گومانلیکراو تاوانبارکا . خو گهر پشتیوانی گومانلیکراوو ، ئه وا به هه مووشیویه که هه ول ده دا گهر بشزانی تاوانباره ، بیبه ریکا له گومانلیکراوی . سیسته می سه رمایه داری وایه . په لاماردانی کاروانیکی بازگانیه له جهردهیی زیاتر ناتوانری هیچ ناویکی تری لیبری ! .

گهر سه رنجی شیعه ره کانی ناو قورئان بدهین ده بینین گشت یا زوربه ی هه ره زوریان له پاش رودانی روداویکه وه هه لبه ستراون یا دارپیژراون . یان له ئه فسانه یه کی کۆن ده دوئی . موحه مه د بو تالانیه که ی (سریه النخله) سه رهینا و برد چاره ی نه ماو زانیشی که بو ی پینه ناکری . ئه م ئایه ته ی دروست کرد (یسنلونک عن الشهر الحرام قتال فيه قل قتال فيه کبیر وصد عن سبیل الله کفر به والمسجد الحرام وخراج اهله منه اکبر عند الله والفتنة اکبر من القتال لا یزالون یقاتلونکم حتی یردوکم عن دینکم ان استطاعوا)
واته : لیت ده پرسن (محه مه د له زمانی خواوه ده دوئی) شه رو خوین رشتن له مانگی هه رامداره وایه ؟ بللی : راسته نارپه وایه . به لام دهرکردنی خه لک له مه ککه و ریگرتنیان له سه ردانی که عبه دوو زمانیه که له کوشتن خراپتره (بقه ره 217) ئایا به ره وای ده زانن که خوا دانیشی و بیرکاته وه و بیتاوانی راپوت که ران به یان کا ؟؟؟ یان هه به لگه یه که که ده یسه لمینی محه مه د چۆن بیرده کاته وه ، گهر خوا

هيئندە گەورەيه و زانانيه و ارحم راحمن نيشه 'چۆن دەكرى باوه پكرى' بلى ئا
 رەوايه بيان كوژن. به شەرتى دەستدریژیان لیکراوه!!
 لیره وه سه رچاوه ی ژيانى ئیسلامه كان كه وته سه ر په لامارو هیرشكرده سه ر
 كاروانه بازرگانيه كانى قوره يش و تیره كانى تر . ئیسلامه كان هه تا به هیزتر
 ده بوون شه پو خوین پشتن له ناوچه كه دا زیاتر ده بوو . ده كریت لیره دا
 پرسیاریک بکه یین ؟ ئایا خوايه ك ئه وهنده لیهاتوو بیت مروّف دروست بکات. به
 شەش پوژ ئه م گەردونه دامه زرينى 'چۆن ده بیت په یامنیریكى پیگرو
 جه رده یه بیت ؟! .

ده بوو 'خوا به بى هیچ مه رچیک رەوايى و خو شه ویستی و زانست و .... هتدی بو
 رەوانه کردینایه ' نه ك رق و کینه و هیزی شمشیر . کاتیکیش ئیسلام جیپی
 خو یقایم کردوو ' كه وته په لاماردانى ده ووروبه رى خو ی' له په لاماره كاندا هه میسه
 بازرگانانى قوره يش له گه ل چه ته ئیسلامیه كاندا ده چوون' تا تالانیه كان له چه ته
 ئیسلامیه كان بکرن. تالانیه كانیش هه میسه کیژۆله نازداره كانى ده ووروبه رى
 نیمچه دوورگه ی عه ره بی ببون! محه مه د كه هه ستیکرد بازار کریارى زیاتره 'ئیترا له
 هه موو به لینه كانى كه دابیوی 'په ژیوان بوه و دژى كویله ش وه ستا و ووتى خوا ئه لى!
 (فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا واتقوا الله ان الله غفور رحيم(69) الانفال) واته: بخون
 یوشیکه یانتان بى گونه نیه 'خوا به خشنده و لیشت ده بوورئ!

ئه مروّف له شارستانترین وولاته وه بگره تا دواكه وتوترین وولات (جگه ئه و
 وولاتانه ی په یه وه ی رەفتاره كانى موحه مه د ده كهن) سه ربړینى مروّفى تیا
 قه دهغه كراوه . ته نانه ت له زور وولاتدا سه ربړینى ئه و ئاژه لانه ی گوشتیان
 ده خوورئ قه دهغه كراوه . ده بیت پیش سه ربړین بیهوش بکری له بهر ئه وه ی هه ست
 به ئازار نه كات . كه چى ئه و په یامبه ره ی خوا (موحه مه د) (700) دیلى جه نگی
 سه ربړى كه ته سلیمیش بو بوون . هه رچه نده زور سه رچاوه ئه لى هه زار كه س
 ده بوون . پاش ئه و سه ربړینه ش ژنه كانیان بردن و له ناو خو یاندا دابه شیان كردن .
 هه روه ها له شه رى چیاى به نى قوره یزه كه یه هو دیه كانیان له ناو برد .
 پاشانیش مال و سامان و ژنه كانیان له نیوان خو یاندا دابه ش كرد .

ئه و كاته ش كه موحه مه دو ها وه له كانى چوارده وری تیره ی به نى نه زیریان گرت .
 به نى نه زیریه كان خو یان گرت و به رگریان كرد . بو یه موحه مه دیش فه رمانیدا '
 هه رچى دارستان و مه رو مالاتیان هه یه بیسو تین . به نى نه زیریه كانیش هاواریان
 لیهه ستاو هاواریان كرد ' موحه مه د : تو خو ت به مروّفیكى دادوه رو چاره سه ركه ر
 داده نیی و بانگه واز ده كه ی كه خه لكى له ویرانكاری و نارەوايى دوركه ونه وه '
 بو چى گیانله به رو بونه وه ره سو دبه خشه كان له ناو ده به ی ؟! . موحه مه د وازی
 نه هینا چونكه تو ره بوه . بو وه لامدانه وه ی نه وه ی نه زیریش , یه كسه ر ئه م شیعه ر
 داده ریژئ : (ولو لا ان كتب الله عليهم الجلاء لعذبهم في الدنيا والخره عزاب النار ذلك بانهم شاقوا الله

ورسوله ومن يشاق الله فان الله شديد العقاب ما قطعتم من لينة او تركتموها قائمة على اصولها
مباذن الله و لجزى الفاسقين)

واته : ئەگەر بۆ ئەوانە نەنوسرا بایە کە لەم دونیا دوچاری ئازارو لەو دونیاش
دوچاری ئاگر دەبنەو، لەو پێگایە ئەگەر دار(لینە)خورمایە بېرینەو، یا چاودیری
بکەین، ئەوا خوا دەستی بەرەلا کردوین و ئازادی کردوین ' چونکە بېرینەو، دیان بۆ
ئازاری کافرانە . (سورەى حەشر ئایەى 3 ' 4 ' 5) واتاکەى پوختە و رەوانە:
ئىسلامەکان بۆ گەشتن بە ئامانج هەموو شتێک بکەن ئەگەر چى نامرۆقانه ش بىت .
جیهانى ئەمرۆ هەرچەندە ئەو جیهانە مرۆقايەتیه نیه ! له بەر ئەو هی
سیستەمێکی سەرمايه دارى بۆگەن بەرپۆهه دەبات. له گەل ئەو هەشدا کوشتنی دیل
قەدەغەیه نەک سەربرپین وەک بەرخ ' مەگەر لای ئەوانەى کە بېریان له گەل بیری
موحه مەددا جوتە . چونکە دیل بى پاریزهرو بى چه کە به هیچ شتیهیه ک رەوا نییه
شمشیری لى راست بکریته وە .

ئایەت دژی ئایەت

ئاشکرایە مرۆف چەوتیتی ئەنجام دەدات ' لەبەر ئەو هی مرۆقە ! . هەر وەها مرۆقی
سپلە زۆر جار بۆ گەشتن بە ئاوات و مەبەستەکانی تاوانیش ئەنجام دەدات . ئەمە
نەک هەر بۆ سیستەمە سەرمايه داریه کە وا پېویست دەکا. بە لکو سیستەمی
سەرمايه دارى وا دەروا بەرپۆه . چونکە سیستەمی ئەمرۆمان وایە . بەلام خویەک
ئەو هەندە بە تواناو بەهیز بىت له شەش پۆژدا بتوانى ئاسمان و زەوی بە هەموو
بۆنە وەرەکانیه وە بەو ئالۆزیه دروست بکات نا گونجى بە شیوهیه کی وا چەوتیتی
ئەنجام بدات کە بەندەى خۆی رەخنەى لیبگرى. بىردۆزەکەى فیساکۆرس هەرگیز
نەگۆرە کە ئەلى : چوارگۆشەکەى سەرگۆشە 90 پلەیه کە دەکاتە کۆى هەردوو
چوارگۆشەکانى لاکانى تری سى گۆشەکە بە مەرجى سى شەیه کی گۆشە وەستاو
بىت . جا هەرچۆن لاکان کورت بکەینه وە یا درىژ هیچ له بىردۆزەکە ناگۆرئ . ئەمە
بیری مرۆقیکە له ئەنجامى بىرکردنە وەدا گەشتۆتە ئەو ئەنجامە و بىردۆزەکەى
خۆى داناو و هەتا شەرى ئەتۆمى پونەدات بىردۆزەکەى زیندو .
بۆیه هیچ لۆژیکیک قبولئ ئەو ناکات کە خوا قورئانى نارەبىتە خوارەو . چونکە
لەلایەک ئەلى : (لکم دینکم ولى دین) واتە خەلکینه باوهرى خۆتان بۆ
خۆتان، باوهرى خۆشم بۆخۆم . سورەى کافرون ئایەى 6 .

که واته به پیی دهقی قورئانه که مرؤف له هه لسوکه وتدا ئازاده و دان به خاوه نداریتیش نراوه به پیی ئەم ئایه ته (سورهی الکافرون، ئایه ی 6) بۆ نمونه مرؤف ده توانی خوا نه په رستی! چونکه ئایین مانای باوه په هینان. و وته کانی موحه مه دیش له و ئایه ته دا دیموکراتیانه یه، که ده لی باوه ری خۆت بۆ خۆت، باوه ری خۆشم بۆ خۆم. هه رچه نده ئە گه ر که میک به ووردی له ئیسلام ورد بینه وه ده بینین له سه دا نه وه دو پینج ی له ترسی شمشیر باوه ری پان هیناوه، یا له بهر به رژه وه ندی تایبه تی. خه لکانیکیش هه بون له نه زانی بووبن به ئیسلام. سه رده مانى پيش مارتن لوتهر قه شه کان پارچه زه وى به هه شتیان ده فرۆشت له بهر ئه وه ی خه لکی ئه و سه رده مه ش ووشیار نه بوون هه رچیان هه بوو ده یان فرۆشت بۆ کرینی پارچه زه ویه کی به هه شت به س له بهر ئه وه ی له جه ورو سته م رزگاریان بێت.

وهک پیشتر باسمان کرد که خودی قورئان مافی ئازادی پیداوین چون بیر بکه ینه وه و باوه ر به چی بهینین. که چی له سوره ی نساء دا ئایه ی 56 ده لی: (ان الذین کفروا بنابیتنا سوف نصیلمهم ناراکلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیدوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما) واته هه رکه سی به درۆمان بخاته وه ده یهاوینه ناو ئاگره وه. هه رکاتیک پیسته که یان سوتا پیستی تازه یان بۆ ده روینینه وه. تا ئازار بچیژن. هه روه ها له سوره ی التوبه ئایه ی 28 دا ده لی (قاتلوا الذین لایؤمنون بالله ولا بالیوم الاخر....) واته: ئه و که سانه بکوژن که باوه ر به خواو رۆژی کۆتایی ناهینن. له لایه کی تره وه له سوره ی البقره ئایه ی 256 دا ده لی (لا اکراه فی الدین قد نین الرشدمی الغی....) واته بوون به ئیسلام به زۆر نیه. باوه ره که ت نه فرهت لیکراوو مه کروه نیه. ئیسلام تا ئیسپانیا گه شت و ابزانم گولیان به خشیه وه. شمشیر و تیروکه وانیان له شاندا نه بوو. میژوو به نارپه و تاوانی داوته پالیان. جاریکی تر له سوره ی انعام ئایه ی 25 دا ده لی (وجعلنا علی قلوبهم اکنه ان یفقهوه و فی اذانهم وقرا) واته: په رده مان دادایه سه ر دلیان گویشیانمان پرکرد له قورقوشم تاهیچ نه بیستن. که واته خۆی نه یوستوه باوه ر په یدا که ین. ئه ی سسزای دۆزه خ بۆ..... بۆ؟؟؟ خۆی که پروکاسکردوین تا باوه ر نه که ین.

هه روه ها له (سوره ی الکهف ئایه ی 57) انا جعلنا علی قلوبهم اکنه ان یفقهوه و فی اذانهم وقرا) هه مان تاسوچه مام، دوباره بۆته وه و ناوه رۆکیان یه که! واتا که شی ئه لی: ئیمه ریگه مان گرت له باوه ری پان تاهه ست به هیچ نه که ن 'گویشیا نمان ئاخنی تا راستی و دروستی نه بیستن. دیسان سه مه ره ترینیان ئه لی (ولو شاء ربک لامن فی الارض کلهم جمیعا افانت تکره الناس حتی یكونوا مؤمنین، وما کان لنفس ان تؤمن الا باذن الله ویجعل الرجس علی الذین لایعقلون) واته ئە گه ر خوا ی تو بیویستایه دانیشتوانی توپی زه وى باوه ری پان ده هینا، ئایا تو زۆر له خه لک ده که ی تا باوه ر بهینن؟ وه هیچ که س ناتوانی برپا بهینی، مه گه ر به ریگه وه رگرتنوویستی خوا. خوا پیسی ئه خاته سه ر که سانئ که ووشیاری خۆیان ناخه نه کار. یونس 99، 100) سه ره تا ئایه ی 99 به ئاشکرا دیاره که محمه ده ده وئ. دهقی قورئانه که ئه لی گه ر خوا بیه وئ؟ خو گه ر

نه شی ویست؟ قسه هه زاره دوانی به کاره. وهک نوسراوه محهمه د سهره تا ته نیا بوو، ئیسلامیکی که نه بوو سهرجه می سهرۆکه ئیسلامیه کان دژی ئیسلام بوون. بۆنمونه خالیدی کوپی وه لیدی به پێگه ی ژنه یانان بوو به ئیسلام، هه تا توانی دۆسته کانی محهمه دی کوشت. ئیتر محهمه د له کوپوه زانی که ئه وانه ی باوه پناهین، هه رگیز باوه پناهین؟ که چی له سوره ی سجده ئایه ی 14 دا ئه لێ (فذوقوا بما نسیتم لقاء یومکم هذا، انا نسیناکم و ذوقوا عذاب الخلد بما کنتم تعلمون) جا بچێژن ئه شکه نجه ی دۆزه خ له بهر ئه وه ی دیداری ئه مپۆژه تان له بیر خۆتان برده بووه، ئیمه ش ئیوه مان له بیر خۆ برده و ته وه و بچێژن ئه شکه نجه ی به رده وام، بۆ ئه و کاره ی ئه نجامتاندا. خوا خۆی په رده ی دادایه سهر دلۆوبینایان، که چی پاشان له بیر ده چی که له بیریان نه چوه به لکو خۆی ده رگای لیدا خستون. هه روه ها سوره ی العمران ئایه ی 85 (و من یتبع غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه وهو فی الاخره من الخاسرین) جگه له ئیسلام هیچ باوه پتر په سه ناکرێ. ئه وانه له کو تایدا له دۆراوانن. زیاتر له پینج ملیاردی مرۆف باوه پریان نه هیناوه به ئیسلام ئه و پینج ملیارده چۆن بکوژین؟ خوا مه رجمان بۆ داده نی هه ر خۆشی له خسته مان ده با! خواجه هه زاران سا له په رتوکی به ئاسمانیکراومان بۆ په وانه ده کا، ژماره ی ناردراوانی گه شته 124000 پێغه مبه ر یان په یامتیر که چی هه ر فیر نه بوو!

دۆستێ ووتی: ئه ری تو سهرت له قورئان ده رده چی بۆ هه رکاتێ مردویه بتیژری ئه بی ئه م سوره بخوینین؟ (ما أصاب من مصیبة إلا باذن الله ومن یؤمن بالله یهد قلبه والله بکل شیء علیم) (11 التغابون) واتا: هیچ به لایه ک تووشی که س نایه به بی فه رمانی خوا واتا هه موو کاره ساتی به فه رمانی خوا ئه نجام ده دریت! به واتایه تر هه رچی کاره ساته دلته زینه کانه سهرجه میان بریاری خویان تیا بوه به پێی ده قی ئه مدیرو نیوه ئایه قورئانیه! که واته هه رچی شه ره کانه که کۆنتر پروویانداوه به شه ری چال دیران په شه کوژی خاچه رستانوو شه ری یه که می جیهانی شه ری دوه می جیهانی ئه نفالوو هه له بجه ی شه هید که سهرجه م زیاتر 250 ملیون که سی بیتاوانی تیدا کوژراوه سهرجه م به فه رمانی خوا که ی محهمه د بوه! له وهش سه مه ره تر کیشه ی چاره سه رکردنی به لاکانه که ئه لێ: وما أصابکم من مصیبة فبما کسبت ایدیکم ویعفو عن کثیر (30؛ الشوری) وه هه ر به لایه (مسیبه تی) به ئیوه بگا له بهر ئه و کارانه یه که کردوتانه، وه خوا له گوناھی زۆریش ده به خشی!

أولما أصابکم مصیبة قد أصبتم مثلها قلت انی هذا قل هو من عند أنفسکم ان الله علی کل شیء قدیر! (ال عمران 165)

واتا: بۆچی کاتێ که به لای (له شه ری ئو خودا گه یی) ووتان ئه مه له کوپوه؟ که چی که دووبه رابه ری ئه وه تان (له جه نگی به دردا زیان به دوژمن) گه یاندبوو بلێ ئه مه له بابته خۆتانه وه یه (که له فه رمانی خوا لاتاندا) به راستی خوا به سه ر هه مووشتیکدا به توانایه! محهمه د به ئینیدا بوو به ئیسلامه کان که له هه موو شه ره کانداندا سه رده که ون. به لام ئیسلامه کان دیتیان که له شه ری ئو خودا تیکشکان! محهمه د

زیرەکانە ئەلێ : کە گوناھی خۆتانبوه نەک خوا! لە قورئانی عوسمانی کوپی عەفاندا 77 کە پەتت ناوی بە لا وکارەسات هاتووە لە شیوەی پەگدا.

من نازانم! کۆمبیتەرە کە ی موخە مەد یە کە ی ئە مار (الخزن) کردنی سوتاوہ ' یا لە بیریان چووہ ئە م دوو سی ئایە تە ی سەرەوہ بەراوردکەن ' تا خۆشیان تیگەن کە دوو ناوہ پۆکی دژ یە ک و دور لە پاستی تیدایە . ک 854 جار لە قورئاندا ئە لێ کە خوا زانایە ' زانایە ' دانایە ' دکتۆرە ' دەروناسە ھەموو شتی کە . بە لکو پاستیە کمان دەداتە دەست کە خوا قورئانی نە ناردوہ ' چونکە ئە وپە سنانە ی (وہ سف) ناو قورئان دەربارە ی خوا کە خوا لە ھەموو کەس زانائە لە ئە نیشتا ئینیش ' نە دەبوو لە بیر ی بچوبا ' گەر لە بیریشی بچوایە ئە و ئاگا لە ھەموو شتە دەبوو پاشان جارێک پیاواندا بچوایە تە وە؟! چونکە قورئان پەوانە کراوہ تا تە واوی مرۆ قایە تی پابەرکا . بە پێی قورئان سەر جە می باوہ پە کانی پێش ئیسلام کۆتایان هات ' مە مە د خۆی دوا پە یامبەرە ' دوا باوہ پە ی ئاسمانیشە ! بە پاستی نە گونجاوہ بە لگە ھە بی گومان لیکراو لە جیگە ی تاواندا نە بوو بی توو تاوان باریشی کرێ؟! مە گەر قورئانە کە ی مە مە د !!

ھە روہا ئە و دوو سی ئایە ی پێشووتر کە باسما ن کردن دەقاو دەق لە بیروباوہ پە دە رہە کە , ئاغا , دکتاتۆر و فاشیە کان دە چیت . کاتیک بە لێن و سۆز دە دە نە خە لک ' جا چ لە ترسی ھە لئە تی گە ل بێت یا مە ست بن پریار دە رہە کە ن . کە مە بە ستە کە شیان بە ئاکام گە شت یا ترسە کە یان پە و ییە وە یە کسەر بە گۆشە ی 180 پە ل بە ی دە دە نە وە . ئە وە ی خاوە ن قسە و بە لێنی خۆی نە بی لە و ناوانە دورناکە ونە وە . مرۆ قی خاوە ن بیروباوہ پە مەر جی تووشی ھەرە سی دەرونی یا لاوازی باوہ پە نە بو بی ئامادە یە خۆی بە کوشت بدات لە سەر باوہ پە کە ی ھەر وە ک (پێ می می) کۆن . خۆ ئە گەر قورئان ووشە ی خوا یە ' ئە مە چۆن خوا یە کە بە قە د گە ردیک ھە لویستی نە بێت ! بە رگە ی ھیچ گەر ماو سەر ما یە ک نە گری ! یا ووشە کانی ھیچ سەر و بە ریکیان نە بی و لە قسە ی ھە لئە جە و بە لئە جە بکات . یان مە مە د خۆی خواشە و پە یامبەریش . یان کە زۆر هات ھە لویست لاواز بکا ' وە بە ھیزیش بوو بنە پینێ . (فلا تھنوا وتدعوا الی السلم و انتم الاعلون) جا سستی مە کە ن و دوژمن بو ئاشتی بانک مە کە ن لە کاتیکدا ئیوہ لە سەر وە ن یان سەر کە وتون . سورە ی مە مە د ئایە ی 35 . وا بزائە م پیا ھە لئە دانی ناوی ؟ بیان کوژن بە ناپە و ھەر چە ند ئە وان لاوازن یان پە ککە وتون !!! یە کیک لە ووتە کانی مە مە د ئە لێ : (انصر اخاک ظالما او مظلوم) واتا: پشتی براکە ت ھاو زمانە کە ت بگرە گەر زۆر لیکراو یان زۆر داریش بی !!!؟؟؟ ئیتر کوا عە دالە تی ئیسلام؟؟ ئە و پە وشتانە نارپیژنە جوگە لە ی کارئە کتە ری باشە وە ' بە لکو لە زە لکاوی خراپە دا تل دە خۆن . بە لکو ئە سورە تانە دە قاو دەق پە نگدانە وە ی پۆژگاری ژیا نی ئە و سەر دە مە مان نیشان دە دە ن .

قورئان بۆ مه كه ناردراره

كه بپيارئ دهرده چئ ، ناوه پۆكه كهئ ديارئ ده كرئ و داخوازيه كانيشئ ده ست نيشان ده كا . جا هر بپيايک بئ . قورئانيش وهك ئاشكرايكردوه ، قورئان ووتوه و بپيارئ خوايه .

(وكذلك أوحينا إليك قرءانا عربيا لتنذر أم القرى ومن حولها وتنذر يوم الجمیع لاریب فيه فريق في الجنة و فريق في السعير) سورہ الشوری ئايه 7) ئا به م جوړه قورئانمان به عه ره بئ بۆتو پوهانه كرء ، تا دايكي گونده كان (مه ككه) و ده وروبه ري بترسيئ . وه له پوژيكداهه موو خه لك كوډه بنه وه گومان و دودليش له و پوژهنه . ده سته يه له به هه شتان و ده سته يه تر له دۆزه خدا . هر به پئ قورئانه كه خوا مافي ده وروبه ري مه ككهئ زياتر نه داو هته محمه د . ئه وه تا ئه لئ چوارده وري مه ككه ! محمه د به نارپه واهه خهئ وولاتانيتري گرتووه . ئيسلام له مه ككه بترازئ مافي به سر وولاتانئ تره وه نيه ! گه ر موسلمانان پيزئ قورئان ده گرن ده بئ واز له ئيسلام به ئين . به تايبه ت ئه وانهئ له دهره وهئ مه ككه ده ژين . ئه مه داواي خوايه نه ك من ! يان چونكه محمه د بئ ئاگا بووه ، له ئه وروپاوه ر دوو ئه مه ريكا ! چونكه محمه د واي زانيوه جيهان ته نها ده وروبه ري مه ككه يه ! پاشتر كه ئيسلام ته شه نهئ كردو سنووري بيابانئان شكانو گه شتنه دهره وهئ سنووري نيمچه دورگهئ عه ره بئ ، محمه د نامه نووسئ بۆ هر قلى يونانئ بۆ ئيپراتوري فارس و اتا محمه د پاشتر زانئ كه جگه له مه كه جيگهئ تريش هه يه ! يان محمه د بناغهئ پرخراوه كهئ و دارپشته كه ته نها بۆ مه كه بئ . په ننگيشه خوا كوئر به خيوكا كا ئه و 50 هه زار فريشته بزئ دابه سته و خوايان ئاگادار نه كرء ؟ گه ر ئيمه مافي په خنه مان نه بئ خو ئه وان هه يانه ؟!

بئ ده سه لاتي محمه د

له سورہئ (انفال ئايه 29 دا ده لئ :) (واذ يكر بك الذين كفروا اليه توك او يقتلوك او يخرجوك ويمكرون ويمكر الله والله خير المكرين) واته : كه كافر ه كان فيل ده كه ن تا له شاره كه ت مه ككه دهرتبه كن . يان بتكوژن فيلده كه ن ' ئهئ خوا خوئ فيل ناكات ؟ خوا له هه موو كه س فيلبازتره يان مه كر كه رتره . نوسه ري ژيان و په وشتي محمه د عه بدوعه زيز عه لادين موسته فا كوئ ل 150 شه رمئ كردوه بازيداوه به سه ر مه كر كرده كهئ خوادا ! واي زانيوه ده توانئ كه مه كر كردهئ خوا بشاريته وه ، تا ئاسانتر په شوپوت له خسته به رئ . واه بؤي ته واه ده كه ين كه خوا مه كر يش ده كا .
خوينه ري به پيز :

کاتیک دوو کەس یان دوو گروپی تۆپین دە چنە مەیدان بە بەرچاوی خەڵکە وە یەکیان گەرە وە کە دەباتە وە . چونکە بە هیزە لیزانە ، هونەر مەندە .. لە و مەیدانە دا دەردە کە وئ کام لایان بە هیزە ، ئیتر پتویستی بە فیل نیه . گەر بە هیزە و زانایە و بە توانایە . بە پتی یاسا و داب و نەریتی وەرزش یاریە کە دە بە نە وە . بە لام ئە وانە ی کە ئە و هیزو زانایە یان نیه پە نا دە بە نە بەر فیل و مە کر . قوتابی کە دە چیتە پۆلی تاقیکردنە وە وە کاتی لە خۆی دلتیا بی ، پتویستی بە کۆپی کردنی شیکارە کانی ناو وانە ی پەرتو کە کە ی نیه ! بە لام کە لە خۆی دلتیا نە بوو ، بۆ ئە وە ی پلە ی باشتەر دەست خا پتویستی بە کۆپی شیکارە کانی هە یە . لە راستیدا ئە و جۆرە رەفتارانە مو حە مە د لە قورئانە کە یدا بە یانی دە کات نە بە رامبەر گاندی نە مارکس نە لینین نە .... هتد پوینە داوہ . هە می شە ش دژ هە بووہ . فیل کردن یا مە کر کردن لە ناو هە موو گە لانی جیھاندا هە می شە بە پاشکۆی ئافرەت کراوہ . ئە م بۆ چو نە تا رادە یە ک راستە . زۆر کە م ریدە کە وئ ئافرەتیک توانای هیزو بازوی پیاوی هە بیت ! ئە مە ش گوناھی کە سی تیدانیە چونکە بیۆلۆگیە تی ئافرەت وایە . کە واتە بە لگە نە ویستە کە قورئان ووشە ی خوانیە و مو حە مە د بە بیرى خۆی و یاوەرە کانی دروستی کردو وە . بۆیە لە کاتی لاوازی و بیدە سە لاتیدا نە رمو نیانی پیشان دە دات . دە بینین وا مە کردە کا .

چونکە ئە گەر ووشە ی خوا بوایە ؟! خوا کە س نایبە زینى ' خوا یە ک ئە وە ندە بە هیز و بە توانا بیت ! ئاسمان و زەوی لە هیچە وە دروست کردبى بە هە موو بونە وەرە کانیە وە ! گەر دونیکى وا تە نها ئە و هیلە ی پتی دە لێن کا کیشان سە د ملیارد ئە ستیرە یە . خوا یە ک ئە وە ندە بە هیز بیت (ئیدی دروست کردنی حو شتریک لە چا و سە د ملیارد ئە ستیرە دا کە ی هونەرە)؟ بیە ویت کاریک ئە نجام بدات یا دەرونی توشی جۆرە تراوما یە ک بووبى ئە وا دە بیت چۆن باوەر بکریت لە بە رامبەر ئادە میزدا ئە وە ندە لاواز بیت پە نا بۆ فیل بیات ؟ چونکە چارە و دە سە لاتى تری نە ماوہ . بە لکوو ئە مە ش رە نگدانە وە ی دەروونی محە مە دە . لە وە ش بە لگە ی بە هیز تر کە محە مە د بیدە سە لاتانە دوعا لە باوکی لە هە ب (ابو لهب) کە مامی محە مە دە ، دە کا کە دە ستی بە برین چی !! (تبت یدا ابی لهب وتب) سورە ی مسد ئایە ی 1) (ئۆی رە بی دە ستی بە برین چی ، دوعایە کی ژنانیە ی خۆ مان) خوا لە دوورە وە تە ماشای مل ملاتیى محە مە دو باوکی لە هە ب دە کا . (محە مە د وا ئە لى) محە مە د بە لاوازی دە بینى بە زە یی پیدادیتە وە . دە سە لاتى نیە یارمە تی بدات . هە روە ها ئە لى (وقالت اليهود عزیرا ابن الله وقالت النصرى المسيح ابن الله ذلك قولهم بأفوههم یضهون قول الذین کفروا من قبل قتلهم الله انى یوءفکن ، واتە جوله کان ووتیان عوزە یر کوړی خوا یە ، فە لە کان ووتیان مە سیح کوړی خوا یە ، ئە م قسانە کە بە زاریانە وە وە ک قسە ی کە سانینیکە کە لە پیدشا کافر بوون ، خوا بیان کوژئ ، چۆن درۆ دە کە ن؟ التوبه ئایە ی 29 . دیسان ئایە ی 4 ، سورە ی المنفقون ئە لى (واذا رأیتهم تعجبك أجسامهم وان یقولوا تسمع لقولهم كأنهم خشب مسند یحسبون کل صیحة علیهم هم العدو

فأحذرهم قتلهم الله أنى يوؤفكون) واته ' کاتى ئەوانه دەبىنى لە جوانیدا سەرت سورئە مینى ' ئەئى چىویکن بە دیوارەو هەلپەسێرداون ' هەر قسەو دەنگى بەزىانى خۆیان ئەزانن ' ئەوانه دوژمنن . جاخۆیان لیبپارێزه ' خوا بیان کوژى چۆن لەرەوا لادەدەن ؟ بەلگە نەویستە کە ئەم دێرانە قسەى محەمەد خۆیەتى . ئەگینا وا گریمان قورئان قسەى خوایە ' کە واتە خوایە تریش هەیه کە خواکەى محەمەد هانای بۆ دەبا کە ئەو هەیکە لە جوانانە بکوژى . خوا بتکوژیکەى ووتەى خوا ؟؟ خوا هیندە زانایە دەیتوانى بلى من دەتکوژم نەک خوا بیان کوژى ! مەگەر پیغەمبەران پلە پایەبیان بەرزو نزمى تیدایە ! مەگەر بۆچى خوا یارمەتى نوخیداو گەلێکى خنکاند سورەى هود 37 تا 45 . گەر قورئان قسەى خوایە خواش خاوەن بروسکە و رەشەباو زریانو بومەلەرزه و گرکانەکانە (برکان) بۆ بروسکە یەکى نەگرتە باوکى لەهەب ؟ چونکە قورئان قسەى خوا نیە . ئەو هەتا بروسکە یەکى بۆ تینەگىرا !! بۆی دەپارێتەو . خوا دوعا لە باوکى لەهەب دەکا کە دەستى بەبەرىن چى ! مەگەر خوا گەلێکى نەکردە مەیمون (سورەى العراف ئایەى 166) لەو دەچى جادووەکەى لێرەدا کارنەکا ' یان وەک قامپیر پوژى لێهەلھاتوہ ؟ ئەمرومان هەرلایە ویستبىتى دژى لایەنە رقە بەرەکەى هەلمەت بەرئى گەر توانای بووبى ' ئەو کارەى کردوہ . گەر تواناشى نەبووبى ئەوا هەلاتوہ . رەخنەى گرتوہ ' سکالایکردوہ ' هانای بۆ لایەنى تر بردوہ .

راستەرە بلىین . کە محەمەد خۆى بیدەسەلات بوہ لە بەرامبەر باوکى بلىسە (ابو لهب) و ژنەکەى دایکى جوان (ام جمیل) . کە پەتى خورماى لە مل دایە . هەمان پارانەوہى محەمەد . کاتى لاوازی ئیسلامەکان ' دایکى جوان هەژگى دپکاوى لەسەر پێگەى محەمەد دادەنا زۆر جارەن دەموو چاوى بریندار دەکرد . ئەورقەى هەر لە دلاما بوو . بۆیە پى ووتوہ حەمالى دارە ' ملوانکەى خورماى لە ملدایە . تیناگەم بەچ مېشکى کى پوچەوہ ئیسلامەکان ئەو رستانە دەکەنە قسەى خوا . تۆ بلىى خوا هیندە ئاست نزموو بى کلتور بى ؟ ئیمە ئەو جۆرە ناو ناتۆرانە بە سوکایەتى بزانین ؟ ئیمە لە خوا مروقانتەر بىرکەینەوہ ؟ چونکە مروقى خاوەن کارەکتەر بە چاوى سوک تەماشای مروقى کە ناکا . یان ئەو هەش بەلگەى تواناوى بىرکردنەوہى محەمەدەو بۆچونى سەردەمەکە یەتى . ئەگینا ئەمرو کەس ملوانکەى خورما لە مل ناکا . ئەمرو پىوستمان بە جۆرە کە رستانە نیە ! جیھانى ئەمرومان ئەو سیمایەى گۆرپیوہ . هەرچەند قورئانە کە بە بۆ چوونى محەمەد تا پوژى زیندوبونەوہ (القیامە) دەبى فرمان رەوابى .

بئی ئاگای له جیهان

گەر مرۆف جیگه یه کی نه دیبئی و 'زانباریسی دهربارهی ئەو جیگه نادیاره نه بئی' ئەوا کوپیرانه بۆ له خشته بردن په سنی ئەو جیگه نادیاره دهکا . دهزانین محمه د له خۆیه وه باسی ئەسکه ندهری گه وره ی کردوه ' به بئی ئەوهی زانیاریو شاره زای دهربارهی هه بووبی . ههروه ها نوینه ری خوا ' وهک ئاشکرایه که قورئان باسی دهکا په یامنبه ران زانیاری له خواوه وهرده گرن . دهربارهی ته واوی بونه وهره کانی زه ویو ئاسمان . ئەلئی خوا ده زانی چی له سکی دایکدایه . (ئایه ی 34 ' سوره ی له قمان) . که چی هه موو کۆلکه سسته ری ده زانی چی له سکی ئافره تی دوو گیاندايه . ههروه ها له سوره ی الرحمن ' ئایه ی (19' 20) ئەلئی : دوو زه ریا پیکه وه ده پۆن ' په رده یان له نیواندايه تیکه ل نابن . هه رچه ند شتی وا نه بیستراوه . گوايه خوا محمه دی ئاگادار کردوه . خوا سیخورپیشی بۆ محمه د کردوه (اذ اسر النبي الی بعض ازواجه حدیثا فلما نبات به و ظهره الله علیه نباها به قالت من انباك هذا قال نباني العليم الخبير) محمه د به حه فسه ی ژنی ووتوه که ماریه ی له خۆی تابوو کردوه . به لام به حه فسه ی ووتوه که لای که س باسی نهکا . که چی حه فسه ئەو نهینیه ی درکاندوو بۆ ئایشه ی گپراوه ته وه . پاشان به یه کیک له رپگاکان محمه د زانی که ئایشه ش ده زانی که محمه د ماریه ی له خۆی تابوو کردوه . له و باره وه بۆ ئایشه باس دهکا . حه فسه لئی ده پرسی که کئی پیی ووتوه که ئایشه ش زانیویه ؟ محمه د ووتویه خوای زاناودانا . ئایه ی تحریم 3 . د یمان خوا سیخورپیشی کرد ' له نیوان ژننه کانی محمه د . به لام خوا محمه دی ئاگادار نه کردوه که دانیشتوانی لینین گراد ' یان ئەسکه نده نا قیا چۆن نوپژ بکه ن یان پۆژوو بگرن ؟ وهک ئاشکرایه که له به سته له کی باکوره وه تا نزیکه ی 500 کم به ره و خوار پۆشنای خۆر تا نزیکه ی یه کدوو مانگ 24 کاتژمیر به سوپ گومناپی . واته ئەو پارچه یه ی زه وی پۆشنه . شه و پۆژی نینه له هاویندا . گه لانی روسیا پیی ئەلین شه وی سپی (بیلی نۆچه ب ے لیه نوحی) . ههروه ها له زستانیشدا به پیچه وانه وه . به تایبته ت به شی سه ره وه ی به سته له کی باکور پۆشنای وهک نه مانه . جا چونکه محمه د بئی ئاگا بوه له هه ردوو ناوچه کانی به سته له کی سه روو خواروو ' کاتی نوپژوو پۆژووی بۆدیاری نه کردوین . (وکلوا واشربوا حتی یتبین لكم الخیط الابيض من الخیط الاسود من الفجر ثم اموا الصيام) واته : بخۆن بخۆنه وه تا هیللی سپی سبه یان له هیللی ره شی شه و به دیده که ن . وهک ووتمان زیاتر له سی مانگ نه هیللی سپی نه ره ش نیه ؟ (ئایه ی 187 سوره ی به قه ره) .

مەى نۆشىن

وھك پېشتىر باسماڭ كىرد باپىرەى پېنچەمى موھەمەد (قصى) كەعبەى بەگۆزەىە شەراب لە شىخ خزاعى، لە سەردەمى بت پەستىدا كرى، كە سەرخۆشى كىرد . چونكە ئەو كاتە و ئەمروش كەعبە ھەر پەستگا بووہ ' بەلام بتى تىا بوو . (تاريخ طبرى ل 809 - 810) مەى نۆشىن و قومار كىردن خويەكى ئەو سەردەمەش بووہ بەلام موھەمەد حەزى لېنە كىردووہ . بەپىى ئەفسانەى محەمەدى موھەمەد سوارى (ئەفسار بۇراق) كە چوار پىتەكى بالدارە دەبىت و بەرەو ئاسماڭ دەروات و لە رېگەدا لە (بيت المقدس) پشويان داوہ (سورەى نەجم ئايەى، 14) . باسى ئەو گەشتەى محەمەد دەكا . بەپىى ووشيارى محەمەد رېگەى ئاسماڭ لە بەىتو الموقەدەسەوہىە . كىب تاون ، كازاخستان لە وپوہ بۇ ئاسماڭ ناچن ! موھەمەد دوو ركات نوپزى كىردووہ ئاسايىيە جوبرائىلى لە گەلدا بووہ . پاش نوپزەكە جوبرائىل گۆزەىە شىر و گۆزەىە شەرابى پىشكەش كىردووہ . بەلام موھەمەد دەلى : من شىرەكەم ھەلبۇزارد جوبرائىلىش خۆشحالى خۆى دەربىرى كە شەرابەكەى نەخواردوۋتەوہ . دەبىت ئىمە ئەوہش بزانىن كە موھەمەد بۇ مىوانى خواروۋشتووہ . جوبرائىلىش نۆكەرى مالى خوايە و (خوا) ش خاوەن برىارە كە چى بۇ مىوان دابىرى نەك جوبرائىل !؟ كەواتە لە مالەكەى خوا خۆيدا جۆرەكانى ئەلكحول ھەىە و خوا خۆشى دەخواتەوہ چونكە زۆر جار ئايەتەكان بۇنى مەستىان لىدى !! ئەگىنا جوبراىل شەرابى لەكوپوہ ھىنا؟ ھەرچەندە لە قورئاندا مەى تابوو نەكراوہ بەئاشكرا . (دوو سورەى مائىدە 3 ، المانگا 173) ، بەئاشكرا (مردو، خوين، گۆشتى گاكول (بەراز) ، تابوو كراوہ . (سورەى الانعام ئايەى 119 ، ما لكم آلا نكلوؤ مما نكر أسم الله) چىتانه بۇ ناخون لەوہى ناوى خواى لىھاتووہ . ھەرودەھا ھەمان سورە ئايىى 118 . ھەمان دەھۆل لىدەدا . ناوى خواو بىنن بخون ! 75 پىنچىەك بىنە و ناوى خواى لى بھىنە . ئەمەت لە چى ؟ ئەوىانت لە چى ؟ لە چەند سورەدا باسى مەى نۆشى كراوہ . سورەى نساء ئايەى 42 (يا ايها الذين امنوا لاتقربوا الصلوة وانتم سكرى حتى تعلموا ما تقولون ....) واتەئەى ئەوانەى باوہرتان ھىناوہ لە كاتى مەستىدا نىكى نوپز كىردن مەكەون تا بزائن چى دەلېن .

بەپىى ئەم ئايەتەبىت مەى نۆشى تەنھا لە كاتى نوپز كىردندا تابوہ . كەواتە بەپىى ئەم ئايەتەئىسلام پاش نوپزەكەى بۇى ھەىە مەى بنۆشيت . چونكە ئايەتەكە دەلى لە كاتى نوپز كىردندا نىكى مەى مەكەون . تانوپزى داھاتوش كارىگەرئىتى ئاگركوول (ئەلكھول) نامىنى . سەرمایەدارەكانىش راستە و خوتابويان نەكردوہ بەلكو واگرانىان كىردوہ ، مروف دەبى دلۆپەكانى بزمىرى ! يان پۇژانى كار نەخونەوہ . تا كۆپلەىەكى مؤدىرنى چالاك بن لە مەيدانى بەرھەم ھىناندا .

چونکه کریکار خواردییه وه سبهی کویله کی مؤدیرنی چالاک نیه . به لام خویمان له ژوری کاره کانیشیاندا بخۆنه وه ههروهک خوا کهس مافی لۆمه ی نیه؟! مهی شتیکی فاکته ریوو زانستییه که مهی یارمه تی وهرگرتنی چیژی سیکس زیاتر دهکا . ههروهها مهی پئویسته جار جار بۆ پشووی میشک 'بۆفۆر ماتیرهی شان خورینراوه کانی سیسته می بۆگه نی سه رمایه داری . بۆیه خواو سه رمایه داره کان ئه و چیژه شیان به چینه که ی خواره وه ره وانه بینیه وه بۆیه تابویان کردوه . له باوه ری ئیسلامدا به ته وای ئاشکرا نیه که کام ئایه ت له پیش کامه یانه وه نووسراوه . تابزانری که ی تابوو کراوه یان پاش تابوو کردنه که ش شتی تر ووتراوه . ههروهک که محمه د ماریه ی له خۆی تابوو کرد . پاشان جاریکی که نیشه ی لئی هه لده سیته وه ' به ئایه یه خۆی تابوه که ی خۆی ده شکینئی! له سورهی البقره ئایه ی 219 دا ده لئی (یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر و منفع للناس) واته : لیت ده پرسن ده رباره ی مهی نۆشی و قومار ' بلئی : ئه و دووانه گوناهن ' شه پن ' خیره که لکیان تیا یه بۆ خه لک . به لام شه پریان زیاتره . ههروهها له سورهی مائیده ئایه ی 90 دا ده لئی (یا ایها الذین امنوا انما الخمر و المیسر و الا نصاب و الا لزم رجس من عمل الشیطن فاجتنبوه ...) واته : مه نۆشی و قومارو بت په رستی ره فتارو پیلانی شه ی تانه ' لیدورکه ونه وه . هه ر پاشان هه مان سوره (المائده) ئایه ی 91 دا ده لئی : (انما یرید الشیطن ان یوقع بینکم العداوة و البغضاء فی الخمر و المیسر و یصدکم عن ذکر الله و عن الصلوة فهل انتم منتهون) واته : شه ی تان به ریگه ی مه ی و سه رخۆشی دوژمنایه تی دروست ده کات له نیوانتاندا و ریگه تان لیده گری که بیر له خوا نه که نه وه و نویژ نه که ن' ئایا په ند وهرناگرن؟

به لام که کاری شه ی تان بی ناراسته و خۆ تابوو کراوه . چونکه شه یاتان نه یاری پارتیه که ی خواجه ' ههروهها پرنسیپه دیموکراتیه کان چه ککراون .

ئه وه ی راستی بی سه یدی سهروه ر خۆشی سه ر له قورئانه که ی ده رناکا ! مه گه ر بازگانانی خوین بۆ له خسته بردنی ره شوپوت . به پیی باوه ری ئیسلام خوا تاک و ته نیایه و پاشای ته وای گه ردونه . نه ل سه ره ک شالیار ' شه ی تانیش تاکو ته نیایه و دوژمنی سه رسه ختی خواجه . ئاشکرا شه که خوا شه ی تانی ئافراندوه به پیی قورئان . کور له باوک یاخی ده بیته به لام باوک ته نها باوکه ئافرینده ر نیه . به لام شه ی تان که بتوانی به ره نگاری خوا بیته وه و دۆسته کانی خوا له خوا هه لگه ری تیه وه و ' دووربخاته وه زیاتره له وه ی باوک و کوربن . دوو به ره ی جیاوازن ههروهک ئه وس و خه زه ج . بۆیه جاریکی تر لیره شدا بۆمان ده رده که ویته وه که قورئان ده ستردی موحه مه دو ها وه له کانیه تی چونکه له بیران چوو له شوینه جیا جیا کاندای سوره کان دژی په کترن . هه رگیز نه گونجاوه خوا هینده زانایی و توانایی هه بیته وه ک ده لئین ! ئه وه هه موو نه گونجاوی و ناهوشیاریه له نویسه کانیدا ئه نجام بدات . وه ک ئه وه ی جاریک ده لئی : له کاتی نویژکردندا نزیکه مه ی مه که ون جاریکی تر بلئی کاری شه ی تانه مه ی نۆشی . مرؤف

توانی یه که سهره کیه کانی ناو خانە ی زینده وەر بدۆزیتە وە (D.N.A) که له سەر ئەم بناغە یه (دۆلی ' پۆلی) کۆپی کران، وە ئەو دووبەرخە ی کۆپی کران سکیان کردو بە بی هیچ گێروگرفتیک زان . که چی خوا ئەم گەردونه به و مەزنیه و مرۆقی ئافەرە راندوه . که به پیی باوه پێی پزیشکه بهرزە کانی دەر و ناسی ئە گەر بمانه و ئی کۆمپیوتەر یک دروست بکه یین توانای ئامار (خزن) کردنه که ی هاوسه نک بیت له گەل که لله سهری مرۆقدا ئەوا به به پانتایی ئە وروبا پیویستمان به وایەر دەبیت، بۆ چووتیکی کۆنه . چون دە کریت خوا نه توانیت په پتوکیک دا بنیت که به ندهی خۆی بتوانیت په خنە ی لیبگرت! بۆیه هەرگیز ناگونجی که قورئان خوا ناریدیتی ! به لکو قورئان دەستکردی موحه مه دو هاوبیره کانیه تی . له بهر ئە وهی ئایه ته کانی ناو قورئان ته نیا سایتوپلازمای ئەو که سانه دینیته سه ما که راده ی هوشیاریان له ئاستی سهرده می موحه مه ددایه . مرۆقی رۆشنبیر نابیته ئیسلام جا با دکتوراو ماجستیریشی هه بیت ، چونکه ئیسلامه تی ئە ندیشه یه (خه یال) دووره له روداو بینیه وه گیرانه وه و پیاده کردنی ئە فسانه کانی . رۆشنبیر روداو بینانه ، بهرجه سته بیانه بیرده کاوه و کارده کا ، رۆشنبیر ناتوانی باوه رکا که مریه می دایکی عیسا به بی چووت بوونی سیکسی عیسا ی بووه . گەر کرداریشی پیکرد ئەوا بۆ له خسته بردنی دهوروبه ریه تی . چه ند پرسیاریکی پزیشکیم له پزیشکیکرد . وه لامی دروستی دامه وه . به ته واویش پشتی نووسینه که می گرت . پاشتر پیویستم به هه ندی پرسیار ی تر بوو ، پزیشک له بهر کات که می تکای لیکردم کرد ، بچمه بیرۆتاییه تیه که ی . کاتی چووم وام هه ستکرد ، چوومه ته مزگه وته وه . هینده ئایه ی قورئانو وینه ی عه لی کوپی ئە بوو تالیب و شمشیری هه لواسیبوو مه پرسن ! مرۆقی رۆشنبیر پالپشتی کوشتن و له ناو بردنی مرۆق ناکات ' وه ک ئە وهی موحه مه د کردی به رامبه ر جوله که کان که (700 تا 1000 که سی لی سهر برین) بۆیه پالپشتی کردن له موحه مه د هیچ جیاوازیه کی نیه له پالپشتی کردنی هیتله ر ' موسولینی ' سه دام چونکه هه ولدان بۆ له ناو بردنی گه لیک یا نه ته وه یه ک جینوسایده . خودی ئایه ته کانی ناو قورئان به لگه ن بۆ ئە وهی که موحه مه د چه نده ها جار هه ولی له ناو بردنی جوله که ی داوه جا هیتله ر قوتابی موحه مه د بی یا نا وه ک یه ک تاوانیان دژی مرۆقایه تی ئە جامداوه . و دەبیت هه تا دنیا دونیایه مرۆق ریسوایان بکات نه ک پالپشتی بیرو بۆ چونه کانیان بیت .

خواو شه یتان

زۆربه ی ئەو باوه رانه ی بانگه وازی به ئاسمانی بوونی باوه ره که یان ده که ن باسی شه یتانیان کردوه . له قورئانیشدا (88) که ره ت ناوی هاتوه له شیوه ی چاوگدا . (سورە ی الاعراف ، ئایه ی 15 ، 16) (قال بما أغویتني لأفعدن لهم صراطك المستقیم) لیره دا شه یتان له گەل خوا ددهوی : به وهی که وا منت فریودا ' من خۆم له که مین دهنیم بۆ لادانی دۆسته کانت له رپگه ی راست . دیاریشه دیاری نه کراوه که که سیک

له نیوان خواو شه یئاندایه . ههروهها دیاره خوا نه یئوانیوه پښه ی لیبگری . یان خواو شه یئات بریاریان داوه پښه پښه کیکه دیموکراتیانه بی . نه گینا خوا که شه یئانیسی ئافه راندوه ده یئوانی نه هیلی دۆسته کانی خوا له خسته بهری . ئاشکرا شه گهر خوا له و کاته دا دیموکراتیانه بیرینه کردایه ته وه ؟ پښه ی شه یئانی نه ده دا . وه ئه و ئایه ته ی سه روه به لگه یه که شه یئان له گه ل خوا پوه پرو دواوه . به لام محمه د نه یئوانیوه پوه پرو له گه ل خوا بدوی خودی قورئانه که به لگه یه (سوره ی الشوری ئایه ی 51)

وما کان لبشر أن یکلمه الله إلا وحیا أو من وراء حجاب أو یرسل رسولا فیوحی باذنہ ما یشاء إنه علی حکیم (51) واتا : هیچ که س مافی گفتوو گوئی له گه ل خوا نیه مه گهر به پښه ی نیقار (وحی) یا له پشت په رده وه . وه یا ناردر او یک بنیئیری تا به فه رمانی ئه و هه رچی بیه وئ نیقاری پښه یکه به راستی ئه و به رزو چیکه ره . به لام شه یئان ئه و مافه ی بووه . که واته شه یئان پله و پایه ی به رزتر بووه له پله و پایه ی محمه د . چونکه شه یئان نیقاری بو نه چوووه . ههروهها قورئان دیاری ده کا که قورئان به نیقاری له پښه ی گبرائیله وه گه شتوته محمه د . مرؤفیش ئه و مافه ی نیه . محمه دیش مرؤفه . (سوره ی فصلت ئایه ی 6 ، قل انما انا بشر مثکم بلی منیش مرؤفیکم وه کو ئیوه . سوره ی العراف ئایه ی 16 ، ثم لآئینهم من بین ایدیهم ومن خلفهم وعن أیمنهم وعن شمایلهم ولآتجدأ اکثرهم شکرین ، پاشان له پوه پرو یان له پشتی سه ریانه وه له لای راست و لای چه پیانه وه نه چمه ناو گیانیانه وه و پرتیرینیشیان سوپاست ناکه ن) ، شه یئان هه ره شه له خوا ده کا . به لام هه ره شه ی زوروزه برنا ، به لکو هه ره شه ی پښه یه وتوانه . ووشه ی شه یئان ، ئیبلیس ، دیاقلو ، ساتان ، یه قله ، هه موو یه ک و اتایان هه یه و له یه کتری وه رگریاون . جا با پوژه لاتیه ک بلی شه یئان و پوژئاواییه ک بلی ساتان ده نگه کانیان هه ر یه ک ده نگه . و هیچ کیشه یه ک بو ماناکه ی دروست نابی . به پی هه موو باوه ره ئاینیه کان جگه یه زدانیه کان (یه زیدی) نه بیت شه یئان که سایه تیه کی به د و خراپه و سه رچاوه ی شه پرو نه هه مه تیه . هه رچه نده زور شتی نه گونجاو و نادرست دراوه ته پال یه زدانیه کان . که سان هه ن له ناو یه زدانیه کان به پی دروو ده له سه ی ئیسلامه کان هه لسو که وت ده که ن به تف کردن سه ر زهوی هه راسان ده بن . به لام له راستیدا یه زدانیه کان ، باوه ریان به دوو هیزه هه یه ئه ویش هیزی شه پ (خراپه) که شه یئان سه روکه و هیزی خیر (چاکه) که خوا سه روکه باوه ری یه زدانیه کان ده لی : ده بی ریزی شه یئان بگری تا له شه پ دوریان خاته وه خواش که (خور) ه دیسان ریزداره تا خیریان بو ره وانه کا ، ئیتر ئه مه راستی ره سه نه وه هه رچی ترده گوتری هه لوابه سترای ئیسلام و شو قینیه کانی دوژمنی کورده . یه زیدیه کان پاشماوه ی زه رده شتیه کانن ، یان لقیکی جیا بووه وه ی زه رده شتین وه ک شیعه و سنییه کان . زوربه مان ده زانین که زازایه کان ، لوریه کان کوردن به لام له بهر ئه وه ی شو قینیه کانی چوارده ورمان ساله هایه به سه ریاندا ده خوینن که ئه وانه کوردن . ده بیستین ده بینین که که سایه تی ووشیاریشان ئه و

بۆچۈنە شۆڧىنپانە دەسەلمىنن. ھەر لە نىزىكانەش كۆمەللى لە شارى گۆتنبەرگى سويدى ويستيان پارتى ھەورامى دانىن و ويستيان ھەورامىش لە گەلى كورد جياوھەن 'گوايە ھەورامى كوردنىە! بەلام چونكە ووشيارى نەتەوھى كورد بە پالپشتى 'p k k' پەرەى سەندوھ وا ئەمجارە ھىواى شۆڧىنپانە كان گۆرپە گۆرپەرا. تەنانەت كوردەكانى كۆنە سۆڧىت ژمارەيەكى بېسنور خۆيان بە كورد نەدەزانى. چەندجار پىكەوتوھ كە لەگەل گەنجانياندا گۆتو گۆم كوردوھ خۆيان بە كورد نەدەناسى! ئەمە پيش ئەوھى P K K بچىتە ناويانەوھو چەندەھا دامەزراوى بۆ دامەزراندىن . ئىوارەيەك لە مۆسكۆ ويستم 75 ملم يەك قۇدگا لە ژتىكى بە ساللا چوو بىكرم . داواى 100 پۆبلى كرد. ووتم بە 70 پۆبلى نابى؟ لىم تورپەبوو! جتويكىشى گرتە دايكم' بە دايالەكتى كرمانجى ژووو . منيش بە كرمانجىيە شەقووشپەكەم ووتم پووو: قەينا 100 پۆبلى كەتت دەدەمى' بەلام دايكم چ پەيوەندىەكى ھەيە بە كرپنەوھ؟ دەتوانى بلىى نابى! دانە لە زىر گىراوھكان دەرخت بە شەرمەوھو ووتى : تەژ ئىزىكى دزانى؟ ووتم: پورىگيان ئىزىكى نازا نم' ئىزىكى زمان نىە' باوھرە. من بە كوردى لەگەلتا دەپەيقم . درىژەى نەدەمى دەستى پىكرد . كەشخى شەمسانە شىخى من واو... بەلام نەچوھ ژىر كە كوردە! 70 سال ماركسىزم ھىلكەيان رەنگگرد' لە شۆڧىتدا! تازە... تازە دەويست بم كا بە يەزىدى! پاش ئەوھى كە P K K دامودەزگاي راگەياندىن و وشيارى تىدا دامەزراندى' پاش دوو سال رىگەم كەوتەوھ ھەمان شار ھەمان كۆرپوكۆمەل . يەكى لە وگەنجانەى كە خۆى بە كورد نەدەزانى لىى پرسىم ' كە ئايا راستە شەكسپىر كوردە؟ گوايە ووتويانە دايكى شىخە و باوكى پىر . شىخو پىر دوو پلەى ئاينى يەزىدىن . يەكى ترىشان كە ئاشناى زاراوھى سۆرانى بىوو ' ووتى كە سۆرانى كوردى نىە' فارسىە! كوردى رەسەن ئەمن . ھەروەك حەسەنى عەباسى نوسەرى فارسى زمان چۆن ھەرچى خراپەيە بە ئاشكرا داويەتە پال عەرەب و ھەرچى باشە و چاكەش ھەيە كوردونى بە مولكى فارس . بە كورتىەكەى شەيتان ووشەيەكە دەدرىتە پال شەرو كارەسات . بە پىى باوھرى ئىسلام شەيتان دەتوانى فىل لە خەلك بكات و خەلك فرىب بدات . شەيتان ھىندە بە توانايە كە توانى بە فىل ئادەم و حەوا رازى بكات لە ميوەيەكى تابووكرائى بەھەشت بخۆن . ئەنجامەكەشى ئەوھ بوو' ئادەم و حەوالە بەھەشت دەركران و فرىدراىنە سەر ئەم زەوييەى ئەمرومان . بە پىى زۆربەى باوھرەكان (جولەكە ' مەسىح ' ئىسلام) پيش (5759) سال ئادەم لە بەھەشت لە دايك بووھ . ئەو كاتە ئەم زەوييەى خۆمان چۆل بووھ وەك بەرى دەستو ھىچ جۆرەژيانىكى تىدا نەبووھ . كەسك مەلايەك بەگىردەھىنى' كە كۆتاي گەردوون چۆن دەبى؟ مەلا ئەللى : تەخت وەك بەرى دەست ھىلكە لەم سەرى دنيا دانى' لەوسەرى دنيا دەبىنرى. كەسەكەش ئەللى مەلا درۆزن پەنچە درىژەكەم' ئەگەر تۆ لە بىست مەتر زياتر ھىلكە بىينى!! بەلام ئىمە بەلگەى فاكترمان لايە كە دايەنەسورەكان (50 تا 60) مليون سال پيش ئەمرو لە سەر ئەم زەويە ژياون . جگە

له مه ش مروقي نياندهرتال كه له زور ناوچه دا ئيسك و پاشماوه يان دوزراوته وه ته مه نيان دهگه پريته وه . بو نزيكه ي (600000) سال پيش ئيستا ' پاتري ' پيل دوزراوته وه كه ته مه ني (700000) ساله ((پرتوكي نهيني كوونترين ميژوو ' نون ئه لف گه ربوفسكي ' به لام بانگه وازه كه ي گه ربوفسكي زياتر له ئه فسانه ي محه مه دي ده چي ! دهرباره ي گه ربوفسكي پيش 15 سال دهرباره ي خويندومه ته وه ' داواي لئيبوردن ده كه م گهر زانياريه كان ته واو نه بن . چونكه سه رچاوه كه م ده ست نه كه وته وه . پاش ئه وه ي شه يتان ئادم و حه وا ي فرييداو سزاكه شيان ئه وه بوو كه فريديرانه سه ر زه وي ' دانيشتواني سه ر زه وي ئه مرمومان نه وه ي ئادمه مو حه وان . ئيتر ئادم و حه وان وه يان خسته وه و گه وره بوون . به لام شه يتان وازي لينه هينان وچوه بنكليشه ي قابيل و هابيلي براي كوشت ' له بهر ئه وه ي ههردوكيان حه زيان له خوشكيكيان كردبوو ' كه له خوشكه كانى تريان جوانتر بوو . (به پي هه رسي باوه ربه كه جوله كه ' مه سيح ' ئيسلام) . هه رچه ند ئادمه مو حه وا ههردووكيان له مالى خواشه وه هاتون ' نه يان ده زاني منداله كانيان ته مي كه ن كه نابي خوشكي خويان ماره كه ن ! ئاشكراشه كه بانگه وازه ته نها له بهر ئه وه ي كه ئادم حه وا به پي ئه فسانه ي كه فه رماني خويان به جينه هيناوه ' بويه تاواني خوشك ماره كردنيان دراوته پال .

ههروه ها شه يتان تواني بچيته ناو ميشكي په يامبه ري خواوه . (موحه مه د) تا ثايه ت به دلي شه يتان بو خه لكي ره وانه بكات سوره ي النجم ثايه ي 19 و 20 ده لي : (افرءتم اللت والعزى * ومنوة الثالثة الاخرى) واته : ئايا بتي لات و عزى وه سيهه مه كه يتان ديوه ؟ بته كانى ناو كه عبه ن كه قوسه ي باپيره گه وره ي موحه مه د كوره كانى به ناوي ئه و بتانه وه ناو ناوه . ميژوو نوساني ئيسلامي وه ك جه لالي ' القرتبي ' يان ابن كه سير ' ئايه غرائيق ده كه نه ده سكردي جوله كه كانى سه رده مي محه مه د كه بونه ئيسلام گوايه بو تانه ليداني ئيسلام باوه ريان هيناوه . سه رزه نيشتي محه مه د له قورئاندا ده گيرنه وه بو سوره ي النجم ثايه ي 19، 20 . وه سوره ي الاحزاب ثايه ي 1 (يا ايها النبي اتق الله ولا تطيع الكافرين و المنفقين .) واته : ئه ي په يامبه ر په نا بو خوا ببه و گوپرايه لي بباوه ران و دووزمانان مه كه . ههروه ها سوره ي طه ثايه ي 114 ده لي : (ولا تجعل بالقرءان قبل ان يقضى اليك وحيه وقل رب زدني علما) واته : په له مه كه له داناني ثايه ت پيش ئه وه ي خوا ثايه ت بو بنيري ' داوا بكه له خوا زانايه ت زياد بكات . ئه و دوو ثايه ي سه ره وه به لگه ن كه محه مه د خوي ده ستي هه يه له دروست قورئانه كه دا . چونكه قورئان خوي ده كاته بينه رمان (شاهد) كه له وسه رده مه شدا مروقي ووشياربون گومانيان له محه مه د كردوه كه ثايه كان ده سكردي خويه تي و فري به سه ر ئاسمانه وه نيه . ئاشكرايه كه كه سي پخنه ي ليگيراو ئاگاداركرا كه ئه و كاره نه كا ' ده گه يه ني كه كاريكي كردوه له گه ل بهرنامه كه يدا كه بانگه وازي ده كا جياوازه . محه مه د بوته جيگه ي ره خنه و تانه ي دوسته كانى ووتويانه : تو خه لكي دزي بت په رستي گازنده ده كه ي كه چي خوشت سه ري نه واززشت بو بته كان

دادنه وینى ئەمەت لە چى ئەویانت لە چى ؟ بۆچوونى هەوادارەکانى محەمەد لە جیگەى خۆیدا بوو. هەرودەها سورەى الحج ئایەى 52 دەلێ : (وما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبى الا اذا تمى القى الشیطن فى امنیته فینسخ الله ما یلقى الشیطن ثم یحکم الله ءایته و الله علیم حکیم) واتە : پێش تۆ ئەم کارە بەسەر پەيامبەرەکانى تریشدا هاتوو شەیتان رۆشتوتەسەر زمانیان و مەبەستى خۆى گەیاندوو. خوا ووشەکانى خۆى سەقامگیر دەکا و ووشەکانى شەیتان پوچەل دەکاتەو.

بەپێى ئەم ئایەتە شەیتان توانیویەتى بچیتە ناو ریشالى قسە کردنى موخەمەد و بۆیە بەو شیوە سەرزەنشت کراو یا رەخنەى لیگیراو. تاوانەکەش دراوەتە پال شەیتان . محەمەد تیگەشتو کونەکەى بۆپینەناکرتى ! و ئەو جۆرە بۆچونە رەقتەرە لەوەى کە لە سورەى النجم ئایەى 19 - 20 دا کە بەو جۆرە رەخنەى لیبگیرى . چونکە موخەمەد بەتەنها داواى پرسىار دەکات . باسى چاکە و خراپەى بتهکان ناکات . هەر بۆیە ئەو جۆرە بۆچونە گونجاوترە و راسترە کە دەلێ : موخەمەد ریزی لە بتهکان گرتوو . جائیتىر با دەریایە ووشەى پووچى بۆ دارپژن . راستیەکەى ئەو دیە کە محەمەد ریزی بتهکانى گرتوو .

(لائلك الفرانیق العلی و ان شفاعتهن ترجى) واتە : ئەوبتانه بالئندەى بەرزن پیرۆزن ، پارانهو لیبیان چارەسەرکەرە ، جیگەى قایل مەندیتیه . محەمەد هەستى کرد کە تیرەکەى زیاترو زیاتر لیبى دور دەکەونەو دڵگران دەبوو . بویە لەکەبە نزیک بویەو ئەو ئایەى غرانقی بۆ خویندن بەمەش قورەیشیهکان لەگەل محەمەد بەکرنوشەو رپوو لە بتهکان (سجدە) . قورەیشیهکان بەوکارەى محەمەد دلشاد بوون . چونکە نەک سوکایەتى بە بتهکانیايان نەکرا . بەلکو محەمەد وەک خوا تەماشایکردنو ریزیشى لیگرتن . بۆ زیاتر شارەزا بوون دەبارەى ئایەى غرانقی بروانە لیکوڵینهو دەبارەى قورئان . د. مەحمود رامیار ، یان تاریخ جمع قران کریم ، نوسەر سید محەمەد رەزا جەلالی نائینی ، یان بەرگى سیهەمى (تشیع و سیاست در ایران ، بهرام چوبینه)

لیرەدا موخەمەد بتهکانى بە خوا ناو بردوو و ریزیشى لیگرتوو . ریزی لە باوەرپى بتهستان گرتوو . تا ئەوانیش بینه سەر رپگای موخەمەد و بەر بەرەکاتى نەکەن . ئەمەش خراپ نیە بۆ مرۆفى هەلپەرست تا بە فیل نەیارەکەى لە خشته بەرئى . بەلام ئیسلا مە ووشیارەکان ئەم ئایەتەیان لە زۆربەى قورئانەکاندا دەرهیناو ! بە پێى ئەو ئایەتانهى سەرەو گەشتینه سى دەرئەنجام :-

- 1- شەیتان بە توانایە وەک خوا .
- 2- رەنگ دانەو بە باوەرپى یەزیدى کە شەیتان مافى ریز گرتنى هەیه لە بەر ئەو بە توانایە .
- 3- بیسەر و بەرى قورئان کە لە هەر جیگەیه کدا شتی دەلێ . وەهەر کات موخەمەد بوو بە جیگەى سەرزەنشتى دەورو بەر پەشیمان بۆتەو و بۆ رازى کردنى دەورو بەر ئایەتیکى تری دروست کردوو وەک سورەى النجم ئایەى (1 تا 3) کە

دهلئی (والنجم اذا هوى * ما ضل صاحبكم وما غوى * و ما ينطق عن الهوى) واته : سویند به و
ئه ستیره ی ئاوا دهبی که هاوړیتان گومړا نه بوو نه پوچهل نه له خوښه وه وړینه
دهکات. هه ندی له لیکوله روانی قورئان باوهرپیان وایه که ئه و ئایه ی سره وه ش بو
قایل بوونی قوره یشیه کانی ووتوه که ئه وان باوهرپیان وا بووه محمه د لئیان
هه لگړاوه ته وه و دژی قوره یش ده جولئی .

وهک ده زانین باوهرپی ئیسلام پی له سر ته ک خوایی داده گریت . خوایه کی به
هیزو به توانا که ده توانی ئاگای له سی ملیارد مرؤف بیت . به مردووه کانیشه وه
پلوسی زیندووه کان . ئه و (30) ملیارده پیوه ریکی بیبناغه ی خوومه ' له بهر
ئه وه ی نازانری له و رؤژه وه ی مرؤف په یدابووه تا ئه مرؤ چه ند که س مردوون ! .
به لام به پیی هر سی باوهره که (جوله که ' مه سیحی ' ئیسلام) له سالی له دایک
بوونی ئاده مه وه تا ئه مرؤ (5759) ساله .

به لام به لگه ی زانستی میژووی ئاده میزاد ده گه رپته وه بو (600000) سال ' بویه
مرؤف ئه ویرئی بلئی له و رؤژانه وه تا ئه مرؤ سی ملیارد که س ژیاون . په ننگه
زیاتریش بیت چونکه گه له کونه کانی ئوسترالیا میژوویان ده گه رپته وه بو
(40000) سال ' سور پیسته کانی ئه مریکا بو (50000) سال ' پیست په شه کانی
ئه فهریقا بو (10000) سال پیش ئیستا . به پیی باوهره کان شه یتان توانی خوی
بخزینیته بن کلئیشی مرؤفه وه و به ره و تاوان کردنی ببات ' که واته شه یتان تاک
نیه و ئه وه نده ی مرؤفه زیندووه کان شه یتان هه یه . ئه گه ر تاکیش بیت ئه و او وهک
خوا به توانایه و له یه ک چرکه دا ده توانی فریای هه موو مرؤفه کانی سر گوی
زه وی بکه وئی و هه ول بدات مرؤف له خشته به ری . له لایه کی تره وه ده توانین
گریمانی ئه وه بکه ین که خوا راسته و شه یتانیش راسته ' به لام ناتوانین بلئین
شه یتان له لایه ن خواکه ی موحه مه ده وه ئافه ریده کراوه . ده بیت خوایه کی تر
شه یتانی ئافه راندبی کرد ' که له خواکه ی موحه مه د به هیتره . ئه گه رله و به هیتر
نیه ؟ بو (6000) ساله شه یتان سه نگره ی له خوا گرتووه و مملانیی له گه لدا
دهکات تا ئیستا خوانه یتوانیووه بیبه زینئی ؟ ! ئه گه ر خوا ئه وه نده به توانایه که
هیچ هیتریک له سه ریه وه نیه بو شه یتان له ناو نابات که ده ست ده خاته کاریه وه ؟ یا
ئه گه ر شه یتان سه رچاوه ی هه موو شه ریک ونا هه مواریه ک بیت بو خوا له
که نده لانیک هه لنادیرئی و کوئی به هه موو شتیک بینیت ؟ . یا شه یتان ئه وه نده به
فیلبی بتوانی ئاده م و حه و او و موحه مه دیش له خشته به ری بو ناتوانی کوشکی
ره شی په نتاگون به کاربه ینئی ؟ رؤژه لات و رؤژئاوا بدات به گزی یه کتردا و کوئی
به مرؤقی ئه م سه رزه مینه به ینئی ؟ ! باوهره کانی ئاین یه کان گیرنابن له هیچ
پوویه که وه ! چونکه مرؤف به ئه ندیشه خوی خوی بو خوی دروست کردووه ...
وهک پیشتریش باسما ن کرد که ' مرؤفه سه ره تاییه کان میژوویان ده گه رپته وه بو (600000)
سال پیش ئیستا نه ک ئه ندیشه ی ئایینه کان که له دیک بوونی ئاده م
ده گه رینه وه بو (5759) سال . ئه مرؤ زوربه ی کاروباره رؤژانه ییه کانی ئیسلامی

پشت به و ئیمام لیکده ره وانه ئیسلامانه ده بهستن به لام که گه شتنه به ردهم ده رگای داخاراو ئه لئین ته بهری له زمانی خه لکیه وه نوسویه مه رج نیه راست بی . وهک قه شه کانی به ریتانیا له گفتوو گوویه کی ته له فزیۆنیدا که هه ندی پزیشک به یانیا کرد که ده توانن په نگی چاو بگۆرن هه روهک له ته له فزیۆنی BBC رایگیاند که جوجه له یان به ره مهیناوه وهک که وه خوینی . قه شه کان ده سه لاتیا نه بوو! هه روه ها هیچیشیا ن پینه بوو بو دژایه تی کردنیا ن . تکایان کرد که ئه وه کاره نه که ن (گۆقاری زانست و سه ردهم ژ 2 هاوینی 1997)

ئه لکساندهری گه وره

پاشای مه که دۆنیا له دایک بووی 356 پ ز 'مردنی 323 پ' ز . 893 سال پیش له دایک بوونی محمه د ژیاوه . له سه ر دهستی فه یله سوفو زانا ئه رستۆتا لیس خویندنی به رزی سه ربازی ته واو کردوه . پاش مردنی باوکی فیلیپ دوهمی مه که دۆنیا ' بوو به پاشاو دهستی گرت به سه ر ته واوی زه ویه داگیرکراوه کانی ژیره دهستی باوکید . سه ره تا هۆزه ته راکیسکانی سه رکوت کرد . چه ندهۆزیککی گریکین پاشان کوردوستائیرانو زه ویه داگیرکراوه کانی ژیره دهستی داریوشی سیهه می داگیر کرد . که هند ' ئه فغانستان ' پاکستان عیراقی بابلۆن ' میسری کۆن ' لوبنان ' سوریا ' فه له ستین . دوا جار له شاری بابلۆن ده رمان خواردیان کردو له 13.6.323 پ ز مرد . نه چوه نیمچه دورگه ی عه ره بی . (National Encyklopedin no 1)

(سیپه رتووکم خوینده وه ' که پی له سه ر ئه وه دیده گرن که ئه سکه ندهری گه وره یان دووشاخه ' بوونی نه بوه ! ئه وروپیه کان تا میژوو یه ک بو خویان دروست بکه ن ئه سکه ندهریان بو خویان دروست کردوه . یه که م زه رده شت ' دوو قوچاوی قورئانی پیروژ نووسینی ابو کلام ' وه زیری زانیاری پیشووی هند ' وه رگێرانی بو کوردی ئیبراهیم عمر ' چاپخانه ی مه عاریفی باغیداد بغداد 1967 . دوهم کارنامه ی به دروغ نووسه ری فارس د . پروان فرخ زاد ' چاپخانه ی بهمن ته هرا ن 1996 . فرخزاده ئه لی : ئه سکه ندهری مه که دۆنی ' نه بووه به لکوو ئه سکه ندهری مغانه که شه پی له گه ل داریوشدا کردوه ' به راستی به لگه کانی فرخ زاده قایل که رن !)

ئاشکرایه که ئه مرۆمان چه نده ها ریگه ی گه یاندنمان هه یه . بو بیسنی هه والوو پوداوه کان . زۆر جار ان گه ر پوداوه که گرنگ بی بو بازاری بازرگانی ده توانین راسته وخو پوداوه کان ببینین و بیستین وهک یاریه کانی توپی پی ووتوو یژی که له کچیه گه وره کان ! هه لبژاردن . به لام که سمان نه مان دی نیشانی دن چۆن

مرؤف له برسا ده مری؟! به لام 2322 سال پیش ئه مرؤ سروشتیه که تهلدارو بیتهل 'فاکس' ئه نته رنیت 'تهله فزیون نه بوه. گه شتنی هه واله کان ته نها ووتی ووتیان بوه به لگه نه ویسته. ئه لکساندهری گه وره زوربه رۆژه لاتی داگیر کردوه، ههروه ها له به رانبهر که نداوی فارسه وه تا به رامبهر مه ککه هاتوه. نیمچه دورگه ی عه ره بی هیچی تیانه بووه تا بوی بجی. دهنگی هاتنیه که شی له ته واوی ناوچه که دا بیستراوه که که کابرایسه کی گه وره ی دوو شـاخـه وا وای کردوه. داروبه ردی سوتاندوه، دنیای ته خت کردوه. عه ره به کان ئه وکاته نه زان بوون (جاهل) ئاگیان له گه ردونی ده ره وه نه بوو. ئه لکساندهریان به داینه سه وړ ئه ندیشاندوه. راسته ئه سکه ندهر ویران کاری کردوه. ته نانه ت به شی گه وره ی ئاقیستای زه رده شت ئه لکساندهر له ناوی برد. به لام وهک ده زانین هه وال چه ند دوور برپوا ده ها جار گه وره ده کرئی یان به پیچه وانه وه. ئه وروپایه کانی 500 سال پیش ئه مرؤ باوه رپیان وا بووه که له رۆژه لاتی ناوه راست مرؤقه کان بالایان به قه د بالای گولاله سوریه که. به کورتی هاتنی ئه لساندهر ناوچه کانی ده وروبه ری تۆقاندوه. به لام له نزیکه وه نه یان زانیوه که ئه و دوو شاخه ی ئه لکساندهر ته نیا قه لغاتیکی سه ره. وایان زانیوه وهک بزن شاخ داره. به کورتی ههروهک ئه فسانه کان هاتوته پیش چاویان. بویه محمه د له سوریه ئه شکه وت (هاتنی) ئایه ی 95. اتونی زبرا الحديد حتی اذا ساوی بین الصدفین قال انفخوا حتی اذا جعله نارا قال اتونی افرغ علیه قطرا.

واتا پارچه ئاسنی گه وره م بۆبهینن 'تانیوان هه ردوو کتیه که پرده کاته وه' پاشان به ده وریا ئاگر بکه نه وه تاسورده بیته وه 'پاشان مسی قاو بکه نه سه ریا. ئیتر دیوه که هاتوو هه مومانی خوارد! له سه ر ئه و بناغهی خوا محمه د ئاگادار ده کا' گه رده رباره ی ئه سکه ندهری گه وره لایان پرسیت من قسه تان بۆ ده که م. هه مان سوریه ئایه ی 83 تا 95. خوا به محمه د ئه لئی له سه ر زهوی هیزوو ئامرازی شه رماندایه. تا له شوپتی رۆژئاوا نه وه یه ک پپیان ئه لاین یاجوج و ماجوج نارپه وای ده که ن له سه ر زهوی پارته ت ده ده ینی به لکوو کارئی بکه ی به ستی دروست که ی له تیوانماندا تا تیکه لیمان نه مینی! ئه لکساندهر ووتویه پارهم ناوی، ئه وه م به سه که خوا داومی. هه مومان ده زانین که پاشماوه ی فیرعه ونه کان 1000 تا 2000 سال کۆنترن له له دایک بونی ئه سکه ندهر، پاشماوه یان ماوه میلله تانی جیهان ده چنه دیتنی زوربه مان به وینه و فلیم شتیکمان لی یون که ماون. گۆره بچوکه که ی محمه د خوی ماوه. بۆ گۆری محمه د بمینی، شاخیک نه مینی؟! شاخیکیش بی رپی هاتوو چۆی دوو نه ته وه بگری که تیکه ل نه بن! مرؤف ناتوانی بلی به رزی 10 م بووه چونکه ئه وکاته ش په یژه به کاره یئراوه! ههروه ها خودی ئه سکه ندهر له مه که دۆنیا وه هه ستایه سه رپی وگه شته هندو پاکستان، به سه ر سه ده ها چیادا سه رکه وت و دابه زی. بلی یاجوج ماجوج هینده یان پینه کرابی؟ به مه رجی هاوسی بوون. ماوه یه که زانا

ئىسلامىيە كان دەنگيان نىيە؟! ئەترىسم بە دوای ئە و شاخە دا بگە پین . یان پەنگە پەنتاگۆن دۆزبىە تیوہ و بە دزیوہ بیبا بۆ خۆی خەلکینە مە یەلن . ئە مپۆمان لە ئاسمانە وە دەتوانین بزانیین کە لە کوئی چی ھە یە وە و نىە . ئە مپۆ مپۆف پە ی بە پیرانی نھینىە کانى سەر زەوی بردوہ . گەر شتیک شاراوہ بى ئە و پەنتاگۆن ھاوپە یمانە کانى پىگە دەگرن لە ووشیاری گە لان . بۆ کو پىر بوونى بىرى گە لانە . ئە گینا شاخىک کوا گوم دە بى؟؟ وا شارە گومبوہ کانى 10 ھە زار سالى گریکلاندى ژیرئاوکە وتوو دۆزرانە وە . ئاشکراشە کە گشتمان دەتوانین بە کۆرشى یا دوو کۆرش بتوانین بزانیین ئافرە تىکی دووگيان چی لە سک دایە بە ھۆی تەکنىکی تازە وە . ئە مە جگە لە یارمە تیدە رانى پزىشک . ھەروەھا دەوروبەرى مانگى یانزەى 98 پۆژنامەى العرب کە لە سەرچاوە یە کى ئە و رپى وەگرتووہ نوسىوہ یە کە بە دوورى چە ندان میل دەتوانىرى بزانیى کە سکی ئافرە تىکی دووگيان کوپە یان کچ! ھەربە پىی قورئان ھە رکە س زانى سکی دووگيان کوپە یان کچ ئە و کە سە خوایە (و یعلم ما فى الارحام) سورەى لوقمان ئایە ی 34 .

خوالە شەردا

ئاشکرایە کە موخە مە د ھە رکات خۆی بە بە ھیز دە یى ئاوازی پە خشانە کانى ‘ شىعەرە کانیش _____ ی گۆرانیان _____ بە سەرداھاتوہ . ئە و سەردە مە ی موخە مە دو ھاوہ لہ کانى لە مە دینە بوون و تواناو دەسە لاتىکی وایان نە بوو ‘ ئایە تە کان زیاتر نەرم و نیانیان پىوہ دیار بوو . بە لام کە زانى ئىتر شمشىرە کانیان باش بە خوین دە مە زەرد دە بن ‘ ئایە تە کانیش تە ریبى شمشىرە کان بوون .

لە ھە و لدانى داگىر کردنى (بنى ميمونه) شەرى ئوحد ‘ ئىسلامە کان زۆر خراپ شکان . (70) کە سیان لىکوژرا لە ناویاندا مامى موخە مە د (ھە مزە) مامى موخە مە د یان کردە پە ند! ھە بە شىە ک لوت و گوپی بىرى . ژنە کە ی ئە بو سوفیان (ھند) سنگى ھە مزە ی دپى و جگە رى دەرھىنا کە بىخوا ‘ بە لام کە زانى چىژى نىە ‘ پارچە جگە رە کە ی تفکر دە وە سەر زەوی . لە و شەردا موخە مە د خۆیشى دانى شکا . عە لى کوپى ئە بو تالیب نە بوایە موخە مە دىش دە کوژراو ئە مپۆ جیھانى ئىسلام سىما یە کى تری دە بوو . پاش ئە وە ی موخە مە د ھە و الی مامى بیست ‘ زۆر دلگران بو و دلرە قانە بە ھاوارە وە وتى : (بە خوا منیش پە نجا کە سى یان دە کە مە پە ند) . واتە پە نجا بە پە نجا .

مرۆڤى سادە كەلە كارىكدا سەر كە وتن بە دەست دىيىنى ' وا ھەست دەكات گويى لە ئاوازيكى ھەست بزوين و نەرم و نىانە ' بە بى ھۆ بزە دەيگرى ! . ئە و ساتە وا ھەست دەكات بە تەواوى گەشتۆتە ئامانجە كانى چىدى ھىزى شەر پىيى ناويرى . بۆيە وا لە خۆباي دەبىت ' يا ووردتر لە ژيان دەپوانى . ئە وە ئاستى ھوشيارى و كەسايەتى ئە و كەسە برىار دەدات . ئە گەر مرۆڤىكى ھوشيار بوو سەر كە وتنە كان دەكاتە بەردە بازىك بۆ چارە سەر كەردنى گريپە كى ترى ژيان . ئە گەر پىچە وانەش بوو ' ئە و بە پىچە وانە وە پەفتار دەكات . بە لام موخە مەد ئە و كاتە خۆى فەرمان پە و وا بوو . خوا متمانە پىكردبو كردبويە نوينەرى خۆى بۆ تە و واوى مرۆڤايەتى . ناكرى و ناگونجى ھىندە لاواز خۆى بىيى بە شىوہ يە كى وا توشى ھىستريا بىت . خوا كە سىكى ھەلبژاردووہ كە تە و واوى مرۆڤايەتى پزگار بكات . كە واتە ' دەبىت مرۆڤىك كە ھەموو تايبە تمە ندىە كى تىدا بىت و لە ھىچ پويە كە وە كە م و كورپى تىدانە بىت . چونكە وەك ئايەتە كان ئە لىن خوا زانىارى دەداتى . وە لە لايە كى ترە وە پە يامبەر دەبىت پزگار كەرى مرۆڤايەتى بىت نەك فە وتينەر ' دەبىت خۆشە ويستى بخاتە دلى خەلكيە وە نەك رق و كينە .

لە كاتى شكستە كەى ئو خوددا چە ند پۆژىك دەست پىكردنى نويز بە م شىوہ بوو : (اھم اشد و طاتك على مضر) واتە : خوايە بە نى موزور لە ناو بەرى و بىانكوژى . ھەروەھا چە ند كە سى لە تىرەى بوخە يرە توشى نە خۆشە كى نادىار بوبوون و ھاواريان بۆ موخە مەد برد ' ئە ويش ناردنى بۆ لاي ووشترە وانە كەى خۆى تا شىرى ووشتر بخۆنە وە لە وى شىريان خوار دە وە ئاكامىش چاك بوونە وە . بە لام زۆر نامرۆڤانە ووشترە وانە كە يان كوشت ' ووشترە كانىشيان پفاند . كاتىك ئە م ھە و اللە يان بە موخە مەد گە ياند ' موخە مەد بە پە لە بن جابرى نارد بە دواياندا , بە پەل بە ستر اوى ھىنانيانە بەردەم موخە مەد ' ئە ويش ھەر لە ويدا برىارىدا قاچ و دەستيان بېرن و چاويشيان بە زىندويى دەربھينن . بۆيەش ئىسلامە كانى ئە فغانستان لە مانگى پە مە زاندا دەستوو پىي دزىان برىە وە . زۆربەى زۆربەى ھە و اللە كانى جىھان پە مە وانى 98 ز . لە ھە مان كاتدا فەرمانە كەى موخە مەد بە ئە نجام گە شت وە ئە وەى كە گوتى كرا . لە بەر ئە وەى كارە كە كارىكى دېندانە بوو ' موخە مەد كە وتە بەر تانە و سەرزە نشتى دەورو بەر . ئە ويش لە وە لامدا بۆ پاكانەى ئە و كارە ئە مەى گوت : (انا بشر اغضب واسف كما يغضب البشر) حديث صحيح البخاري . من مرۆڤم ' تورپ دەبم و وەك مرۆڤىش پە ژىوان دەبمە وە . لە زمانى موخە مەد و گە ياندنى لە لايەن عايشە وە .

كاتى قورە يشىە كان و تىرەى بە نى غە فان يە كيان گرت و بە لە شكرىكى چە ند ھە زار كە سىيە وە ھىرشىيان كرد و ئابلوقەى مە دىنە يان دا بۆ ئە وەى بە يەك جارى ئىسلامە كان لە ناو بەرن . بە لام ئىسلامە كان ئاگادارى ئە م پىلانە بوون ! بۆيە چالئىكى قوليان بە دەورى مە دىنە دا لىدا ' تا دوژمن نە توانى بپە رىتە وە بۆ ناو شار . بە پىي ازمىترا تا محمد ل 93 نە خشەى چال ھە لكە ندن بە دەورى مە دىنە دا بىرى سە لمانى

فارسی بووه . له بهر ئه وهی موحه مه د له شاره زایانی یۆنانی ، فارس ' جوله که ' کوردی له گه لدا بووه . که شاره زایان له پیلان دانانی شه پدا هه بووه . کاتیک هیرش که رانی سه مه دینه ده گه نه قه راغ شار سه رسام ده بن !! . له ده ورو به ری چاله که ی قه راغ شاردا بارو تفاقى شه پ ده خه ن . تا ده پوژ شه په تیر به رامبه ر یه کتری ده که ن . به لام هیچ له پریبازی شه پ ناگوپۆی و چه نده ها جاریش هه ولى شکانی ئابلوقه که یان دا به لام سه رکه وتوو نه بوون . چونکه کاته که شی زستانبوو . نیمچه دوورگه ی عه ره بی ووشکه سه رمایه کی جهرگبری هه بووه و هه یه . شه په که ش هه ر له زستاندا بوو . هاوپه یمانه کانی دژی ئیسلام وورده وورده ووره یه یان پووخا بۆیه ش (منعم بن مسعود) که یه کی له هاوپه یمانه کانی دژی ئیسلام بوو . به دزی تیره که یه وه په یوه ندیی کرد ، به موحه مه ده وه . به کورتی به ره ی هاوپه یمان و ره یان پووخا و سه رباری ساردوسه رماو له لایه کی تره وه خواردن و پیویستی جه نگیشیان به ره و نه مان ده چوو . هه روه ها له کو تایشدا په شه بایه کی به هیزه لیکرد . هه رچی ته ویله و دامه زاره کانی شه په بوو هه مووی له ناوچوو . بۆیه هیچ چاره یه ک نه ما ، جگه له پاشه کسه ی بیکوشتارو شه پ . ئیسلامه کان ئه مه یان به سه رکه وتنی خو یان ناو نووس کرد . چونکه ئاواتی نه یاره کانیا ن نه هاته دی ، که به ته واوی ئیسلامه کان بنه برکه ن . بۆیه بووبه مایه یی دلشادی ئیسلامه کان بۆیه موحه مه دیش شنه ی شه مالى شیعی شنه نکراو ' شیعی هاتوو ، ئه م شیعه ی گوت : (یا ایها الذین امنوا اذکروا نعمه الله علیکم اذ جائتکم جنود فارسلنا علیهم ریحاً و جنوداً لم تروها ..) . سوره ی احزاب ئایه ی 9 . واته : ئه ی ئه وانه ی باوه رتان به خوا هیناوه یادی خوا بکه ن ، ئه وله شکره ی هاتوو وه ئابلوقه یداون و هیرشتان بو دینن ' ئیمه په شه بایه کی به هیزمان هه لکرد بۆ پاونانیا ن ، به له شکرى سه بازانه وه . ئیوه نه تان بینى . پاشان دریزه ی پیده دا تا ئایه یی (10 , 12 , 13) ی هه مان سوره .... نه گونجاوه که خوا نه یتوانیوه یان نه ی ویستوه که یارمه تی ئیسلامه کان بدات له شه پی ئو حودا ! ؟ .

بۆ خوا په شه بایه کی وای هه لنه کرد به سه ربازه وه تا ئیسلامه کان پرزگار بکا و که مامی هه ره خو شه ویستی موحه مه د له و شه په دا نه کوژرئ ؟ ! . هه روه ها موحه مه د دانیکی شکاو (70) ش له چه ته کانی ئیسلام کوژران . هه روه ها موحه مه د موفق سه لیمه ش ، له په رتوکه کیدا به ناوی مفاجئات المده شه . به بانگه وازیکی شانازی و دلشادیه وه ده هو لی پوخانی چادرو سه رکه وتنی ئیسلام پاده گه یه نی . لیره دا پیویسته بزانه یی که هه رگیز نا توانرئ ده سکاریی ماناو ده قیی قورئان بکریت . چونکه قورئان خو ی باسی هه لکردنی په شه بای کردوه . بۆیه نا کریت مانای ئه م پودا وه به هیچ شیوه یه ک بگو پردریت بۆ سریه ی نه خله . وه ک بازرگانانی له خسته به ری په شوپوتانی ئه م گه ردونه جادو گه ری هه ئه مرۆمان . هه روه ها چون کاتیک فاشسته کان ئابلوقه ی لینینگراد یاندا فاکتیش وه فلیمی دکۆمینتیش هه یه ، ئاواش سوره ی احزاب

ئایهیی (9) دۆکمینته که خوا خۆی به شداری شه پروه له کاتی ئابلۆقه دانی مه دینه دا ، به پیی قورئان . له لایه کیتره وه کاتی ئه برهه هه به شیی ویستی که عبه ویرانکات . له بهرته وهی ده یویست به و کارهی بنکه ی بازرگانی بگوزیتته وه بۆ (قشون) به لام (ئه بره هه) م ویرانی نه کرد . گوایه خه لکی تایف شانازیان ده کرد . که گوایه ئه وان نان ده خۆن ' وه دانیشتوانی مه که برسین . په پرتوکی (محمد از نو باید شناخت کنستان ویرژیل کئورگیو ل 17).

که عبه پیش ئیبراهیم ببوه که لاه . ئیبراهیم سه ره له نوئی دروستی کرده وه و پاشان بانگه شهی کرد . که خوا فه رمانی داو ده تی که خه لک بچنه سه ردانی که عبه . هه روه ها سه ردانه که یان به حه ج ده ژمیردری . (واذانا لابراهیم مکان البیت ان لاتشک بى شیئا و طهر بیتی للطنین والقائمین والركع السجود واذن في الناس بالحج ياتوك رجالا و على كل ضامر ياتين من كل فج عميق ' ليشهدوا منافع لهم ويذكروا اسم الله في ايام معلومات على ما رزقهم من بهيمة الانعام ' فكلوا منها واطعموا البائس الفقير ' ثم ليقضوا تقم وليوفوا انذورهم وليطوفوا بالبيت العتق) واته ' ئیمه شوینی که عبه مان بۆ ئیبراهیم دیاری کرد . که به ناوی ئیمه وه دروستی کا به ناوی که سی تره وه نه بی . هاوتا بۆ خوا دانه نی . هه روه ها ئه و ماله به پاکی رابگری ' بۆ ئه وان هه ی نوژی لی ده که نو حه ج ده که نو ده پارینه وه . خوا فه رمانی به ئیبراهیم دا که بانگی خه لک بکات بین حه ج له که عبه بکه ن . له دهوری گه رین وه خوا بیارینه وه . به گویره ی توانایان ' چ به پییان چ به سواری وولاغو ووشتر له هه موو لایه که وه پرووی تیکه ن . (سوره ی حه ج ئایه ی 26 ، 27 ، 28 ، 29)

ئیبراهیم باپیره هه ره گه وهی موحه مه ده ، ئیبراهیم نه جووله که بوو نه مه سیحی ، حه نیفه پاکه کان بوو . یه که مین که سیش بووه که باوه ر به ته نیا خوایی هه بووه . ده کـریت بووتـریت که یه که مین ئیسـلامیش بووه (سوره ی بقره ئایه ی 136) ئه م بۆ چوونه پشتراست ده کاته وه . ئیبراهیم باوکی ئیسماعیله که له ژنیکی ره شی کۆیله ی خۆی هاجه ر بوو . که عه ره به کان هه موو له ئیسماعیلن . له هه مانکاته دا باوکی ئیسحاقیشه له ئافره تیک که ناوی سارایه و ماره بر او بیوو ، که جو له که کان هه موو له ون . سارا هه میشه هه رای بوو له گه ل ئیبراهیم ، که چۆن ده بی مندالی ئه و له گه ل مندالیکی ژنه ره شیکی کۆیله دا گه وه بی . بۆیه بریاریدا که ئیسماعیل سه رببری تا له کۆل بۆله یی سارا بیته وه . ئیتر گه زی چیو جاوی چی ؟

پاشان ووتی : که خوا فه رمانیدا وه . به لام سه ری نه بری له بهر تکاوپارانه وهی هاجه ر . هه روه هاش ئه لین گوایه چه قۆ نه یبریوه . پاشان ووتی : خوا ویستی تاقیمکاته وه .

بۆ خواش په نتاگۆنه داووده رمان تاقیکاته وه له سه ر مرۆف ؟! ئه بره هه که عبه ی ویران نه کرد . چونکه بۆی ده رکه وت که خه لکی مه که برسین به ویرانکردنی که عبه ' قشون نابیتته مه لبه ندی بازرگانی . موحه مه د بۆ ئه م روداوده ش چیرۆکیکی نووسیوه وه ک ئایه ی 1 تا 5 . سوره ی فیل . (الم ترکیف فعل ربك بأصحاب الفیل * الم يجعل

كيدهم في تضليل * وارسل عليهم طيرا ابابيل ترميهم بحجارة من سجيل * فجعلهم كعصف ماکول) واته: ئايا نابينن خوا چيكرد به خاوهن فيله كان ' فيله كه ياني هه لوه شانده وه , بالنده ي پره سيلكه ي ناردده سه ريانو به رده باران يكردن . به به ردي ئاگراوي كردنيه ته رسه قول . يان كاي جوينراو . ئايه كه ده پرسى نابينن ؟ نه خير نابينم . چونكه پرسياره كه هيشتا زيندووه . قورئانيش په رتوكي خوايه تا پوژي كوتايي . بويه مروفت ناتواني بلئى ئه رى . مروفت ده توانى بلئى قانتوم , ميک , ميراج ده بينم . كه بومبى ئه و جوړه فرۆكانه ده توانن هه رچي زينده و هرو بونه و هره يه له ناو به ريت . زانيمان ئه توم , كيمياو ييش ده خنكي نن ده سووتينن نه ك كاي جوينراو . واته شى كردنه وه ي گه رده كانى . ليره دا گه شتينه ئه نجاميك كه خوا چه كي ناديارى به كار هيناوه له چه شنى ئه توم و بگره كار يگرترو به توانا تر ييش چونكه په پره سيلكه هه لگريتووه , په پره سيلكه ش ناتوانى له دنكه گه نميك زياتر هه لگريت , گريمان دنكه نو كيك . كه واته زور به توناتربوون له بومبى كانى ناكازاكيو هيرؤشيمانو هه له بجه . باشه بو خوا فورمولي چه كه كانى خوى له بير چوته وه تائيسلامه كانى پي رزگار بكات كه 70 يان ليكوژرا . هه روه ها مامه ي موحه مه ديش كوژرا , موحه مه د خويشى ددانى كى شكا . باشه بو خوا له وجوړه چه كانه ي به كار نه هينا دژى تاوانبارانى هه له بجه ؟ قوربانىه كانى هه له بجه سه رجه م بيگوناه بوون ! به گشتى په شوروتى شاره كه بوون . ويران كردنو شه هيد كردنى هه له بجه گرنگه يان كه لاهه كوئيكى وه ك كه عبه ؟ مه گه ر خوا له توله ي كوشتنى ووشتر يكداهو زى پيغمبه رى سالى له ناو نه برد (سوره ي هود ئايه ي 63 تا 66) ئايا ئيسلامه كان پاش موحه مه د هه ربه رده وام نه بوون له شه پو شوږدا ؟ ئه ي بو قورئان كوتايى هات ؟ دهنگى چه كه نه ينيه كان نه ما ؟ تو بلئى خوا فرؤش تبيتى به په نتاگون به دزيى ئيسلامه كانه وه هه روه ك ئه مه ريكان جت ؟ دوور نيه ! چونكه له هه مووكه س به به زه يتر توانى په شه با هه لكات كه سيش نه يبينئ .

دوستى خو شه ويست : ته نيا كورده ئه م بيره بو گه نه ي به كار نه هينا بو به رژه وه ندبى تايبه تى خوى . خو سه لاهه دين ي گوږ به گوږ زوربه ي پوژه لاهى ناوه پراستو باكورى ئه فريكاي له ژيرده ستابوو . به لام ده به نك بووسوديكى بو تيمه نه بوو . وه ك گه لانى ترى ناوچه كه مان . ئه وه تا هيشتا له ژير چه پوكى نه ژاد په رستاندا هاوارمانه . چونكه سه ركرديه كى به تواناو ليها تو بوو , شوقينسته كانى ناوچه كه مان به كورديان ناو نووس نه ده كرد . تا ئه م نزىكانه ش . هه ليه ت ئاشكرايه كه خوا له زور شويندا به شدارى شه رى كردووه به لام ئه وه نده به سه گه ر مروفت روداو بينانه بيركاته وه .

هه روه ها مروفت ده توانى بلئى , ئايا خوا نه يده توانى به و چه كه شه يتان له ناو به رى ؟ وه ك ئاشكراشه له پشت هه موو سته ميكه وه جيپي شيه يتان دياره . به پيى قورئانه كه ي موحه مه دى عاره بى ' وه ك ده زانين زوربه ي تاوانه كانى دژى مروفايه تى كه ئه نجامده درى له په نتاگونه وه نه خشه ي بو ده كيشرى . ئه ي بو خوا

چوار پېنج په پره سيلكه ی نانيرته سه رپه نتاگون . هه رپاش نه وه ی په نتاگون کارى به ئيسلام نه ما به ره لای کردن ، ئيستا ريسواترين كۆمه ل لای په نتاگون ئيسلامه توند ره وه كانه ، بۆيه ش پييان ئه لى توند ره وتا بيان كا به دوو به شه وه تا به شيكيان هه رده م سوپيرى ، بۆئه وه ی له داها تودا گه ر پيوست بوو جارېكى كه به كاريان بهيئى . خو په نتاگون بړوخى سايگون له خويه وه ده رپوخى . تائه م گه ردونه بچكۆله مان دوربى له هه موو شيوازه كانى سته م . يان ئيسلام خوى سه رچاوه ی جه ورو سته مه . هه ر ئيسلامه هه موو مرؤقه كان ده دا به گز يه كدا . چونكه قورئانه كه خوى هاوارده كات به شيوازي جادوو يانه وسه ير : (بيانگرن بيان كوژن) . نه وه بوو ده ر يايه خوئنيان پرژاند) .

واقتلوهم حيث تقفتموهم واخرجوهم من حيث اخرجوكم والفتنة اشد من قتل . واته له هه ركوى بى باوه پرانتان بينى بيانكوژن ياله ماله كانيان ده ر يانپه پينن ئاواره يان بكه ن وه كو چۆن ئيوه يان ئاواره كرد ، دوزمانى له كوشتن گونا هتره (خراپتره) . سوره بقره ئايه ی . 191 ديسان (قاتلوهم حتى لاتكون فتنة) بيانكوژن تا دوزمانى دروست نه بى ، بقره 193 . ديسان (قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر ولا ...) واته : نه وانه بكوژه كه باوه رپيان به خواو رپوژى كۆتايى نيه . توبه 29 . بۆيه خوا فه رمان ده دا بيان كوژن چونكه بيباوه رپن . كه ليره سزادران نه ی دۆزه خ بۆ؟؟ ووشيارى له كوئى؟؟ به لام سوره ی سوجه ئايه ی 12 نه لى : (ولوشئنا لاتينا كل نفس هداها) گه ر بمانويستايه روئشنايى باوه رپمان ده دا يه هه موو كه سى . هه روه ها نزيكه يى 20 تا 30 ئايه ت په مپى مرؤف ده دات تاكه سانى تر بكوژن . هه روه ها نه وئايه تانه ئاگادارمان ده كه ن كه نزيكه ی (5) ملياردى مرؤف هه ن كه نه بوونه ته ئيسلام ده بى شمشير په يداكه ين و بكه وينه ويزه يان . هيشتا مرؤف كوشتن باويه تى وزور جارانيش له مئش كوشتن ئاسانترن . به لام به دلنيايه وه 1000 سالىكى كه مرؤفايه تى به باشى ووشياربئته وه بۆرژانى دلپوى خوين شارىك ببورئته وه له ترسا به كه مى ده زانم . به لام له بيرمان نه چى قورئان په رتوو كيكه به بۆچوونى محمه دى تا رپوژى كۆتايى . نه م سورانه ش بانگه وازى كوشتن ده كه ن .

1 - سوره بقره 191 ،

2 - بقره 256

3 - بقره 243

4 - توبه 73

5 - توبه 23

6 - تحرم 9

7 - بقره 246

8 - بقره 217

9 - بقره 249

10 - نساء 77

هه لبت هينده به سه ، نه وهى راستى بى قورئان 170 جار باسى جه نگو خوين رشتن ده كاله شيوهى چاوگدا . بويه نرخى مروّف و په تاته يه كسانه له و ناوچانهى ئيسلاميان تيدا ده ژى .

چه ندبار ه كردنه وهى ئايه ته كان

ئاشكرايه كه نوسه رى نوسينيك ده نوسى تاتواناي هه بى هه ولده دات ، كه بهر هه مه كهى پاكو پوخته و بيخه وش بيت هه لبت نوسه ران سه ره تاو پاش ده ست پيكر دنيان وهك يه ك نيه ، بو نمونه سه ره تاى يه كه م نوسينيان له گه ل نوسينى چه ندسال پاشيان جياوازيى زور ده بى له هه موو رويه كه وه . پرانى جار ان نوسه ران په شيمان ده بنه وه له به ره مه مى پيشويان ، چونكه نوسه ر خوى رسته كونه كانى كه دايرشتون لاواز دايته پيش چاو و جيگه گوركيان پيده كا . چونكه بيركردنه وهى فراوانتر ده بى . خيراتر له كه موكورتيه كانى خوى ده كا . به كورتى نه ورستهى نه مرؤى ناوبيرى نوسه ر نه توانى داين ريزيته سه رويه ل ، نه واسبه لاي ئاسنتر ده بى .

هه رچه ند ده كه م هه رچه ند ده كه م
 نه و خه ياله لى پي مه ستم بوم ناخرييته
 ناو چوار چيوه لى هه ليه ستم .

به قسه لى په يامتيره كان خوا ده ميكه ده نوسى و په رتوكه كانى ره وانهى نه رشيفى زه ويمان ده كات . كه چى تا ئيستا فيرنه بووه ، كه چون رسته كان دارپيژئ ! . هاتنه خواره وهى نه وسى په رتوكه لى بو جووله كه وه مه سيح و ئيسلام هاتون نزيكه لى زياتر (1000) سال يان زياتر پيچووه وهك نه لى !! . چونكه خوا 124000 په يامتيرى ناروده (تاريخ النبىاء) چ مفاوه زاتيكه ؟ ئاشكرايه محمه د 570 زايلى له دايك بوو . له 40 سالىدا بانگه وازه كه لى ده ستيپيكر د . واتا 570 سال تيوانيانه ، عيساومحه مه د . ده توانين گريمان كه ين كه تيوان په يامتيروكوو يه كيتر ساليكه كه واته 124 هه زار ساليان پيچووه . خو گه ر روداوبينيانه لى ميژويش باوه ره به ئاسمانيكراوه كان ره چاو كه ين نه واهه بى له 570 يان ده ين نه واهه كاته 13680000 سال په يامبه ران به ريوهن . به راستى بيமானيه نه گه ر پرسياركرا له كه سى كه 1 پلوس ده كاته چه ند ؟ مروّف له وه لامدا بلئ دوو سيباره و چوار باره بيبكاته و خوا واده كات ! بو نمونه نه لى :

1. (إن ربكم الله الذي خلق السموات والارض في ستة أيام ثم استوى على عرش) واته : خوا ی ئیوه به شهش رۆژ زه ویوو ئاسمانی دروست کردوه و له سه ری سه قامگیر بوو. (سوره یونس ئایه ی 3) .

خه ریکه بپرسم پیش ئه وشهش رۆژه خوا له کوئی داده نیشته؟ باشبوو نه مپرسی!
2. (ان ربکم اللہ الذی خلق السماواة والارض فی ستة ایام ثم استوی علی العرش) سوره اعراف ئایه ی 54 . هه مان جامو هه مان گه رماو .

3. (وهو الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام کان عرشه علی الماء لیلوکم ایکم احسن عملا) .
ئه لئى : تانیشان تاندا که کئی کارى باشر ده کات . زیاتره له و دوو ئایه ی پیشوو . سوره هود ئایه 7 .

4. ((ولقد خلقنا السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام وما مسنا من لغوب)) واته : ئاسمان و زه مین و ناوه نه که یمان دروست کرد به شهش رۆژ . به بی ئه وه ی هیلاک بین . سوره ی ق ئایه ی 38 . جیاوازی ئه م ئایانه .

1. لییره دا موحه مه د دژی ته ورات ده وه ستی . چونکه ته ورات ئه لئى رۆژی حه و ته م پشوو ماندا .

2. جیاوازی ئه م چوار ئایه ته له رووی زمانه وانیه وه وا ده گه یه نئى , ان , ان , وهو , ولقد . تا سی ئایه ی سه ره وه ده کات . ئه م واتیه ده مان گه یه نئیه ئه نجامی که قورئان موحه مه دوو دۆسته کانی نوسیویانه و لای خوا وه نه هاتوه . ئه گه ر وانیه بۆ له ئایه ی 38 سوره ی ق دا به ناوی ئیمه وه دروستمان کرد دئیه قسه (ولقد خلقنا) لییره شدا به لگه ی ترمان ده ست ده که ویت .

1. هه ر به پئی قورئانه که خوی که خوا ته نیا نه بوه له دروست کردنی گه ر بوندا , چونکه خلقنا کۆیه و تاک نیه .

2. له سی ئایه تی پیشوو تر که به (هو , ان ربکم , ان ربکم)

له دروست کردنه که ده دوئى خوا به ته نیا کاره کانی ئه نجامدا وه . په نگه لییره دا هه قاله کانی پشوو بدن .

3. هه رچه نده ئه م چه ند وشه دووباره یه به لام پیوسته و لاسایی خوا ناکه مه وه . وه ک ده زانین که قورئان گه واهى ئاینی مه سیحی و جوله که یدا وه که له خوا وه هاتوون . به لام باوه په که ی ئه م په رتووکه دوا باوه رو دوا په رتووکن ، هه روه ها دوا په یامنی ریشه .

که واته خودی موحه مه د ته ورات به درۆ ده خاته وه چونکه خوا له ته وراتدا رۆژی حه و ته م پشوو دا وه . که واته گه شتینه ئه نجامیکی تر که ته ورات و قورئان دژن . نه ته واو که ری یه کتر ! هه روه ک له گۆره پانی مل ملانی دا سه لماندیان .

4 . له قورئاندا خوا له ده وری کۆیله دا ئیشه ده کا بیئیه وه ی پشوو بدا . نازانم چ و یژدانئى هه لده گری ئه م گه ردوونه گه وره یه ی پیدروستکری پشوو نه دریتی؟

نزیکه ی پینج شهش ئایه ته که هه مان مانا ده ده نه ده ست چه ندباره کراونه وه . که وشه یه یان دوانی بۆ نراوه ته سه ر که پیوست نین . له وه زیاتر ' ده یسه لمینی

قورئان ئە و پەرتووکه نیه که له لایەن خواوە هاتبی . چونکه خوا له هه مووکه س به توانا تره , دانا تره , زانا تره , له هه موو پویه که وه . خوایه ئە وهه موو به هه رانه ی هه بی دەیتوانی له جیاتی بیست پرسته . به پینج پرسته ی پاکی ته میزکو تایی به هه مووشت بهینایه . ده توانرا بنووسری (من زهوی و ئاسمان و ناوه نده که ی که دوو که ل زیاتر هیچ تیدا نه بوو, وه مانگه کانیشمان بو کردن به دوانزه که چواریان مانگی قه دهغه ن , تابوون . کو تایی پیهینایه . هه رچه ند ئە و چوار مانگه یی که تابوه په یوه ندی به ئیسلامه وه نیه . چونکه به پیتی سه رجه می میژوونوسه ئیسلامیه کان ئە و و چوار مانگه ی تابوه یه کیک بووه له فه رمانه کانی بیابان به چه ندسه د سالیکی پیش هاتنی ئیسلام ' باویبوه . به مانایه کی تر وا ده گی نه ی که زۆر به یی سو ره کان پتیو پرده سمی تیره گه ری ئە و وسه رده مه بوون یان ده توانین بلین که موحه مه د جی پتی ئە و پۆژگاره ی هه لگرتوه و کو یزراونه ته وه ناو قورئان .

ئایه یی (9 سورة فصلت , (قل انکم لتفکرون بالذی خلق الارض فی یومین ...)) ئە لئی (به ئە وان بلئی ئایا بیرناکه نه وه له وکه سه ی که زهوی دروست کرد به دوو پۆژ) لیره دا خوا به موحه مه د ئە لئی (پیان بلئی) . لیره دا محه مه د به ناوی خوا وه ده وئ.

(10 سورة فصلت , (وجعل فیها رواسی من فوقها وبارک فیها وقدر فیها اقواتها فی اربعة ايام سواء للسانین ...)) ئە لئی : له سه رپوی زهوی چیای دانا تا زهوی قایمبی , وریا بن نه که ونه خواره وه ! وه فه ری ژیانداریشی به چوار پۆژ ئە نجامدا . لیره دا موحه مه د خوی قسه ده کات نه ک خوا ! (11 فصلت , (ثم استوی الی السماء وهی دخان فقال لها وللارض اتینا طوعا او کرها قالتا اتینا طائعن)) ئە لئی : پاشان له ئاسمان که دوکه ل زیاترشتی نه بوو, به زهوی و ئاسمانی ووت : هاتی به خواستی خۆت یان ده بوو؟ ووتی : هاتین گوپرایه لین.) لیره شدا هه ره مان ئاوازی یه ک گۆرانی دو باره بوته وه . هه ره ها لیره دا زهوی و ئاسمان قسه ده که ن ! وه زهوی و ئاسمان لیره دا مین . (12 فصلت , فقضاهن سبع سموات فی یومین و اوحی فی کل سماء امرها .) وانا : پاشان به دوو پۆژ چه وت چینه که ی ئاسمانی ئە نجامدا کاری هه ری که شیان دیاری کرد . لیره شدا موحه مه د ده وئ . وه ک ئە وه ی خوا کار ده کا و موحه مه دیش فۆرپه نه و ته ماشایی ده کات . جا لیره دا له هه موو که س به به زیتر له بییری چوه پۆژه کان له هه شت پۆژ تیپه ر ده که ن !! . دوو پۆژ زهوی دروست کردوه ' فصلت 9 هه مان سو ره ئایه ی 10 ' به 4 پۆژ ژیان کیوی دانا هه ره مان سو ره ئایه ی 12 ' هه فت چینه که ی ئاسمانی دانا به دوو پۆژ سه رجه م ده کاته 8 پۆژ !

(طیب ' دم علی بنطلون بتاع مین) هونه رمه ند عادل ئیمام . (36 توبه , ان عدة الشهور عندالله اثنا عشر شهرا فی کتاب الله یوم خلق السموات و الارض منها اربعة حرم ذلك الدین القیم) موحه مه د ئە لئی : پۆژی زهوی و ئاسمانی دروست کرد , ژماره ی مانگه کانیشی کرده دوانزه , چواریان تابون (رجب , ذیقده , ذیحجه , محرم .

ئاشکرا شه که به سی چوار هه زار سال پیش هاتنی ئیسلام نه ته وه کۆنه کانی وه ک کورد , میسری کۆن, بابلی , فارس, یۆنانی سالیان کردوه به دوانزه مانگه وه ,

پیویست نه بوو خوا زه حمه تی بکیشایه . به کورتی ده بینین که جارئی موحه مه د
دهدوئی جارئی خوا ، هه روه ها وهک له پیشه وهش ووتمان زۆربه چه ندبارهن . پلوس
له لایه بلئی : شهش رۆژ له لایه بلئی هه شت رۆژ ، پیشینان بۆیه زۆربلاییان لا جوان
نه بوه . ئه گه ر موحه مه دیش زۆر بلئی نه بوایه ، نووسه ر که متر دهیتوانی گۆلی لیبکا .
هه روه ها (سوره ی البقره) له سه دا سه د به هه موو که سه روه زه مه یه که وه یه ک واتا
به بی ئه وه ی شتیکی زیادیی . ئه م ئایه ته دوباره بۆته وه له سوره ی (بقره) دا

(یابنی اسرائیل اذکروا نعمتی الی انعمت علیکم وانی فضلکم علی العالمین) (بقره ، 122 ، 47)
واتا : خوا ئه لئی : ئه ی نه وه ی ئیسرائیل من ئیوه م به باشتترین گه لانی گه ردوون
داناوه . به لام هه مان قورئان سوره ی حجرات ئایه ی 13 (یاایها الناس انا خلقنکم
من ذکر وانثی وجعلناکم شعوبا وقبائل لتعارفوا ان اکرکم عند الله اتقکم ان الله علیم خبیر .)
واتا ئیمه ئیوه مان له تیرو می ئافه راند ، له چه ند نه ته وه وچه ند هۆزی تایه کتر بناسن
. وه به راستی هه ره به پزیزترینتان لای خوا خۆ پاریزه رانترینتانه . سه ره تا گه ر خوا
دانیشتووی زه وی به یه ک نه ته وه ئافه راندا ئه وا هیچ پیویستیمان به شه ری
نه ته وایه تی نه ده بوو !؟ بۆ نمونه گه ر دانیشتوانی سه ر گۆیی زه وی گشت
کوردبونا یه که ی شه ری تورک یان عه ره ب یان فارس دروست ده بوو؟ ئیتر که ی
پیویستمان به رشتنی ده ریای خۆین ده بوو ؟؟ که واته گه ر خوا ئیمه ی دروست
کردوه خوا هه زی له بازاری خۆین پرشته !! ده ما ته نیا شه ری چینایه تی !. چونکه
جووله که هه میسه چاوه روانی په یامبه ربوون ، په یامبه ری که باوه ری به تاکو
ته نیایی خوا هه بیت . هه روه ها له وکاته شدا ئه وسو خه زه ج له گه ل جووله که
هه میسه شه ریان بووه . چونکه جووله که خوای به تاکو ته نیا ده زانی وئه وسو
خه زه جیش بت په رست . جووله که کانیش هه میسه خۆیان به باشتترین گه ل داناوه
وهک په رتوکه کانیشیان وا ئه لئی . هه روه هاش کاتی موحه مه د له یه سه ربه وه بۆ
تایف چوو تا سه ردارانی تایف بکاته دۆست . به لام سه رانی تایف به گالته چاری
ده ریان په راند . ئه وکاته ش واباوبوه ، که نابئی ئه ندامی تیره په نابه ری بۆ
تیره یه کی تر ، تاوانی ئه نجامدانی ئه وکاره مه رک بووه گه ر بزانه یه ، زانه اش . بۆیه
موحه مه د چاره ی نه ممو نه یه توانی بگه ریته وه . بۆیه ئه و شیعره شی دانا . لیره شدا
به پیی فه ره نگی نوئی محه مه د نازیه . که جووله که ی به باشتترین گه ل داناوه .
چونکه گه ل به باشترن دانان بۆچوونی نازیانه یه . ئه گه ر عه ره بی ئه وکاته ش نه زان
بوین به نه زان له قورئاندا ناوبراوون . هه ر بۆچوونی نازیانه یه . هه رچیش له
قسه کانی محه مه ئه شلی جیاوازی عه ره ب و عه ره ب نامۆ ته نیا به باوه ره . لا فرق

بین العربی والعجمی الا با التقوا . حدیس سحیح بخاری .

ئه گه ر مرۆف گویرایه لی محه مه د بی ئه وا مژده ی به هشتمان ده داتی . گه ر
سه ریچیکرا ئه وا ئاگری دۆزه خ نیله تیلیه تی . ئاشکرایه خوا به پیی قورئان ئیمه ی
له قور دروست کردوه ، شه ی تانیش له ئاگر! سه رجه می بریاره کانی دادگاوه په رتوکه
زانسته کان ده سکرده مرۆفن . گه ر که سی که سی بکوژی سزای بۆ دانراوه .

دادوهره کان به پئی بریاره کانی ناو په ږتوکی دادیان فه رمان دده کهن .
 هه مووکه سیش مافی زانینی سزای هه یه . مرقوف ده توانی راسته وخو بچیته به شی
 سزای کوشتن لقه کانی به ئاسانی مرقوف بو دده که وئی که سزاکه ی چه نده؟
 قورئانیش هه مان ده ستور (وکتبنا علیهم فیها ان النفس بالنفس والعین با العین والانف
 بالانف والاذان بالاذان والسن بالسن) واتا له په ږتوکدا مه به ستی ته وراته 'کردمانه ته
 فه رمانی سه رشان تان گیان له جیاتی گیان 'چاو به چاو' لوت به له وت 'گوئی
 به گوئی' دانیش به دان) سوره ی المائده ئایه ی 44 . سه ره تا ئه مه ده ستوره کانی
 حامورا بیه . چونکه محمه د وای زانیوه که ئه و ئایه ته نها له ته وراتدا هاتوه 'ئاگای
 له میژوو نه بووه' که حامورابی دایناوه . چونکه له ته وراتدا هاتوه ئیتر وای
 زانیوه ته نها ته ورات له و سزایه دده وئی . ناتوانین بلین که حامرا بی رسته کانی
 قورئانی دزیوه؟! چونکه حامری نزیکه ی 1500 سال پیش محمه د ژیاوه . پاشان
 ئه مرقوله ته وای نه وروپای ږوژ ئاوا . مرقوف مافی کوشتنی که سی تری نیه له پوی
 دادگاوه . محمه د له قورئاندا 339 که ږهت ووتویه که خواله هه مووکه س به
 به زیی تره ' جگه له سه ره تای سوره کان . که چی و له خوا به به زیترمان
 ده ست که وت . نه وروپیه کانی خوژئاوا . هه روه ها خوی مه زن بو ئه نجامدانی
 ده ستوره کانی مژده ی به هه شتیشی داوینی گهر گوپرایه لبین . (ان الله يدخل الذین آمنوا
 وعملوا الصالحات جنت تجري من تحتها الأنهار) ته وانه ی باوه پریانهی ناوه و کاری باشیان
 کردوه خوا ده یان خاته به هه شت ' که چوگه له ی ئاوه به بن داره کانیادا ده پوا . سوره ی
 محمه د ئایه ی 12 . قورئان ئه م دوورسته 40 باره دده کاته وه . هه رجاره ی وشه یان
 دوانیان تی داوه وه ک سوره ی النبء ئایه ی 33 وکواعب اترابا(33) فه ریکه کچی
 مه مک خری بو زیادکراوه . سوره ی الطور ئایه ی 24 . وطوف علیهم غلمان لهم کانهم
 لؤلؤمکنون . واتا کورپی لوسکه ی ناسک هه روه ک دانه ی لوءلوعن ته وه نده جوانن .
 ئیتر جاری کچی زیادکردوه یان کورپی لوسکه یان ته خته ی خه وتنی باش '
 جوگله کان بون به هه نگوین 'مه ی 'نافره تی سه رمؤر .

بیستومه به هه شتی هه یه خوړی تیدا
 ږوباری شه رابی پاکی ده پوا پیدا
 من لیره مه ی و ږوباری په یاکه م چ ده بی؟
 ده سکه وته که هه ریه کن به هه ردوک .... پیدا
 نه وږوژه خودا سانی گیانی رانا
 ده یزانی به کرده وم خویه و زانا
 هه رخویه تی دایناوه هه له و سه رپیچیم
 سوتانی جه هه نده می له به رچی دانا؟
 گوایا له جه هه نده م ته ویندارو مه ست
 به م واته یه پیکه نیم و گوستی خو مم ..... گه ست

جی چەند کەری کولکنە گەر وای بە ...هەشت
یان چۆلو بیابان و کپە وەک لەپی دەست. خیام، وەرگیرانی هەزار.
ئاشکرایە نیمچە دورگەیی عەرەبی بیاباتیکی وشکوبرنگە؟ دارستان و ئاو خەونی
ناوچە کە بوون. محەمەد زانیویە چۆن خەلک لە خشتە بەری! بۆیە هەمیشە
ووشەیی دار ئاوبە ژیریا دەپوای چل بارە کردۆتە وە. دەننا چ فەلسەییە کە چل بارەیی
دوو پرستە کە ناو دەپۆکە کە یان یەک مە بەست بەداتە دەستە وە. جگە لە نەشارە زایوو
سەلمانندی کە پەنگدانە وەیی پۆژگاری نووسینیەتی.

قورئان کۆپی پەروەکانی ترە

گەر ئە مەرۆ شاعریک شیعیکی نووسیوو، لە کۆرپیکیشدا بۆ کۆمەڵیکی
خویندە وەو پاش 20 سالی تر کورپە کەیی یان کچە کەیی هەمان شیعی
بۆ هەمان کۆرپیان کۆرپیکی کە بخویتی تە وەو بلی ئەم شیعیە خۆم
نووسیومە! ئە وانەیی ئاگاداران دەزانن کە راست ناکا. خۆگەر
بلاوی کردە وە ئە وای پۆژیی لە پۆژان یەکیکی ویژدان زیندوو لێی
پادە پەری و ئە لێ کاکیی برا هەمان شیعی کە تۆ گازەندە دە کەیی
شیعی خۆتە، راست نیە. چونکە من دیم باوکت هەمان شیعی
خویندە وە لە کۆرپیکا پیش 20 سال لە مە و بەر. ئە و دیار دەش
ملیۆنە ها جار بوە تە وەو و دەبی. وەک ئاشکرایە ئیسلام
بانگە وازی کرد، کە خوا 124000 پە یامبەری ناردە بە پەرتووکی
تایبە تیە وە، هەرە نوکیە یان محەمەدی خۆمانە و قورئانی بۆ هاتو
لە لایەن خوا وە. گەر وایوایە دەبوو دەستورەکانی خواش نووی
بونایە مرۆفانە بوایە تا لە گەل ئاستی مرۆفانەیی ئە مرۆماندا
بگونجی. زانیمان محەمەد خوونە ریتی عەرەبی سەردەمی نە زانیی
گوینایە وە ناو قورئان، دەستورەکانی حامورابی کۆپی کردو ووی
خوا بۆی ناردوم بە E POST ی بۆرا قدا. هەر وە هاپینج جار
نوویژ کردنی زەردەشتیشی دزیوو ووتی خوا فەرمانی داو. هەر کام
لە وانە 1000 سال 2000 تال پیش محەمەد ژیاون. هەر وە ک
گیرانە وەیی چیرۆکە ئە فسانەکانی گوئی ئاگردانی داپیرەکان. موساش
نزیکی 1100 سال پیش محەمەد تە وراتی نووسو، مە جە مە دیش
گوئی لە نووسینەکانی موسا بوەو کۆپی کردنە ناو قورئان و ووتی

هه ر تىستا خوا بوى پۆست كردم. چه ند نمونه يه كه له سه دا سه د له ته وراتى موسا وهى كۆپى كردوه .

1. واذا قال ربك للملكة اني جاعل في الارض خليفة قالوا تجعل فيها من يفسد فيها ويسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك قال اني اعلم ما لاتعلمون. ق ص بقرة 30

2. ثم جعل نسله نم سللة من ماء مهين ثم سواه ونفخ فيه من روحه و جعل لكم السمع والابصر والافيدته قليلا ماتشكرون. السجدة 7، 9 موسا 19، 3

3. قال يا ادم انبئهم بأسمائهم قال الم اقل لكم اني اعلم غيب السموات والارض واعلم ما تبدون وما كنتم تكتمون بقرة 30

4. لقد خلقنا الانسن في احسن تقويم تين 45

5. جنات عدن يجري من تحتها الانهار ظالدين فيها وذلك جزاء من تزكى طه 76

6. قالها الشيطان عنها فأخرجها مما كان فيع وقلنا اهبطوا بعضكم لبعض عدو ولكم في الارض مستقر ومتع الى حين بقرة 36 موسا 1، 6، 3

7. فاكلها منها فبدت لهما سوتهما وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة وعصى ادم ربه فغوى طه 121 موسا 17، 2

8. قلنا اهبطوا منها جميعا فاما يأتينكم مني هدى فمن تبع هداى فلا خوف عليهم ولا يحزنون بقرة 38 1Johannes 4:8 Psalm 33:5

دۆستى هيزا

ئه م ووتانهى محه مه د كه ناوى ناون ثايه و گازه ندهى كرد، كه له خوا وه بوى ها توه، سه رجه ميان له ته وراته وه كۆپى كراون. خووش به ختانه دهستكاريشى نه كردون. گهر مرووف ووردتر قورئان به رابه ركا له گهل په رتوكه كوونه كانى تر به دلنيايه وه بوى دهرده كه وئى كه به شيكى زورى قورئان له په رتوكه كوونه كان وه رگيراون. هه روه ك چۆن خوړه وشتى عه ره به كانى سه رده مى جاهلى كرده به رنامه و پروگرامى باوه ربه كهى.

قورئانى عه ره بى و وشه ي بيانى

ئاشكرايه كه زمانى فارسى ته مړو به ريزه يه كى به رجه سته وشه يى عاره بى تيدايه . (استعمال دخانيات اكيدن ممنوع است) ئه مه ئاگادارى به نزين خانه كانه و هه ندى شوينى ترن ، كه جگه ره كيشان قه ده غه يه ده گه يه نئى . ليرهدا ته نيا وشه يى است نامويه بو عه ره بيك به لام، به ته واوى له وئاگداريه تيده گا . هوكاريش دياره كه زمانى قورئان نزيكه ي سئى سه ده فه رمان ره واى ناوچه فارسىه كانيان كرد . هه روه ها زمانى نه رويج و سويدى هو له ندى و ئه لمانى جياوازن ، هه رچه ند يه ك سه رچاوه ن له سه ره تاوه ، پاشان گوړانكاريان تيكه وتوه . به لام سويدى ونه رويجى

دووگه لن دوو ولاتن، به لام زمانه كانين زياتر له دوو زاراوه نزيكترن . په يوه ندى
 ټه و دوو زمانه تيزيكتره تا باديني و سوړانى . ئاشكراشه كه نه رويجيه كان ئوگه ستي
 سالى 1905 پزگاربان بوو له ده ست سويديه كان . ئه مړوش كه كورد پوي له
 دهره وه كرده . زمانه بيانیه كان كاربان له زمانى ټه و كه سانه كرده . هه رچه ند
 هه يه زیده پړويی ده كات كه زمانه كه ی له بیرچوټه وه . ئه لین فلان چوټه گوندی به
 داپیره یه کی ووتوه : پورئ توژی قاتنم بهرئ . كه پورئ تینه گه یشته و كاپرا
 ووتویه : بمبوره پورئ گیان سويد كوردیه كه ی له بیر بردومه وه . به سال ده سال
 گه وره ' زمان له بیر ناكا . به لام ده گونجی ووشه له بیركرئ . به لام زاروك شتيكى
 تره ، جارئ یه كئ له ته له فزيونه كانى سويدى چاوپيكيه وتتيكى له گه ل ئافره تيكى
 سويدا ئه نجامدا كه ئافره ته كه سكالای ده كرد . كه منداله كانى سويدى باش نازانن .
 چونكه زياتر تيكيه لی مندالانى بيانى ده بن . بويه ش ليپرسراوانى سويدى هه ندى
 ووشه ی بيانى يان هاويشته سهر فهره ننگه يان بو نمونه شرموطه . (سوژانى)
 هه روه ها ئينگليزه كان ووشه ی (جيهاد) مانايان بو دانا له فهره ننگه كه ياندا .
 ئاشكرايه كه تيكيه لاوى ټه و زه مينه ی دروست كرده . ئه گينا ټه و جوړه ووشانه
 نه كه وتنه فهره ننگى وولاتانى ټه و روپاوه .

ټه گه ر راسته قورئان نيردراوى خوايه و به عاره بى نارديوه بو عاره بيشى نادووه ،
 بوټه وده ش كه عاره به كان كه مئ ووشيار بنه وه . ده شزانين كه خوا په رتووكى ترى
 ناردووه له وه وپيش بو گه لانى تر . هه روه ها ده شزانين كه عه ره به كان نه زانن .
 چونكه خوا هه مووشتيكه ده بوو بيزاناييه كه ده بئ قورئانن به زمانيكى پاراو
 په وانه ی لای عاره به كان بكردايه . نمونه .

ووشه ی فارسی

1. جهنم	دوزه خ
2. الرس	چالی کون
3. سرداق	سهراب
4. کنز	گه نجينه
5. ياقوت	ياقوت

ووشه ی حه به شى

1. الاريك	بيشكه .
2. اواه	باوه پيکراو .
3. طه	په يامنير .
4. لجبث	شه يتان .
5. درى	دره خشان .
6. بصرون	هاوار ده كات .

ووشه ی پۆمی

1. صراط رپگه
2. طفق مه به ست بوون.
3. فردوس باغ
4. قط ره وایی
5. قطاس ته رازوو

ووشه ی ئاسووری

1. ایم الیم ده ریا.
2. هون پزیزک.
3. قیوم که سی که نه نوی.
4. عدن داری میو.
5. طور چیا.

ووشه ی یه هوودی

1. اخلد چه ماوه بۆسه رزه وی.
2. بعیر هه رشتی که بارکریت.
3. راعنا جنیویکی جوله که یه.
4. الرحمن به خشنده.
5. هدنا تۆبه م کرد.

ووشه ی نه به تی

1. ملکوت فریشته.
2. سینا جوان.
3. الیم به ئازار.
4. اسفار په رتووکه کان.

که واته قورئان تیکه له ی زمانه کانی ناوچه که یه! گه رخوا بیناردایه ئاگا له هه موشت 'دهیزانی' دهیتوانی به یه ک زمانتی پاراو قورئانی په وانه کردایه. نه ک تیکه له.

موحه مه و د ژن

له دنیا دا حه ز له سی شت ده که م. ژن، بۆن، نوپز، موحه مه د. ئاشکرایه که چه وسانه وهی ئافرهتت په یوه ندی به بیولوگیه تی پیاوه وه نیه. به لکوو به لگه نه ویسته که کۆمه لگای فره چینیه ئه و باره دهره خستی.

گەر جياوازيه كان به زهقى و ئاسانى بهدى نه كرى له كۆمه لگاي كورده واريماندا ؟
ئەوا ئەمپۇ ژماره يه كى به رجه سته مان له ئە وروپاي ديموكراتو ئازادا دەژين .
ديارده زهقه كان به چاوى خۆمان دەبينين ، دەبيستين كه ئافرهتت له بازارى
سهرمايه داريدا وهك كه لوپهل به دهها شيوه دفرۆشرى ! ههر له گۆقارى پوته وه ،
فليمى سيكسى ، ته له فۆنى په يوه ندى ، پروپاگه ندهى پارچهى ناياب ، ئۆتۆموبيل ،
ته له فزيۆن ، تا خواردين ، پاشان ليسانه وهو سواربونى به كرده وه . ئاشكرايه گەر
ئافرهتت تواناي ته واوى كرپنى پيوستيه كانى رۆژانهى هه بى ، ئەوا پيوستى
به دريژ بوون نيه ، له ژير كه سيكدا كه ئە وچر كه دهيينى ، كه دۆخينى دهكات وه ؟!
له و ساته دا سۆزانى پاره كهى دهژميرى تا خهوى بيدارى وه نه شهى . پرهنگيشه
سۆزانيه كى تينوو چيژ هه ستكا ! به لام سۆزانيه كان تينوونين . چونكه كرپاره كانيان
هه ميشه به رپوهن ، ههرچه ند ئۆرگانيزمه كانيان ئامادهى هه ميشه يهى جووتبون نين .
به پيى چه ند چاوپيه كه وتتيكى ته له فزيۆنى سویدی سۆزانيه كان خويان ئە ئين كه
هه سته سيكسيه كانيان به ره و مردن دهچى يان چووه . بۆ سيكس بفرۆشرى ؟
گەر هه ردوو توخمه كه ئامانجيكيان هه بى ؟ زه قتر بلين هه ردوو بيانه وئى نيشهى
سيكسيان دامركينن ؟ به لگه نه ويسته كه ئافرهتت تواناي ئيكۆنۆمى هه بى گيانى
نافرۆشيى . له زۆربهى ولاتانى سهرمايه داريدا سۆزانيتى وهك هه موو كرپكارىك
مامه لهى له گه لدا ده كرى و سهرانه و باجى ليده ستيندرئى وهك ته واوى كرپكاران ، ئە و
سۆزانيه يه ش به مافى ره واى ئافرهتى ده زانن ، و ناويان ليناوه ئازادى . گەر
سهرمايه دارى مه به ستي بى و به چاوى سووك ته ماشاي كۆمه ل نه كا ؟ ده توانى
هۆكاره كانى سۆزانيتى له ناو به رى ! ته نها كه سيكى وهك بيلى گيت ئە مسال 1999
خاوه نى 705 مليارد كرۆنى سويديه ، سالى پاريش 50 مليارد كرۆنى سویدی باجى
داوه به په نتاگۆن . به ته نيا گيت ده توانى چاره سهرى سۆزانيه كانى ته واوى جيهان
بكا . كه چى هه رگيز بيريشيان لى نه كردۆته وه ، به پيچه وانه وه پۆليس پاريزگاربان
ده كا ، فيرگهى تايبه تى راهينانيان هه يه . ئە مه ش هه ولئيكه به ئاگا يان بى ئاگاي
سهرمايه دارى تا چينه كهى خواره وه بكاتت به چه ند كۆمه ليكى تره وه تا سيسته مى
په رتكه و زال به ئاسان تربيت ، فيلوته له كهى په رتكه و زال به كراوده ته ده سكردى
تۆرانيه كان راستيه كهى په رتكه و زال به يه كيكه له برپاره كانى فه راماسيۆنى
جوله كه يه كه ميژووى ده گه رپته وه بۆ زياتر له 7000 سال به لام ناو نو سكردى
ره سمى ئە و رپيخراوه له سهره تاي ئە م چه رخه دا ئە نجام دراوه . تا بيرى كرپكاران
بكرى به چه ندان به شه وه تا زياترو زياتر پارچه كرى ، گه لان يه كگرتوو نه بن
بۆ داخوازي مافه ره و اكانيان . ئە مپۆى جيهانى سهرمايه دارى ده هۆل ژهن زۆن . كه
ده يانه وئى كه كه موكورپيه كۆمه لايه تيه كانى ده ست چينى سيسته مى سهرمايه دارى
گشت بخه نه ئە ستۆى پياوو . تا ژنو و پياوو له يه ك نه گن . تا كيشه كان گه و ره و
گه و ره تر كه ن . هه تا كۆمه ل پارچه كانى زياتر بى ده ست به سه راگرتنيان ئاسانتره .
هه روه هاش چونكه سهرمايه دار خۆى فه رمان ره وا يه ده ستوره كانى

دەۋولەتە كانىش ھەرلە بەرژەۋەندى ئەۋانن . واتا زۆر ئەستەمە كە سەرمایە دارى قاجىيى بېيىتە تەلەي دەۋلەتەۋە . مەگەر بىزن ناننى شۋان بخۋا! كەۋاتە دەستۋورەكان سەرچەمم دژى چىنى كرىكارن . ھەرۋەھا سىستەمە سەرمایە دارىيە كە ئەتمۇسقىرى سۆزانیەت دەپەخسىنى . پ ب شىللى شاعىرو نووسەرى ئىنگلىز كە خۆي نەۋەي سەرمایە داربوو . كە لەپەۋشى كرىكار گەشت وىژدانو كارئكتەرى ھەبوو، ھەرۋەھا لەسەرمایە و سەرمایە دار گەشت بە شانازىەۋە خۆي ھاۋىشتە سەنگەرى بەرگىرى شۆشگىرانی كرىكارانەۋە . بۆھەمىشە لەھەۋلدا بوو، بۆ ووشىار كىردنەۋەي كرىكاران . بۆيە يەكەم كەس كە سووكارەكەي لىيى ھاتنە تەقە . ئاشكراشە كە چىنى كرىكار چىنىكى ووشىار نىە! چونكە پۆژى يەكەي ماى 1889 ، پاش راپەپىنە خۋىناۋىيەكەي شىكاگۆ كرىكار لە 18 كاتژمىرى كارى پۆژانەي خۆي كىردە 8 كاتژمىر . كرىكار لەشەۋو پۆژىكىدا تەنھا 6 كات ژمىرى ھەبوە ، بۆ ئەنجامدانى كارە تايبەتەكانى كە بەتەنھا 8 كاتى دەۋى بۆ خەۋ ! ئايا 6 كاتژمىر بەشى چ دەكا.؟ چۆن بتوانى خۆي پىگەيەنى؟ ئايا كاتى ھەيە بخۋىنى؟ ئايا ئەۋە كرىكارە يان كۆيلە؟ ئەمپۇش كە كرىكار 8 شت كاتژمىر كار دەكا ، +1 كات پشوو، 2 كات ئەمسەرو ئەۋسەرى كارگەۋمالمەۋە . بەپىي راپۆرتى پزىشكەكانن مەۋف 8 كاتىشى دەۋىت بۆ خەۋتن . 8 كات كار + 8 كات خەۋتن + 3 كات ھاتوچۆۋ پشۋوى ناۋكارگە سەرچەم كىردى 19 كاتژمىر . ھىشتا 5 كات ماۋە بۆ خۆشتن نان خۋاردن ، ھەزەكانن ، ھەموو پىۋىستىەكانى تىرى ژيان . ئايا لەۋ پىنج كاتەدا كرىكار دەتوانى خۆي بگەيەتتە ئاستى لە كەمووكوپىەكانى رەۋاۋ نارەۋاى ژيان بگات؟ نەخىر، ھەرگىز نەخىر . چونكە 5 كاتى دەۋى گرەمە ھارپەي مەكىنەكانى لەبىرچىتەۋە! 5 ساتىش تادەمووچاۋى نەگرىسى شىفى بىر چىتەۋە . كەۋەك سەگى پىسوتاۋو ئەۋ 8 كاتەي ناۋو كارگە شاتەيان دى تادلى سەگەگەۋرەكانن قايل كەن . لىرەشدا كرىكار دەۋرى كۆيلەيەكى شارستانىەت دەبىنى . چونكە كاتى نىەۋەھەمىشە بەپىگى كارگەۋ مالمەۋەيەۋلەسەر خولگەي بازنەيە دەخولتەۋە . سەرچەمى ژيان خۆي تەرخان كىردۋە بۆ پاراستنى بەرژەۋەندىەكانى سەرمایە داران . پۆژھەلاتى دانىشتۋى ئەۋروپا ئەلى 5 سالە لەم خانۋەدام ، دەرگاگەموو دەرگايى ھاۋسى ئەۋروپىەكەم مەترىكە . كەچى ھىشتا دەمووچاۋى ئەۋۋاۋا لىكراۋەم نەدىۋە ! كۆمەلگاي ئەۋروپى كۆمەلگايەكى كرىكارىەۋ زۆربەي كرىكارن . ھەموو چەكۋش سەرمایە دارىان خۋاردۋە ، رەۋا نەيەگەر ھەمويان بەرەگەزپەرسىت ناۋبەرىن ، قوربەسەرانە فرىاي خۋىان ناكەۋن . ئەۋ خۆي لىگوم بوە . دەبى لەپىشدا بگەپى خۆي بدۆزىتەۋە . پاشان دەزانى كە دراۋسىيەكى پۆژھەلاتى ھەيە . ۋەكو وتمان كە سەرمایە دار دەھۆل ژەنى زۆرە تەنانتە نووسەرى كوردىش دەلین : ئافرەت لە ئەۋروپا ئازادەۋاتەلە سىستەمى سەرمایە دارىدا . رەنگە ئازادى تەنھا سۆزانىتى بى لاي ئەۋ جۆرە نووسەرانە ؟

مرۆف کۆمه‌لی کۆئه‌ندامی هه‌یه‌ وه‌ک ده‌زانین . هه‌ر کۆئه‌ندامه‌ش کاریکێ دیاریکراوی هه‌یه‌، چاو کاری بینینه‌، ده‌ست نوسینو کاره‌، زمان چه‌شتن و ووتن، تێستا لێسانه‌ وه‌شیان ناوه‌ته‌ سه‌ری . کۆئه‌ندامی می له‌گه‌ل تیردا جوتکرێ دامرکانه‌ وه‌ی نیشه‌ی سێکسییه‌. کور ده‌توانی به‌ی ئه‌وه‌ی خۆی له‌کیژێ خشیانیان کیژیش خۆی له‌ کور خشیانی نیشه‌ی هه‌ستێ . به‌ ته‌ماشای فلیمی سێکسی، یان گوینی گرتن له‌ ده‌نگی کاسیت یا ته‌له‌فونی سیکسی . گه‌رمروۆف مۆزیکێ سیکسی کرپو یه‌ره‌ق بوو، واتا یارمه‌تی یه‌ره‌ق بونی کرپوه‌ . که‌ باجیه‌ک داخوازیه‌کانی گه‌ده‌ی مرۆف ئه‌نجام ده‌دا، گه‌ر که‌ بابی فرۆشت. مۆزیکاریکی سیکسی داخوازی تیرینه‌ی پیاو یان ئافره‌ت ئه‌نجام ده‌دا گه‌ر فرۆشتی . که‌ واته‌ جیاوازی نییه‌ له‌ نیوان فرۆشتنی سیکسو که‌ بابدا . په‌سسه‌نه‌کان چه‌وتن، ده‌نا چ جیاوازی نی یه‌له‌تیوان ئه‌ندامیکوو ئه‌ندامیکه‌ی مرۆفدا؟ جگه‌ له‌ وه‌که‌ هه‌ریه‌که‌ یان کاری تایبه‌تیان هه‌یه‌!

مه‌مه‌د ته‌مه‌نی 25 ساڵ بوو، چونکه‌ نه‌یبوو . خه‌دیجه‌ دووسی که‌سی راسپارد تا موحه‌مه‌د قایلکا، تا له‌ خۆی ماره‌ بکات. موحه‌مه‌د باوه‌ری نه‌ده‌کرد . کاتی که‌ خه‌دیجه‌ به‌ جیا جیا مسیره‌ ، نفیسه‌ی نارده‌لای موحه‌مه‌د بۆ داخوازی .

ئه‌مه‌کاتی که‌ کاری بۆخه‌دیجه‌ ده‌کرد. به‌لام که‌ موحه‌مه‌د زانی خه‌دیجه‌ به‌راسته‌تی، ئه‌ویش قایل بوو. به‌لام سه‌ره‌ک تیره‌ی (اسد) عمروبن اسد) قایل نه‌بوو، ووتی موحه‌مه‌د هیچی نیه‌. (پیغمبری که‌ از نو باید شیاخت، ل 41، 42) هه‌رچه‌ند خه‌دیجه‌ 15 ساڵ له‌ موحه‌مه‌د گه‌وره‌ تر بوو. بیوه‌ ژن دوومندالێشی هه‌بوو. پاشان ئه‌بوو تالب توانی هه‌موو لایه‌ک قایل بکات .

هه‌میشه‌ مرۆف به‌دوای ته‌روو ناسکدا گه‌راوه‌ . ئه‌گه‌ر مه‌به‌ستیکی تیا نه‌بی زۆر ده‌گمه‌نه‌ که‌ گه‌نجیکی لاو داپیره‌یه‌ ماره‌ بکا . نه‌ک سه‌رده‌می که‌ ئافره‌تت وه‌ک کالای ته‌مasha کراوه‌ . ئیتر وایزانه‌ سروشتی ژیان وایه‌ .

چونکه‌ ئۆرگانیزمی هه‌ردوو توخمه‌که‌ ناسک ته‌ر ده‌خوازن. گه‌رپیاو له‌گه‌ل ئافره‌تیکدا رابوارد، پاشان له‌گه‌ل ئافره‌تیکێ گه‌نجتردا ریبوار، ئۆرگانیزمه‌کانی له‌ دوا لوتکه‌ی چالاکیا ده‌بن. ئافره‌تیش هه‌روه‌ها گه‌ر گونجا وه‌ک خه‌دیجه‌ هه‌ول ده‌ده‌ن که‌ فه‌ریکه‌ یان ده‌ست که‌ویت .

خه‌دیجه‌ موحه‌مه‌دی به‌ پانزه‌ساڵ له‌ خۆی بچوکتتر تر ماره‌ کرد. چونکه‌ مه‌مه‌د نه‌ی بوو. به‌لام که‌ بووی ته‌مه‌نی 53 ساڵ بوو ئایشه‌ی ماره‌کرد ، که‌ ته‌مه‌نی ئایشه‌ 9 ساڵ بوو . مانای 44 ساڵ گه‌وره‌تر. ئایشه‌یه‌یه‌ که‌ سه‌ره‌تایه‌ داپزیه‌کانی چه‌وسانه‌وه‌ . جا با ده‌هۆل ژهن زۆرو بۆربن. پێشتر نووسیمان که‌ ده‌ره‌به‌گه‌کانی کوردوستان سه‌رانه‌یان بۆ زۆربه‌یی کاری بژیوی ژیان دانابوو. ته‌نانه‌ت سه‌رانه‌ی ژنه‌پنانه‌یش هه‌بو! یه‌کێ ژنی ماره‌ بریایه‌ ده‌بوو. یه‌که‌م شه‌و ئاغا که‌چه‌یان بکردایه‌ به‌ژن. مانای کونیان کردایه‌ ئه‌مه‌شیان ناوناوو سورانه‌. ئاغاوده‌ره‌به‌گیش یه‌که‌ بنچینه‌یه‌کانی سه‌رمایه‌دارین . جا با له‌سوید پارتی ئافره‌تان دروست کرێ! وه‌ک ره‌نگی خوینی

ئافره ت شين بئ . ئايا ئەمە ھۆكاري پارچه كردنى كۆمەل نيه؟ ھەر ھەمان پيچكەي
ھۆكاري لاوازي كۆمەل نيه؟

يەك يەكس _____ انە بە يەك .

خەسرەوي گولئ سورخئ، وەرگيراني مستەفا گەرمياني.

ماموستا لە بەردەم تەختە پەشە كەدا ھاواري دەكردا!

لە تورەيدا پەنگي سور ھەلگە پابوو..و

دەستە كانيشي لە ژير تويزي گەردو تۆزدا شاراوە بوون،

بە لام قوتابيه كان دوادواو،

لە ناو يەكتردا نانە قەيسيان دابەش دەكردا!

ئەوي دي لە گوشە يەكي تردا

پەپەي گۆقاري لاوانيان ھەلدەدايەو!

دلم سوتا

بەو ماموستايە كەوا بيھودە بۆلەي دەھاتو

بەو دلگرميەو يەكساني جەبري دەنوسي!

بە خەتيكي ئاشكراش لەسەر ئەو تەختە

پەشەي،

كەوەك دلي ستەمكاران تاريك و

جەربەزەي زينداني يەكان خەمبار بوو، يەكسانييەكەي نووسي و دەنگي ھەلپري.

يەك يەكسانە بە يەك .

لەنيوان ھەموو قوتابيه كانن دا

تەنيا يەك كەسيك ھەستايە سەرپي

ھەميشە دەبي ھەر يەكي ھەستي!

بەھيمني يەو ووتئ:

ئەم يەكساني يە ھەلە يەكي يەكجار ئاسكرايە!

لەناكاو نيگاي گشت قوتابيه كان،

بەسەرساميهو پووھو لايەك چوو!

مامۆستا كپ له شوینى خۆى وهستا.....و
 ئەو پرسىارهى كرد:
 ئەگەر يهك مرۆف له برى يهك بى!
 ديسان ههريهك يهكسانه بوو به يهك؟
 بى دهنگى يهكى سامناك و پرسىارىكى سهخت بوو!
 مامۆستا به تورپهيه وه هاوارى كرد
 به لى ' ديسانيش ههريهك يهكسان بوو به يهك.
 ئەويش به گالته وه خهنده وه ووتى:
 ئەگەر مرۆف يهك له برى يهك بوو'
 ئەوى زۆرداره له سهروه بوو؟
 ئەوهش دلپاك و نه داره ژيردهسه بوو؟
 ئەگەر مرۆف يهك له برى يهك بوو'
 ئەم يهكسانى يه سهروژير ده بوو؟
 ئىستا ده پرسم
 ئەگەر يهك يهكسان بوو به يهك '
 نان و دارايى بۆرژواكان
 له كۆيوه ئاماده دهكرا؟
 يان كى ديوارهكانى چين چين هه لى چنى؟
 ئەگەر يهك يهكسان بوو به يهك '
 پشتى له ژير بارى هه ژارى ده چه مائه وه
 يا له ژير گورزى ليدان دا ' ده كوترايه وه؟
 ئەگەر يهك يهكسان بوو به يهك '
 ئەى چ كه سيك مرۆفه كانى له قهفه س دهنا؟
 مامۆستا به نوزهيه كه وه :
 مناله كان له پهراوه كانتاندا بنوسن
 يهك يهكسان نى يه به يهك .

سرودى يه كىتى
 ساتى كىزه كهى په حمان
 به تا يهكى دووساتى ده مرپت
 ده بى يه كترمان خو ش بوى ياران'
 پيوسته دل مان ئالا و سروودى تيمه بوى ياران.
 ئەى ياران

دەردمان يەككە و
 ۋەرن با دەنگىشمان بگەين بە يەك
 سرودىكى پېھلەبەستين،
 كە ھەروەكو ترپەي دل مان دەنگ باتە ۋە!
 سرودى شۆرش دەست پى بگەينە ۋە
 شۆرشىك ھەلگىرسىنين كە بۆبرسىەكان خۆراك و
 بۇ ماندو ھەكان ئاسايش بېنىتە كايە ۋە.
 ئالاي يەكگرتن ھەلكەين
 ھەروەكو يەك پەنگى خويىنەكە مان،
 سوور وشەكاو ھەبىت و
 پەيكەرى دوژمن بېتىتە لەرزىن،
 كە لە يەككىتى تېمەبېزارىن!

گۈلى سوورخى ۋەرگىرپانى مستەفا گەرميان. ۋەك لە پېشدا نوسىمان
 مەمەد تەمەنى 25 سالىبو، خەدىجە ماره كورد. كە خەدىجە تەمەنى 40 سال ۋە
 دوو مندالىشى ھەبو. چونكە سامان ۋەلە ۋەپايەي نەبو. بەلام كەبو ۋە خاۋەن
 سامان ۋەلە، ئايشەي لە تەمەنى 9 سالىدا ماره كورد. مەمەد تەمەنى 53 سال بو.
 44 سال گە ۋەتر بو. ۋەبزانم درىژ دادرپە ھۆكارەكانى چە ۋەسانە ۋە ئافرەت
 لىرەدا بنوسىنە ۋە. كە مۇرگان يان كرىس ھارمەن سەلماندىوانە كە چەسانە ۋەي
 ئافرەتتە پەيوەندى بە بىۋلۇگىتە پياۋ ۋە نىيە؟! ۋە مەمەد بە فاكترى مېژوۋى
 بۇ سەلماندىن كە ھۆكارە بەر جەستە يەكانى چىن؟ ئىتر پىويست بە ۋەتيا
 ۋەتيا ناك. موھەد كورپىكى زىرەك، بالام ناۋەندى ۋەك تە ۋەلنگ درىژ
 ۋەستوۋ پى گە ۋەرە، لووتخرو ناسك چاۋرە شو گە ۋەرە برۇبرژانگو قزى
 خاۋ. پوۋمەتى ناسكوزەردە خەنە يەكى رېكوپىك، بە كورتى ھەتا بلىي سىكىسى بو ۋە.
 لە بەرئە ۋە كە موھەد بى سنوور پىرۆز كراۋە ۋەنەكانى تابووكراۋە. ۋەينەي
 كىشراۋە بەلام ۋەينەي دەمووچاۋى داپوشراۋە. بە ھۆ تىشكى لىزەردە ۋە دەتوانرى
 ۋەينەكانى ببىندرى. ۋەينەكانى تۆپ قاپى، ئەستەمبوۋلى توركىا. گۇقارى دلانپارل 36
 ژ 3،4 سالى 95.

1. خەدىجە موھەدەي لە خۇي ماري كورد. دوو كورپى لىي دەبى، قاسم، تاهىر.
 ھەردو دەمرن. چوار كچىشى لىي دەبى. زەينەب، پوقىە، ام كلسوم، فاتىمە.
 كەزارۇكانى دەمرن، ھەلى ئامۇزاي، زەيدى كۆيلەي خەدىجە، دەكاتە كورپى خۇي
 .تادل نەوايى خۇي باتە ۋە. رپورەسمى ئەسەردەمە ۋەبو ۋە. كەسان توانىويانە
 مندالانى تر بگەنە كورپى خۇيان. ئەۋبەكور كوردنەش تەواۋى مافە
 باوكايەتەكانيان بو ۋە. جگە لە ۋەكە بىۋلۇگى نەبو ۋە. عبداللە بن عومەر ئەللى بە
 زەيدمان ۋەتوۋە زەيد بن موھەدە. پاشان فاتىمەي كچى دەداتە ھەلى ئامۇزاي.

هەرودها زهینه بی ئامۆزای له زهید ماره دهکا . هەرچه ند پاشان موحه مه د زهینه بی له زهید داگیر دهکات .

خه دیچه 28 سال له گه ل موحه مه د ژیا . له ته مه نی 53 سالییدا ده مریت . یه کسه ر ئایشه ی ماره کرد . به لام ئایشه ئه وکاته ته مه نی 7 سال ده بی ، ده ستوری بیابان ریگه ی گواسته وه ی نادا . هەرچه ند ئایشه ماره برپاوی که سی تر بوو ، به لام موحه مه د هه موو قایل ده کا . هه لبه ت ئایشه کچی ئه بوو به کرسدیقه ئه وکاته ئه بوو به کر باوه ری به ئیسلام هینا بوو . ئه گینا قورپش ژنیان نه ده دا به موحه مه د . بۆیه موحه مه د سه وده ی ماره کرد .

2. سه وده ی سه وده ژنی (سه کران بن عمرو) بوو سه کران ده مریت .

3. ئایشه .

سه رچاوه کان که می جیاوازیان هه یه . ده رباره ی ماره کردنی ئایشه . ئه لێن له شه ش سالی ، یان حه وت سالی ماره ی بری . به لام سه رجه م میژوو نووسان یه ک باوه رن ، که له 9 سالی موحه مه د په ریه کوئی ئایشه یی به سه ته زمان . ئایشه ئه لێ که گواستهمیانه وه ، بوکه کانی یاریکردنم پێ یبوو . (توخوا مامه فووی لیکه) ئه لێن پیره میردیکی وه ک محه مه د کچیکی مندالی وه ک ئایشه گواستۆته وه له ته مه نی ئایشه دا ، به سه ته زمانه نه ی زانیوه بلێ دیشی ، ووتویه : مامه گیان فووی لیکه . موحه مه د لیڤه دا تاوانیکی نه فره ت لیڤه روه ی دژی مرؤفایه تی ئه نجامداو نه خشه یه بۆگه نیشی بۆ دارشتین . خۆی مرد ، وکللی ئه و به لا بۆگه نه شی له گه ل خۆیدا برد! که ته نانته گه ر باوکی کچی بیوتایه که کچه که یی منداله . ئه وا به شانازیه وه ده یانن ووتت موحه مه د ئایشه یی له 9 سالییدا گواسته وه . که سانی ئیسلامی هه ن . که ئه مرؤ گه شتونه باوه ری که ناگرئ مندالی 7 سالی به شووری نه شیان توانیوه به سه ر کۆنپاریزیاندا سه رکه ون . ده شزانن ناتوانن له و راستیه راکه نن که محه مه د ئایشه ی له 9 سالییدا گواستۆته وه . ئه لێن گوایه ئافره تی 1419 سال پیش ئه مرؤ که ته وو گه وره بوون . به لام روداو شتیکه وراستی شتیکی که یه . چونکه ئاستی رۆشنبری زۆر له خواره وه بووه . ئه مرؤش ئه وو ناووچانه له سه رده مه تاریکه کانی ژیاندا ده ژین . زۆر باشترین له چاوو له وه و پیش . ئاشکرایه که له و سه رده مه دا ، کچی کۆریه زینده به چال ده کرا . چونکه کوونه ده رزیه کانی رۆشنایان لیوه ده هاتت . کۆل تر کرا بوونه وه . که ته نیا درۆزن هه ستی پێ ده کرد . بۆیه موحه مه د توانی بپه ریته کوئی ئایشه . ئافره ت وه ک هه مووکه لوپه لیک ته ماشا کراوه . قورئانیش هه روه ک سیسته می سه رمایه داری وه ک کوتال ته ماشای ئافره تته ده کا . (سورهی الحزاب ئایه ی 50 ، یا ایها النبی انا احلنا لک ازواجک التی اتیت اجورهن) واتا ئه ی په یامبه ری خوا بۆ تۆ ئازاده ژنه کانت ، ئه وانه ی کریت داون . کرئ چی ؟ تاکسیه یان ئوتیل ؟ یان ته نیا سوۆزانی کرئی ده دریتی! ئه مرؤش که سه رده می ته کنه لوژیایه . جیاوازیه کی به رجسته ره چاوو ناگرئ . هەرچی ئه لێن بابلێن . ده بینین ئافره تته خۆی ده فرۆشی به چه ندها شیوه ! زۆر به بیستومانه که

فلان ئەمير 300 يان زياتر مندالى ھەيە ! ۋە جاخ كوپراني پروادو بين ئەلەين كە
 گوايە ئافرەتى ئەووسەردەمە كەتەو گەورە بوون . بەلام گوئى لە ئايشە خۆي
 ناگرن كە وتى كاتى گواستميانە ۋە بوکە كە كاني ياريكردنم ھەرىپى بوو . موخەمەد
 تەمەنى 63 بوو مرد . ئايشە تەمەنى 18 سال بوو . لە ھەرەتى گەنجيدا لە باوھشى
 ئايشە دا گياني دەرچوو . كە چى شوو كوردنە ۋە ھشى لى تابوو كرد . چ خواو
 ، چپە يامتيريكە ؟ (احزاب ، 53 ولا تنكحوا ازواجه من بعده ابدا) چونكە .
 موخەمەد ھىشتا ھىزى سىكسى پى مابوو . لە ئايەتى زياتر باس لە سىكسى
 موخەمەدە كا . ئايا كاريكى نە فرەت لىكراو نىە پياو بپە رپتە كۆلى مندالىكى 9
 سالان ؟ ئە مړۆئە و كارە بۆگە نەى موخەمەد گۆر بە گۆر كراو . بە ئاشكراشتى ۋا
 ئە نجام نادى . ئە گەر كراش ئە ۋا كە سانى ئە نجامى دەدەن كە بيريان تە ريبى بىرى
 موخەمەدە . يان مە گەر بە دزيوہ . موخەمەد ئايشەى زۆر خۆش ويستوہ تە نانەت
 ئايشەى دريژ كردوہ پوو لە ئايشە نويزى كردوہ . ئايشە ويستويە لاچى موخەمەد
 ووتويە نە خىر ھەمىرا كە مەم ، گەر تۆ دريژ بى بە رامبەرم ، دلشاد بە خوا
 نويزە كە مەم باشتر دەنووسى . كە واتە نويزى ئە مړۆ دروست نىە . چونكە ئايشە دريژ
 نابى لە پيش ئىسلامە كاندا . (صحيح بخاري) . لە گەل ئە وانە شدا موخەمەد خواستە
 سىكسىە كاني ئايشەى بە ئە نجام نە گە ياندوہ . چونكە سەرجەم موخەمەد 145
 ئافرەت بە ژنو كۆيلەى لە بەردەستا بوہ . كاتى ئىسلامە كان ويستيان بنى مطلق
 داگيركەن . ئايشە خۆي دوا دەخا تا لە گەل صفوان بن المعطل دا يە كگرن . تانيشە
 ھەلتۆقيوہ كەى لە گەلدا دادەمركىنى . پاشان صفوان لە پىشتە سواری ووشترە كەى
 خۆيدە كاو بەرەو مال . بەلام كاتى (حمينە بن جحش ، خوشكى زەينەب) ئە ۋ
 ديمە نە دەبينى ، دەيكاتە ھەرا لىيان . دەور ووبەر گشت ئاگا دار دەكا . (اسامە)
 پاكانە بۆ ئايشە دەكا . بەلام ھەلى كورپى ئە بوو تالب باوہر دەكا . رەنگە شتى ترى
 بىستى . ئايشە ۋ نۆكەرە كەى باش دەكوتى تاشتىكى دەست كە وئى . بە موخەمەد ش
 ئە لى چى زۆرە ژن زۆرە . واش بوو مړۆف پارە ۋ دەسەلاتى ھەبى ھاوسەرى
 پەيدا كردن رەنجى ناوئى لە سيستەمى سەرمایە دارى . مړۆقى 145 ئافرەتى لە ژوورى
 نوستندا بووبى ، ۋە ك مانگاي دابەستە بە ، دلنيايە ۋە دەتوانى باوہر بينى 144 كەى كە
 سەرجەم تينووى سىكس بوون . چونكە فاكتى پزىشكى ، ئافرەتت بەتوانا تر
 دادەنى لە پرووى سىكسە ۋە . بۆ ئەم مەبەستەش ، پرسىارم لە 8 ت سىكسۆلك
 كردوہ . ئە مړۆ لە ئە وروپا كۆلكە مافى لە بەر پيوست دراوہ تە ئافرەت . پياو
 بە ھەزار شە رەشە قيش تە نيا ژتيكىشى بۆ مالى ناكړئ ! چونكە ھەرنيشەى لە كە سىكى
 تر ھەستا تە رەدە بيوو دەروا . ھەرچەند ئە ۋەش چە وتيتى تيدا نىە ! بەلام ديسان
 سيستەمە سەرمایە دارى كە يە كە ئە ۋ كە شە دەساچينى ، قوچى قوربانيش ھەميشە
 نە ۋە كاني ئە ۋ دوو رەگە زەنن . چونكە كە پياو ھاوسەرە كەى بە جیدە ھىلى ناچیتە
 باوھشى كە ركە دەنە ۋە ، بەلكو دەچیتە باوھشى كچىكى كە ۋە . مل ملانىكەش
 لە نيوان تىرومىدايە . جگە لە ۋەش لە ئە نجامى ئە ۋ ئابۆلۆقە سىكسىەى ئىسلام

سەپانی بەسەر جوانانی ئىسلاما ، بیستمان گەنجان بۆ دامرکانە وەى نیشە سیکسیه کانیاں پوویمان لە بازارە سیکسیه کان دەکرد . پیکه وتوہ 10 یان زیاتر گەنج لە لای سۆزانیه کان سیکسیان کړیوہ . سۆزانیه کان پەنگە تائیوارە 10 کۆمەلی تری وایان بەرپیکەن . بەلام نەبیستراوہ گەنجی کوپ 10 ئافرەت بەرپیکا . ھەر وەھا کۆتای ھەفتاکان لاوانی کوردو ھەرەب ..... ھتد بە یەکی لە پښگانان توانیاں بگەنە ئەوروپا بۆتە واو کردنی خۆیندن ، ئەوانیش لە ئەنجامی ئەو ئابلۆقە سیکسیه ی کہ ئیسلام کردبویە وێردی سەزمان ، و ئازادی سیکسی ئەوروپا ، چاوی شینو قژی زەرد ، زۆربەیان کہ گەشتنە ئەوروپا خۆیندنیان لە بیر چویە وە و سەرگەرمی پشتمی سیکس بوون . کاریکی ئیجگار سروشتیہ . چونکہ لە شەوہ زەنگی سیکسە وە گەشتنە 12 نیوہ پۆی سیکس .

زۆربەمان بیستمان کہ فلانی ووتویە کہ دوکتۆراکەم لە سیکسدایە بە تاییبەت قوتابیان دەرچووی زانکۆی سیکسی پۆلۆنی . ھەرچەند لە وولاتانیتیشدا سیکس ئازادە . کہ چی خۆیندکارنی پۆلۆنی لە سیکس زیاتر شتیکی کہ یان پینیہ ! ھەموو ھونەرە کہ یان باس باسی سیکسە . گەر ئیسلام نەبایە دەیان توانی پەوشووکلتوری ئەو گە لەمان بۆبە یانکەن .

جووت بوونی سیکس ھەر 4 تا 5 جار چیژی ھەبە . لەوہ زیاتر زۆر لە خۆ کردنە . جا چ کوپ چ کچ .

مروفتی ماندووش ھەر وەھا . کاتی سەرمايە داران 18 کاتژمیر کاریان بە کریکار کردوہ ، تەنیا مەبەستیان راپەراندنی کارە کہ نەبوہ . بەلکوو نیوہ مردوو کردنی کریکاریش بووہ . بۆیە ژمارە یەکی بەرجەستە و دیار پوخساری ئەوروپی ئەمریکی زۆریان لە یەک دەچن . چونکہ زۆربەیان نەوہی سەرمايە دارانن .

موحەمەد نە یوست باورکا ، ھەر زۆر زۆریشی لاگران بوہ . بۆیە ئایەتیکی تورپاویشی بۆ ئەم پوداوە داپشت . زەمخشیری ئەلی : ئایەکان دەگمەنن کہ وەک ئەم ئایە بەھیزورەق بن . ان الذین یرمون المحصنات الغافلات الموءمنات لعنوا في الدنيا والاخره والهم عذاب العظم (سورہ نور ئایە 3) واتە ئەوانە ی قسە دروست دەکەنن بۆباوەر داران ، وژنە چاکەکان ، بیی ئاگانان ، نەفرەت لیکراون لە و دنیا ش ئاگریکی مەزن جیگیانە . ئایشە کردی یانە کہ ی باسە بۆ ئەم پۆمان ؟ چی لە پریبازی ژیانی ئەم پۆمان دەگۆرئ ؟ ئەو پوداوە کہ ی کیشە ی ئەم پۆی مروفت چارە دەکا ؟ تا قورئان ئەرشیفیانکا و بلیین ووتە ی خوایە ؟ چونکہ ھەلی کوپی ئەبوو تالیب باوەری کردبوو ، بە پوداوە کہ ئایشە پاش مردنی موحەمەد شەریکی خویناوی دژی ھەلی سازدا . بی شک ئایشە خۆشە ویستریں ھاوسەری موحەمەد بوو ، ئایشە بۆ دانا کہ چی ئایشە لە ناو شیعیەکاندا بە سۆزانی ناوئوس کراوہ . تەنھا لە بەر ئەوہی دژی ھەلی وەستا . ھەر وەھا لە ھەمان کاتدا ، ووتەکانی ئایشە بەلگە ی باوەرپیکراوی ئیسلامەکانە . ئایە یی تر زۆرن دەر بارە ی ئایشە و سیکسو ژیانی تاییبەتی پۆزانە یان .

4. ام سلمه كچى بن اميه , شتيكى وای له سهر نه نوسراوه يان من ريگم لييان نه كه ووتوه .

5. حفصة كچى عومهرى كورپى خه تاب . ئەم ژنه ی به هاوكارى راميارى له پينوس دراوه . (حه سنين هه يكه ل)

6. زهينب كچى عبد المطلب مامى موحه مه د ئاموزاي خودى موحه مه د كه ژنى (زهيد بن حارس) كورپى ناو نو سكر اوى موحه مه د . خودى موحه مه د داواى زهينه بى كرد بۆ زهيد . زهينه بوو براكه ی قايل نه بوون كه زهينه ب بدرئ به زهيد .

ئوه بوو خواو موحه مه د له داناشتنيكى نهينيدا , به فه رمانى , خوشه ويستيان له داردا . هه ردوولا ريكه وتن كه به كه له گايى زهينه ب له زهيد ماره كرى .

ئوه بووله بيت المعموره وه ئەم ئايه ته يان نارده خواره وه . (وما كان المئمن ولا مئمنة اذا قضي الله ورسوله امرا ان يكون الخيرة من امرهم ومن يعض الله ورسوله فقد ضل ضلالا مبثنا) ئەلى

ئه گه ر خواو نوينه ره كه يى بريارى كاريكيان دا ئيتر ژنى باوه ردار پياوى باوه ر دار مافى برياريان نيه و ده بئى گوپرايه ل بن گه ر وانه كه ن ئە وا گو مړا بوون . سورهى

احزاب ئايه يى 36. ئيتر عبدالله وزهينه ب چاريان نه ما چونكه فه رمان له سه ره وه هاتوه . كه واته لي ره دا بۆ مان ده ركه وت كه به ئاشكرا قورئان هاوار ده كا كه

فه رمانه كانى ناو قورئان سه رجه م قه سه و بريارى خوانيين . ئە وه تا ئە لى (الله و رسوله) خودى ئايه كه به لگه يه كه مه مه ديش به شدارى برياره كه بوه . كه چى

هه مان قورئان ئە لى : (وما كان لبشر يكلمه الا وحيا) واتا مرؤف مافى دوانى له گه ل خوا نيه 'مه مديش مرؤفه . الشورى 51. سه يره به راستى سه يره هيشتا ئە م دي رانه

چالاكن ؟ به لام پاشان موحه مه د , له پريكا رۆژئ ده چئى بۆ مالى زهيد به لام زهيد له مال نابئ . زهينه ب به ته نيا سوخمه ي له به ردا بووه . زۆر سيكسى ديته پيش چاوى

موحه مه د نيشه ي لى يى هه لده ستيو بئى ئاغيانه ئە لى (سبحانه الله يا مقلب القلوب) كمبريج . به لام تفسيرى جلالين ئە لى هه رله كاتى ماره بريندا هه زى لي ده كا . ئە لى (

فتبارك الله احسن الخالقين) . يان زمخ شيرى ئە لى ووتويه (لبساقه وحسنا) . يان ئە لين كاتى موحه مه د ده چپته مالى زهيد زهينه ب هه وير ده شيلئ . دياره كه

زهينه ب خۆى چه مانۆته وه بۆ شيلانى هه ويره كه ي موحه مه ديش به پيوه بوه له سه ره وه بۆ خواره وه ته ماشايى كردوه . مه مكى زهينه بى ديوه (بۆچونى خۆمه بئى

به لگه يه) . هه رچى ووتراوه گرنگ نيه و له ناوه رۆكى روداو ناگۆرن . چونكه چيرو كه كان كه مئى جياوازيان هه يه . گرنگه كه ئايه يى قورئان هه يه كه موحه مه د

داواى زهينه بى كردوه بۆ زهيدى كورپى . پاشان ليشى داگير كرد . زهينه ب زهيدى مي ردى ئاگادار ده كا . زهيديش بي ده نك ده چپته لاي موحه مه د . ئە لى : كه ئە يه وئ

زهينه ب ته لاق دا . موحه مه ديش ئە لى : ئايا شتيكت ليديوه زهيد ئە لى : نه به خوا . به لام ئە و خۆى به گه وه تر ده زانئ . منيش كويله ي ئازاد كراوم . هه لبه تت

موحه مه د لي ره دا راست گو نه بوو . هه رچه نيش به راست گو ناوى ده ر كردبوو . بۆ توانى زهينه بو عه بدالله قايل كا به سورهى قورئانى , خو ده يتوانى , زهيديش قايل كا

چونکه زهید کۆیلهی ژنه گه وره که یی بوو . بۆ هه ره شهی نه کرد له زهید به ئایه ت؟ تا زهید په شیمان بیته وه . محه مه د ئه م ئایه بۆ ئه و روداوه نوسیوه . (واذ تقول للذي انعم الله عليه وانعمت عليه امسك عليك زوجك واتق الله وتخفي في نفسك ما الله مبديه وتخشي الناس الله احق ان تخشيه فلما قضى زيد منها وطرا زوجنا بها يكي لا يكون علي المؤمنین حرج في ازواج ادعيائهم اذا قضاوا منهن وطرا وكان امر الله مفعولا) ده گه یه نی ، تو نوینه ری خوا که به و که سه ی خواو تو چاکه تان له گه لدا کرد . ئه لئی نا نا له ژنه که ی خۆت جیا مه به وه بۆ خۆتی هه لگره . ئه وه ی تو له دل تا ده یشاریه وه . له خه لک ده ترسی له خوا بترسی چاتره . سوره احزاب ئایه ی 36 .

ده قی ئه م ئایه ناراست گۆیی موحه مه د نیشان ده دا . که راسته و خۆ به زهیدی نه ووتوه ، باشه جیا به ره وه . پیی ووتوه جیا مه به ره وه که چی حه زیش ده کا ، ئیی حه زی ئییه . به لام شهرم له خه لک ده کا ، چونکه زهید ناو نو سکرای موحه مه ده . ئه وه بوو زهید زهینه بی ته لاقده دا . پاشان موحه مه د زۆر نامرؤقانه زهیدی نارده داخوازی . ئه ویش ده چیته لای فرمانی بی راده گه یه نی زهینه بیش بی مه رج قایل ده بی . ئه وه ی سه رنج راکیشه لیره دا . خوا زهینه ب ماره ده کا . بۆیه ش زهینه ب خۆی هه لده کیشا به سه ر ژنه کانی تری موحه مه دا . که ئه وان که سوکاریان ماره ی بریون ، ئه میش خوا ماره ی بریوه . سه حیعی موسلیم ، زه مخه شیریی . طبری . هه روه ها هه موو سه رچاوه ئیسلامیه کان ده قاو ده ق پشتی ئه م بۆ چوونانه ده گرن سه رجه م . لیره شدا موحه مه د خۆی به ویزدان تر ناو نووس ده کا . چونکه پیمان راده گه یه نی ، که خوا فرمانی داوه . هه روه ها لیره دازیا تر و زیاتر پیرۆزی مرؤف پی شیل ده کاو به ئاشکرا به چاره نووسی مرؤف راده بویری . هه لبه تت بۆ سه رده می زهید گه له ک سه یر نینه ! چونکه رۆژگاریکی هینده تاریک بوه . زهید خۆی قایل بوه به کۆیله . به لام ئه فسوس و له ده رگای سه ده ی بیستوویه که مدراوه . که چی هیشتا ئه و باوه ره بۆ گه نه مرؤقی ره شوپوت ده کوژی .

7. جوړیه کچی حارث ابو ضرار سه رۆکی تیره بنی مطلق ژنی مسافع بن صفوان . کاتی ئیسلامه کان په لاماری تیره ی ناوبراو یاندا ، جوړیه ش به دیلی برا به بیئه وه ی چه کداربی . دیلی چه ته یه کی ئیسلام بوو . ریوو پرده می ئه وکاته و بووه . که دیل بیتوانیه شتی پاره بدا ، به خاوه ن دیل ئازاد ده کرا . بۆیه جوړیه چوه لای موحه مه د تا پاره ی بداتیو به و پاره خۆی ئازاد کاوبگه ریته وه لای میرده که ی . ئایشه ئه لئ ترسام له وه ی موحه مه د جوړیه ببینی ، دلنیا بووم هه ر ببینی یه کسه ر ده ی کاته ژنی خۆی چونکه هینده سیکسی وجوان بووه . ئه سته م بوو له ده ست موحه مه د ده رچی . بۆ چوونه که ی ته و او بوو . به لام موحه مه د به جوړیه ی ووتت: که دیاریه باشتی ده داتی له خۆی ماره ده کا . طبری ئه لئ: هیچ کام له ژنانی موحه که د وه ک جوړیه خیری نه بووه بۆ خیله که ی . چونکه هه مویانی ئازاد کرد ، که دیل بوون لای ئیسلامه کان .

8. ام حبیبه خوشکی ئەبوو سوفیان ، که ژنی عبدالله بن جحش که له حه به شه دهمرئ ، ئەمیش شتی وا دەر باره ی نیه .
9. صفیه کچی حی بن اخطب ی جووله که ، ژنی کنانه بن ربیع که سه روکی یه کئی له تیره کانی خه یبه ر بوو . ئەمیش تالانی بوو ، موحه مه د له ناو دیله کاندای صفیه ی هه لبارد . هه ره مان شه و که له خه یبه ر گه رانه وه ، په ریه کوئی ئەویش .
10. میمونه کچی حارث الهلالیه خوشکی ژنی ابو سوفیان عباس بن عبد المطلب و خالی خالیدی کوپی وه لید . ئەمه ش وای کرد . که خالید بیته ئیسلام . مه حه مه د چه ند ئە سپیکی کرده دیاری له وماره بریندا .
11. فاطمه کچی سه ریج .
12. هند کچی سه ریج .
13. اسماء کچی سه با .
14. زینه ب کچی یه زید .
15. هبله کچی قیس خوشکی اشعث .
16. اسماء کچی نعمان .
17. فاتیمه کچی زوحاک .
18. ماریه قبتیه . که له میسر ه وه به دیاری بوئی هاتبوو ، سه عاتی چالمه یه . کوپیکی لئی بوو ، ناوی نا ئیبراهیم . به لام زوو مرد .
19. ریحانه ئەویش وه ک ماریه کوئله بوو . هیچ کات قایل نه بوو ، که ببئی ته ژنی موحه مه د . به لام موحه مه دیش دهستی بو نه بردوون . وه ک نویسیویانه ، هه ر چه ند ریئی تیناچی ! نه بو ره یجان نه بو فاتیمی کچی زوحاک .
20. ام شه ریک .
21. میمونه .
22. زینه ب .
23. خه وله اند . ئەم چوار ژنی کوئایی خوئیان پیشکه ش موحه مه د کرد . ئافره تی تریش هه بوون ، که خوئیان پیشکه ش موحه مه د کردوو . به لام چونکه سیکسی نه بوون ، نیشه ی محه مه دیان هه لئه ستاندوه . پیکه شی چه ته کانی تری کردوه .

تابوو کردنی ماریه قوبتی

موحه مه د ده چیه مائی حه فسه . حه فسه له مال نابئی له پیر ماریه خوی ده کا به ژووردا . موحه مه دیش به هه لی ده زانی ئە په ریه کوئی . واش ریده کوئی له پیر حه فسه دیته وه . حه فسه ده یگاته هه راو دادوو بیداد . که بو له سه ر جیئی ئەو سواری ماریه بووه . موحه مه د بو هیمن کردنه وه ی حه فسه سویندی بو ده خوا که

ئیتیر سواری ماریا نابئ. به لام به حه فسه ئەلئ که لای که س باسی نه کا . چونکه ماریه زۆرجوانو سیکسی بووه . دادوو بیداد باوکه پۆ برارۆ که چیکرد له خۆی ؟ ناچار له ئایه زیاتر په نای تری نه ما . به فیلولو ته له که ش ئە م ئایه ی دانا . (یا ایها النبی لم تحرم ما احل الله لك تبغی مرضات ازواجك والله غفور رحیم) ئەلئ ئە ی نوینه ری خوا بۆشت له خۆت تابوو ده که ی؟ که خوا بۆتی حه لال کردوه . له بهر قایل کردنی دلئ ژنه کانی ترت , خوا به به زه ییه و لیت ده بووری ؟ سورهی تحریم ئایه ی 1 تا 5 .

خوا کاری که ی نیه ! جگه له حه مه سه رکه وه , حه مه دابه زه . ئە مه ده قی قورئانه که یه . داخۆ چیتری کردوو و میژوو و نوسان پیتیان شه رم بوبئ بینووسن؟ یان پئی نه زانراوه ' جا ماوه بیکا؟؟

کاتی مه حه مه د به حه فسه ی ووتت که به که س نه لئ که ماریای له خۆی تابوو کردوه . حه فسه بیده نگ نه بوو . به لکوو زوو ئایشه ی ئاگا دار کرد . موحه مه دیش به شیوه له شیوه کان ده زانی که ئایشه ش له و باره وه ئاگا داره ' ده ستپیشخه ری خۆی نیشان ددها که محه مه دیش ده زانی ئایشه ی زانیویه (واذا سر النبي الي بعض ازوجه حدیثا فلما نبات به واضهر الله علیه عرف بعضه واعرض عن بعض فلما نباها به قالت من انبك هذا قال نبي العليم الخبير) ده گه یه نئ ئە گه ر نوینه ری خوا نهینیه کی ووت به یه کئ له ژنه کانی وئه وژنه یان نهینیه که ی لای ژنیکیتیر باس کرد . که له نوینه ری خواشیان پرسی که کئ پیووتوو ؟ ووتی : خوای زاناو دانا . ئە مه تا فه لسه فه ی قورئان ووتی ووتی ژنانه یان له ره شوورپوت کردۆته کیوی قاف . بۆیه ش مه لاکان ئە لئین قولپوانینه قورئان باش نیه ' تاروی دزیوییان ده رنه که وئ !

سورهی ته حریم ئایه یی 4 . له پیش هه مووشتی کدا ئە مه ده قی قورئانه . نه ک حه دیس , نه چیرۆکی ! که ته به ری یان ئایشه گیرابیه تیه وه .

دۆستی هیژا ' ئایا ئە مه باسه ببیته به رنامه ی ژیانی هه تا هه تایمان ؟ شه رمه به راستی شه رمه !! ووتی ' ووتی ' ژنانه که پۆژانه به ملیونه هاما گوی لئ ده بی . چۆن ده کریت ببیته پرۆگرامیکی وا که ئە مرۆ مرۆف خۆی له سه ر به کوشتبدا . ئاشکرایه خوا لیره دا ده وری سی . ئای . ئە ی , ده بینئ . ئە مه ش به لگه یه که قورئان , نیردرای خوا نیه و ده سکریدی سه ر زهویه . خوا یه خاوه نی ته واوی بوونو نه بون بی ! کوا قسه ی خه و زراوی ده وکا ؟ محه مه د خوای وا ریسوا کردوه چیه چپی ژنان دیتئوده با!

ئە ی هاوار خه لکینه به راستی شه رمه ' گه ر خوا هه بی ' ده بی رینگه له محه مه دبگرین که وا سوکو سه لیمی نه کا ! ئە و هه واله گرنگه قورئان بیکاته به رنامه مان؟ یان ئە و ئافره ته ی هه ردوو منداله کانی خۆی ده کوژئ . چونکه ئە و کورپی که ده یه وئ ببیته هاووسه ری حه زی له مندال نیه ؟ ده نگووباسی که نالی 1 ی سویدی 95 . ده بوو خوا ده رگای هاتنه خواره وه ی په رتوکه کانی کلۆم نه کردایه تا ئە وجۆره روداوانه تۆمارکری نه ک ووتی ووتی ژنانه .

چونکه ئايشه و حه فسه بهردهوام سهرگه رمى مقومقوى تابوو كردنه كه بوون . ههروهك هه موو ژنىكى تر . موحه مه ديش ئه و جووره تانانهى بهرگوى دهكه وپته وهو ئازارى دهروونى ده دات . ليره شدا بهم ئايه هه ره شه يان لیده كا . (عسى ربه ان طلقن ان يبدله ازوجا خيرا منكن مسلمات مؤمنات قانات ثابت عبادت سائحات ثيبات وابكارا) سورهى ته حريم ئايه 5 . واتا : كاشكى خوا ئيوهى (بهردايه : ته لاقيدانايه) دايه وبيگورنايه , به ژنى باوه ر دار , ئيسلام گوپرايه ل ئه وانهى دواى ئيسلام كه وتون . ئافره تى بيوه و كونه كراو (باكره) . هه قالى هيژا .

گه رچى (ته بهرى ونوسه رى گه وره و باوه رپيكر اوى ئيسلام , ههروه ها كومبريج . بو شيكردنه وهى ئه م ئايه ته ووتويانه كه گوايا مه به ست له بيوه ژن له ئاسياى ژنى فرعه ونه , كونه كراو يش مريه مى دايقى عيسايه . ئه لىن ووتيان زورى تريش ! گرنگ نيه . گرنگه مرؤف به چاوى بى لايه نه وه بروانپته قورئان . وه به تايه بت سورهى تحريم , ههروه ها روداوه كان له جيگاي خوياندا سهرنجى ليبدري , زووتر پيشنيارمان كرد . كه ناتوا نري شيكردنه وه يه ك كه بو سورهى نور ئايه يى 4 دابنيين . بوپوداوى شه رى ئو خود ده بى بگه رپينه وه به به لگه نه ويسته وه بو تاوانباركردنى ئايشه كه له گه ل سه فوان رايبواردوه نوسيويه . چونكه ناوه رپوكى ئايه كه بيتاوانى كه سى به يان ده كا . ههروه ها له ته واوى ميژووى ئه وسه رده مه شدا ته نيا ئايشه وماريه تاوانباركران . كه داوين پيسان كردوه له ناوژنه كانى محمه دا . به لام گومانليكردنه كه ي ماريه ئيجگاروا گه وره نه بوو ' وهك ئه وهى ئايشه . چونكه ته نيا ئايشه كچؤله بووه . كه واته ناتوانين هيچ واتايه ك بو ئايه يه ك دابنيين كه كات و ميژوو جيگه كه يان گوپدرابيت . هه رچه ند ئه م ئايه ته و هه ندئى ئايه ي ترقسه ي عومه رى كوڤى خه تاب نو بونه ته ئايه يى قورئان . بو نمونه ' جلال الدين عبدالرحمن سيوتى در الاتقان فى علوم القرآن لـ 131 . ئه لى : نوينه رى خوا ووتويه : كه خوا مافى ره واى به دل و دهروونى عومه ر داوه . (عسى ربه ان طلقن ان يبدله ازوجا خيرا منكن مسلمات مؤمنات ...) يه كه م ئه مه قسه ي عومه ره نه ك خواو ته نانه ت موحه مه ديش . دووهم . ناوه رپوكى ئايه ته كه ش بو مان ده سه لمينى كه قسه ي خوا نيه ! چونكه تكا له خوا دهكات ژنه كانيان ته لاق بدات . وهك زوربه ي ئايه كانى تر . ئه گه ر زياتر سهرنجى قورئان بده ين ده بينين له چه ند جيگه يه كدا باسى ژنه ينانى موحه مه دو بگه ره باسى جووتبونى له گه ل ژنه كانيدا ده كا . هه رله بهر ئه م هو يانه يه كه زه مينه يان بو تانه و ره خنه گرتن له موحه مه د خو شكردوه . هه ربويه موحه مه ديش به ئايه بهرگرى له خو ي دهكات . (ام يحسدون الناس على ما اناهم الله من فضله فقد اتينا ال ابراهيم الكتاب والحكمة وءاتيناهم ملكا عظيما) واته : ئه وان ئيره يى ده بن به موحه مه د چونكه په يامبه ره و ژنيشى زوره ئه گه ر ئه و په يامبه ر ببوايه ئه وهنده سه ر ژنانى نه ده بوو ئيمه په رتوك و دانايى و سهروه تيكي مه زلمان به ئيبراهيمى خانه دان به خشى . (سورهى النساء ئايه 54) . ليره دا

موحه مه د مه به سستی داود و سوله یمانه چونکه (داود 99 ژن و سوله یمان 1000)
 ژنی هه بووه . سوله یمان سه ره پای ته و هه موو ژنه ی په لاماری شاری ، سبا ، ی دا
 بو ته وهی شازن به لقیس بفرینتی وه فراندیشی! . (ئینجیل ’ الملوك الاول اصحاح 11: 3
) . داود یه کئی له ژنی ته فسه ریکی خوی زور گئی کرد . و میرده که شی په وانهی شه پر
 کرد و فه رمانی دا که له پشته وه بیکوژن . پاشان ژنه که ماره دهکات و منالیشی لئی
 ده بی له هه مان کاتدا ته لئی : خوا فه رمانی داوه (ئینجیل ساموئل الاول ’ الاصحاح 12) .
 ئاشکرایه جیهانی ته مرۆ که جیهانیکی سه رمایه داریه تا ئیستا کیشه ی ژن به
 چاره سه رنه کراوه بی ماوه ته وه ، بگره بیریشی لینه کراوه ته وه . چونکه به
 گیرو گرفت و کیشه ی خویانی نازانن ! . چونکه هه رکاتیک ویستیان جوانترین ’
 سیکیس ترین ئافره ت له باوه ش ده گرن . له به ره وهی ته مرۆ پاره فه رمان په وای
 دهکات . هه ر بو یه له سیسته مه سه رمایه داریه کاندای سۆزو خو شه ویست به ره و له ناو
 چوون ده چیت ، یان چووه . وهک ده زانین ئافره تیش زیاتر پوو له که سی
 ده وه مه ند دهکات . زور که م ریده که ویت که ئافره تیک که سیک هه لبریری که به
 پاس و میترو هاتوو چو بکات و سی ژمه ش له ماله وه خو اردن ئاماده بکات ...
 ته گه ر بو ی ده ست بدات به مارسیدس و بی ئیم قئی هاتو چو بکات و له
 چیشخانه ش نان بخوا . هه موو ئه رکیکی له کو ل بیته وه . پیاویش به هه مان شیوه
 ئیتر چو ن دوای په شو پوت ده که وی؟! له سه رده می موحه مه دیشدا که پیگه
 سه ره تاییه کانی سه رمایه داریه ئافره ت هه مان په وشتیان پیاده کردوو ه . له به ر
 ته وهی موحه مه د له سه رجه می ده سته که وته کاندایه ک له سه ر پینجی بو خوی
 هه لده گرت به ناوی سامانی وولات . هه روه ها هه ژارو نه دار که چی دیمان ژنه که ی
 زه دیدیشی زهوت کرد! نه ک یارمه تی . بو یه ژنان خویان پیشکه ش کردوو ه وهک و
 ام شریک ، میمونه ’ زینب ’ خوله ... له به ر ته وهی ام شریک زور جوان بووه یه کسه ر
 موحه مه د قبولی دهکا و ته م ئایه ته ش ریکده خا بو ته وهی پیگه له په خنه ی خه لکی
 بگریت . (وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبي ان اراد النبي ان يستکحها خالصة لك من دون
 المؤمنین ....) واته : هه رکاتیک ژنی باوه پردار خوی پیشکه ش موحه مه د کرد و ته گه ر
 موحه مه دیش نیشه ی لئی هه ستا ته واده کریت . به لام ته مه تاییه ته به موحه مه د .
 به راستی سه ر سو پهینه ره که ملیونه ها سه رگه رمی چه زی ته م کابرایه ن . تو بلئی
 زیاتر هو ی ته وه نه بیت که موسولمانه کان له ناوه پوکی قورئان و ئیسلام نه
 گه شتبن؟! له جیگه یه کدا ئایشه ده لئی (ان اری ربک یسارع فی هواک) واته : ده بینم خوا
 بو چه زه کانت زور په له دهکات . هه روه ها کاتیک روداوی ام شریک کو تایی
 پیهاتبوو ئایشه گووتی : (ته و ژنه چه نرخیکی هه یه که خوی پیشکه شی پیاوان
 ده که ن؟) موحه مه دیش بو هوشیار کردنه وترساندن ئایشه ته م ئایه ی دارپشت
 (یا ایها النبي انا حللنا لك ازواجک التي ء اتیت اجورهن وما ملک یمینک مما افا الله علیک و بنات عمک
 و بنات عماتک و بنات خالک و بنات خالاتک التي هاجرن معک وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبي) واته :
 ته ی په یامبه ر ته و ژنانه ی کریکانیانت داوه بو تو مان ئازاد کرد . کو یله کان که له

شەپدا گىراون ' كچى مامەكانت ' خالۆكانت ' پورەكانت كەلە گەل تۆ كۆ چيان كرد .ئەوانەش كە خۆيان بە تۆ دەبەخشن . سوره احزاب ئايەى 50 .

بە كوردىيە كەى ئارەزوت پۆشته سەر هەر كەس مافت هەيە سواری كۆلى بيت و ئايشەش زياتر دەم دريژى مەكە . لەبەر ئەوەى ئايشە لە لوتكەى هەرزەكارىدا بوو و لە هەمويان زياتر پيويستى بە سىكس بوو . موخە مەدیش لەبەر ئەوەى ژنى زۆر بوو و ئايشەش دەرفەتى كەم بوو دزە بكات و هەليشى بۆ پىك نەدەكەوت ! چونكە ئايشە نۆكەرى تايبەتى هەبوو . وەموخە مەدیش بەرەو پەككەوتەيى دەپۆشت ئايشەش هەميشە لە گەلیدا شەپى بوو و داواى سىكسى زياترى لىكردوو . گریمان پەنجا ئافرەتى لە لا بوو كە واتە

پەنجا پۆژ جارپك بەر ئايشە كەوتوو . كە واتە تىنوبوو . جا بۆ ئەمەش ئايە تىكى دروست كرد (ترجى من تشاء منهن و توى اليك من تشاء ومن ابتغيت من عزلت فلا جناح عليك ذلك ادنى ان تقرا عينهن و لا يحزن و يرضين بما اتيتهن كلهن والله يعلم ما في قلوبكم وكان الله عليما حلما) واتە : موخە مەد پيويست ناكات نۆبەتى پەرينت لە ژنەكانت رەچاوبكەيت ' هەركاتىك يەرەق بوويت ئازادى لە هەلبژاردندا ' خوا ئاگای لە دلتانە و زانايە و خەو پەرژينيشە . سوره احزاب ئايەى 51 . جا ئىتر ئايشە با بۆ خۆى بۆلەى بيت ! ئايا رەواتر نىە موخە مەد ناو بنين پەيامنيرى سىكس ؟ خۆشەختانە كە ئەو ئايەيەى ناو قورئانە . باوەر كەم پياھەلدانى ناوئى ! لە هەموو ئاشكرايە كە پۆژانە هەزارەها كارەساتى دلته زين روودەدات ! چەندەها كەس لە برسانا دەمرن ! باشتر نىە ئىمە بىر لە داھاتووى مرۆفايەتى بكەينەو و بزائين ئەم سيستەمە ستەمكارە بەرەو كويمان دەبات ؟! . نەك سەرقالى ئەو دەبين بزائين موخە مەد چۆن دەپەرى و لە گەل كام ژنياندا ... هتد . لە شەپى كەنداوى دوەمى سالى 1991 دەلین سەر جەم (120,000) كەسى تيدا كوژا , بەلام لە خودى ئەمەريكا (100,000) كەس كوژا تەنيا لە سالى 1995 . scb ناوھندى ئامارى سوید . بە مەرجى لە ناو خۆى ئەمەريكادا ' نەك شەپ كردن لە گەل ولاتىكى كەدا .

موخە مەد وور دەوور دە هەستى بەرەوايى توانجەكانوور رەخنەكانى لىگىراون كردو . زانیو , كە ئىتر هەموو سنورەكانى شكاندوو ' كەمى بە خۆيدا هاتەو . بۆئەم مەبەستەش بە ئايە هەلچونى دەرونى خۆى دامر كاندوتەو و دلى خۆيداوتەو (لا يحل لك النساء من بعد ولا يبدل هن من ازواج ولو اعجبك حسنهن الا ما ملكت يمنك كان الله علي كل شيء رقيباً) . واتا لە مەودا ژن بۆت بۆ تۆ تابو و ناتوانى بشيان گۆرى بە ژنى تر , هەرچەند جوانيان سەرنجى پاكشابی . تەنھا ئەوانە نەبیت كە ئىسلام رىگەى پيداوى . (سورهى احزاب ئايەى 52) جا ماو كاولىكا , پىر بوو و تر قەى پىيە ماو .

ابن عباس ئەللى : كە سىك لە گەل يەك كىك لە ژنەكانى موخە مەددا قسەى دەكرد . موخە مەد بە سەردا هات و لە كابررا تۆرەبوو . پيشى گوت : بۆت نىە جارپكىتر لە گەل خيزانى مندا گفتوگو بكەيت . كابرراش لە وەلامدا گوتى : ئەو ئافرەتە

ئامۇزامە ، بۆيە كارى خراب لە هيچ كامىكمان ناوہ شىتەوہ ، موحة مەدەش دەلى :
 كەس لە من و خوا بە ئاگاتر نىہ . كابرا پوشت و هاوارى دەكرد . منيان لە دیدەنى
 ئامۇزامە قەدەغە كرددووە . مەرج بىت موحة مەد بمرىت لە خوۋمى مارە بكەم .
 پەنگە ئەو كابرا لە كاتى ھەلچوندا ئەو قسەى كرددبى . بەلام موحة مەد
 يەكسەرئايەتەك بۆ ئەم مەسەلە دادەپىژى (وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنكحوا
 ازواجه من بعده ابدان ذلكم كان عند الله عظيما) واتە : بۆتان نىہ ئازارى پەيامبەر بەدن و
 بۆشتان نىہ پاش مردنىشى ژنەكانى مارە بكەن . سورە احزاب 53 . لەگوندى
 بانىخىلانى 10 كىلۆمەترى خوار شاروقچەى دەربەندىخان جوتيارى گويدىرپىژىكى
 نىرى دەبى ، بىرپار دەدا كە نەھىلى بپەرى ، چونكە كە پەرى لاوازو دەبىو كارەكانى
 بە باشى بۆ بەرپوہ نابا . بۆيە ھەميشە بە باشى لە ئاخوڤرەكانداو سەنوڤلەكان
 دەى بەستىتەوہ . ئەمكارەى جوتيار دووسى سال درىژەى دەبى تا بەرپىكەوت
 كاروانىكى گوندى پساكانى خوارووى بانىخىلان رودەكە نە بانىخىلان . گويدىرپىژى
 ميبەشيان پى دەبى (ماكەر) . گويدىرپىژە نىرەكەى جوتيارەكەش كە ئەو دىمە نە
 دەبىنى! دەست دەكا بە باوكە رۆ برارۆ . تەويلەكە دەروخىنى ، دەپەرپتە كۆلى
 گويدىرپىژىكى ميان . بەلام نەزانرا بە ئاوات گەشت ياخود خىر؟ چونكە ھەر
 لەسەرەوہ ئەو وىش بوہ قوربانى تاسانى سىكس . ئەم روداوہ چىرۆكى ئەندىشەى
 نىہ ، دروشتكراو نىيە ؟ خەلكى ناوچەكە گشت دەيزاينن . بۆتە نمونەش لە ناو
 گەنجاندا . ئەلەين : خەرىكە وەك گويدىرپىژەكەى فلانىم لىدى . جا ئەوہ گياندارپىكە ،
 ووشيارى ئىجگار كە مە دەستوو پى يارمەتى خو جوانكردنيان نادا ! ئەى ئافرەتت ؟
 گشتمان دەزانين كە ئافرەتت بە جۆرەھا شپوہ خوۋى جوان دەكا تا سەرنجى پياو
 راكىشى . سەرمایە داران باش لە دەرونى ئافرەتت گەشتون بۆيە ھەزارەھا ئامرازى
 خوۋى جوان كردنى بۆبەرھەم ھىناون . كە پياو ناوى 1 لەسەر ھەزاريان نازانى ؟

بەپراستى شەرمە مرۆڤ لە شتى وا بۆگەن بكوڤتەوہ بەلام چارەش نىہ . ھىشتا ئەم
 ووتە رزىوانە مرۆڤى بىتاوان سەردەبىن وەك جەزائىر ' ئەڤگانستان ' ويرانستانى
 خوۋمان ... ھتد . لىرەدا مرۆڤ پەى بە پراستىەك دەبات كە موحة مەد جار بە جار
 پراستگۆ بوو . ئەوہى وىستوىەتى و نەيتوانىوہ بە ئايەت ھىنانەوہ ھىناوىەتەدى .
 بەلام وەك مرۆڤىكى دەرون رزىوو نەك وەك مرۆڤىكى خاوەن كارەكتەر . چونكە
 ھەستى كرددووە لە تواناى خەلكدا نەماوہ كە بە بىرە بۆگەنەكانى ئەو پازى بن . بە
 ئايەى قورئان دەرونى خوۋى دامركاندۆتەوہو گۆلىشى لە خەلك كرددووە ، بە
 كەلەگايىترىن شپوہش . لە گەل ئەوہى كە موحة مەد خاوەن دەسەلات و سامان
 بووہ كەسان ھەبوون كە شو بە موحة مەد نەكەن .

- 1 - ام هانى ' كچى ئەبو تالىب . موحة مەد داواى كرد بەلام داىكى هانى پازى نەبوو .
- 2 - سەفەى كچى بەشامە ' كە دىل بوو موحة مەد داواى كرد . سەفەى داواى كرد ، كە
 بگەرپتەوہ بۆلاى مىردەكەى .

3- زه باعه کچی عامر ' موحه مه د داوای له کورپه که ی کرد که دایکی شوی پیبکات به لام ژنه رازی نه بوو .

4- ام حه بیب کچی عه باس ' موحه مه د داوای کرد . به لام عه باس گوتی : شیری به کترین خواردووه ' کچه که ی نه داپیی .

5- جه مره کچی حارس ' موحه مه د داوای کرد به لام حارس گوتی : کچه که م که ماسی (که مووکورتی) هه یه . (محمد بن حریر ' تاریخ الکبیر ل 1298) . هه روه ها چونکه ژنه کانی موحه مه د زور بوون زه مینه ی ساسز کردوه بوگه نجانی ئه و سه رده مه که چاوو بپرته ژنه کانی موحه مه د . مه حه مه د خووشی هه ست ده کا . بویه بو ئه مم مه به سته ش بوئه وه ی گه نجانی ش بترسینی . ئایه یه دروست ده کا (یا ایها الذین امنوا لا تدخلو بیوت النبی الا ان یوءذن لکم الی طعام فاءذا طعمتم فا اتشروا ولا مستسین الحدیث) واته ئه ی ئه وانیه ی باوه رتان هیناوه ، بی بانگ کردن مه چنه ماله کانی مه حه مه د . تا بانگ نه کرین بو خواردن . که خواردیشان هه رکه س پروا به لای کاری خوویه وه و چاوه پیی قسه کردن مه بن (بخون برپون) . احزاب 53 . شیخ ته به ری له مجمع البیان ئه لی ئه م ئایه ی له کاتی داگیرکردنه که ی زه مینه بی ژنی زه یدا ووتوه . کاتی مه حه مه د شایی کرد له گه ل زه مینه ب مه پیکی سه ر بری . به لام دیتی کورگه ل سه رگه رمی قسه کردن له گه ل ژنه کانی تریدا . هه روه ها له هه مانکاتا . ژنه کانی تری هه ریبه که یان له ئاستی خوویه وه تیره دیان بردوه به تازه بووکوو ' گیانی توله یان تیدا دروست بووه . به ئاشکراش زانیویانه . که تاووتر موحه مه د ده په پیمه کولی زه مینه ب . نیشه ی ئه وانیش جولاهه وشل بون بو کورگه ل . مه حه مه دیش هه ستی کردوه . بویه به ئایه جوابی کردن . لیره شدا قورئان خالتیکی که مان ده داته ده ست . که موحه مه د ئیتر خوای چه کردوه ' له ده سه لاته کانی . خوا ته نهاو ته نها سه رگرمی نه خووشیه ده رونه کانی مه حه مه ده . وازی له کاره کانی تر هیناوه و چاوه پیری ژنه کانی موحه مه ده کا ' که س سواریان نه بی . موحه مه دیش هه ستی به تینویتی سیکسی ژنه کانی کردوه . که به پیکه نین وناز فروشتنه وه له گه ل گه نجاندا دواون . تینوو بون ! بویه ش ئه مجاره ش بیته لی ده کا بوخوا . خواش به په له ئه م ئایه ی هاویشته چپسه که ی سه ری مه حه مه ده وه . (یا نساء النبی لستن کاحد من النساء ان اتقیتم فلا تخضعن با قول فیطمع الذی فی قلبه مرض و قلن قولا معرونا)

واته ئه ی ژنانی موحه مه د ' ئیوه وه ک هه موو ژنانی تر نین . ده بی خووتان بیاریزن . به نازو عنان قسان مه که ن . نه رموو به پیزه وه بدوین . تا ئه وپیواونه ی دلیان نه خووشه . چاویی خراپتان تینه برن . احزاب 32) . (والهی دنا غلبان ' عادل امام) سه رجه می کورپان ده زانن کاتی کچ نازی فروشت مه به سستی به گه م (حه زلیکردنه) کردنه ' شتیک ده رونی شاد کردوه بویه نازده کا . یا بزه ده یگرئی . ئاشکراشه که سانئ که تورهن ' کینه ده رونی بریدار کردون ' چاوه پیی خووشه ویستی لی ناگرئی به کورتی له و ساته دا . لیره دا هه روه ها ئایه ی پیشوش مه حه مه د به ناوی خواوه قسان ده کا ؟ پاشانیش به ئایه یه تر درگایی هاتوو چووشیان لی داده خا .

(و قرن فی بیوتکن ولا تبرجن تبرج الجاهلیه) واتا له مال له وه دانیشن جوانی
خوتان نیشان مه دن وهک له سه رده می نه زانیندا (جاهیلی) ده تان کرد . احزاب 33 ،
الله زعلان کید لی ؟) هه روه ها موحه مه د دوو کۆله یه کیشی به دیاری له مه قۆس
پاشای میسر بۆ دئی ، مابور و ماریه . کاتی محه مه د نامه ی بانگه وازی بۆ ئیسلام
بونی بۆ ده نیی . هه مان کۆیله یه که گوایه له گه ل ماریا رایبوادووه . کۆیله که ناوی
مابوره . مه حه مه د عه لی ئامۆزای ده نیی بۆ کوشتنی مابور . به لام کاتی عه لی
ده زانی که کۆئه ندامی تیرینه ی نیه ! واز له کوشتنی ده هیئی . تاریخ الکبیر ل 1302 .
که چی سویدی ره و او ته کنه لۆژی وهک عه لی کوپی تالب ویزدانیان نه بزوا .
پیایکیان سزا دا بۆ هه مان گومانی مابور که به لگه ی پزیشک سه لماندیشی که 5
ساله تیرینه ی کارناکا ، دادگا ووتی : گرنگ نیه ره نگه به په نجه کردویه به ژن .
هه رچه ند که چه که ووتبوی : که پالی خستوم له ژوری نوستنی خۆیدا . سه رچاوه ،
ئیکۆلینه وه شارنبیرک به راپۆرتی که بۆ قوتابیان پاریزه رانی زانکۆی لوندی نارو
(Juridsk studnt)

MAX Sharnberg tel 087527137 موحه مه د لیره شدا کومر هشی ده یگری . بۆیه ده بی
ئایه یه تر بۆ راپایه که ی دارپیژی . ئەم ئایه ی نویوو ووتی خوا ناروویه (یا نساء النبی
من یات منکن بفاحشه مبیته یضعف لها العذاب ضعفین کان ذلك علی الله یسیرا) واتا ئە ی ژنانی
په یامبه ر هه ر که س له ئیوه شه روا ل پیسی بکا .

ئه و سزای دوو به را به ره . گه ر شه روا ل پیسیه که ی ئاشکرا بی . ئە وجۆره
سزایانه ش بۆ خوا ئاسانه . احزاب 30 .

ده نووسن که گوایه موحه مه د سته م کار نه بوه . ئەم چوار ئایه به لگه ن .
که سته مکارترین . بۆگه نترین ده رونی هه بووه . ئاشکرایه موحه مه د له ته مه نی 63
سالیدا ئایشه یی به 18 سالی که له لوتکه ی هه رزه ییدا به جیهیلا و وتیشی که نابیی
دوای من که س ده ست له ژنه کانم بدا سته م له مه به و لاوه چی؟؟؟

ئه مانه ته نها ژنن بون . که نیه کۆیله خۆشی نه یزانیوه چه ندن . که سه رجه م 145
بوون . حه سه نی کوپی عه لی ووتویه . گه ر موحه مه د دلی له هه ر که س بچوایه ئیتر
که س مافی داوا کردنی ئە و ئافره ته ی نه بوه . له ماره کردن ته لاق دان سه رپشک بوه .
چیرۆک زۆر گو تراوه ده رباره ی مه حه مه د ژنه کانن . جووله که کان ئە لئین
موحه مه د ووتویه دیمو ئازادیشم کرد . واتا هه رچیدیوه خیرا ووتویه دیم
حه لیشم کرد . ئیتر که س بۆی نه بووه . که ناوی ئە و ئافره ته به یینی با میرداریش
بوایه .

خوینهری خو شه ویست :

وهک ووتمان ئە وانه ده قی قورئانه که ن . ئە وانه ش هه رکاتی هه و شیعی هاتوه
وتونی . داخۆ چه نه ها روداوی که که تاقه تی نه بووه ئە و گوم بوون . هه روهک
پیشتریش باسمان کرد . سه رجه می ئایه کانن موحه مه د که دایرشتون ، وه لامی بووه .
بۆ روداوی ، که له و سه رده مه دا رویداوه . جووله که کانن ئە وسای نیمچه دوورگی
عه ره ب ووتویانه گه ر هه رکه سی له پشته وه له گه ل ژنه که ییدا رابویری ئە و فاو له .

ئەوا ئەو مندالەي ئەو ئافرەتە دەيبى خىل دەبى . موخە مەدیش که دەبيستى . لەدژى جووله که کان ئەلى : (نساوءکم حر ثلکم فاتوا حرثکم ان شئتم) واتە ژنە کانتان کيئگە تانن ، چۆن دەکيئن بکيئن (چە کوشى گاسنە که تان کۆيى حەز لى بوو ، با بپوا) . سوره بقره ئايەي 223 . دەگە يەنئى جووله که چى دەلین بابلین سوار بن چۆن حەز دەکن .

گفتوگۆي بە قورئانکراوبە لگەي

سورهى الفاتحه که بپگەي يە که مى سوپاسو ستايشه بۆ خوا (الحمد لله رب العلمين) . گريمان قورئان لای خواوه هاتوه . ئايا رەوايه خوا سوپاسى خۆي بکا ، خواي زاناو داناش ؟ يان خواکەي محەمەد سوپاسى خوايه تر دەکا که هيشتا هە واليمان بە دەست نەگەشتوه . پاشان دئى . بپگەي شەشەم . خوا بپگەي ليگووم بوە وداواي بپگەي راست دەکا . اهدنا الصراط المستقيم . گەر خە لکيش داوا بکن ! هەر نە گونجاوه ! چونکە ئەو کاتە دەبیتە قسەي خە لک . چونکە داواکە بە کۆمەلە ! نە خواي تاکە تەنيا . زۆر جار وا دەزانم خەو دەبينم . 1420 ساله قورئان بونى نە بووه . تەنيا من لە خە ودا قورئان دەبينم . جا کوا و ابوايه ؟! تا بۆکە سم باس نە کردايە . هەر وها موخە مەد بە جدا بن قيس ئەلى ئە مسال 15 کۆچى ، لە گە لماندا نايەي بۆ شەر دژى پۆمە کان . جد ئەلى بە موخە مەد : گەر بپگە بدەي من نە يە م نامە وئى توشى دووزمانى بيم . خۆت دەزانى چاوم بە کچانى پۆمى بکە وئى خۆم پيناگيرى . کابرا خۆي ناسيوه ، پاشان زانيويه که ئيسلامو شەرەکانى ، لە جەر دەيوو تالان کردن و دەست دريژى بۆ سەر ژنانى که سانى تر ، هەر وها مال ويرانکردن بە ولاوه شتى تريان پينيه . بۆيه وای ووتتوه . هەر وها موخە مەدیش خوينر يژىكى ساديست بووه وليى ترساوه . بۆيه زۆر دريژى نە کردۆتە وه . بە لام موخە مەد زۆر دلگران دەبيو ئەم ئايە گراويهى بۆ دادە دريژى (و منهم يقول انذن لي ولا تفتني الا في الفتنه سقطوا وان جهنم غيطة بلکافرين) واتا ئەلین بپگە م بدەو توشى دووزمانيم مە که . که وتونه باودشى دووزمانى ، دۆزە خيش لە بەبى باوهران پراو دەورە دراوه . سورهى تۆبە ئايەي 49 .

سەرەتا موخە مەد و جد بە يە که وه دەدوين . چزوو جو برە ئيلى جو له که گە شتە بيت المعمور و هاتيشه وه و تە لە فۆنى دەستيش وا زوو ئەو کارە ئە نجامنادا ؟ چونکە مە حە مەد خۆي ئەلى کاتى چوو بۆ مالى خوا لە بيت المقدس پشوياندا . ئاخىر بيت المعمور دورە . پەنگە موخە مەدیش وه مايکل جاکسون هتفۆو تە لە فۆنى تیکە لى پى بووبى . وهک پەشە باکەي خە ندهق که س نە يديبى !

ههروهها جد چهندهها جار به شداری چهتهیی کردوه!

چونکه نایه وئی زیاتر چهتهیی بکا . سزاکی دۆزه خه . چونکه ناوه پوکی ئایه که وا نیشان ددها , که پیشتر به شداری شه پى کردوووه . نوژیژی ده کردوله په نا چه چه که شدایه بووه .

به شیکردنه وهی هه ندی ئایه زانیمان که به ئاشکرا خودی ئایه کان گه واهین که موچه مه دو دۆسته کانی نوسیویانه . وا هه ندی به لگه ی تریش که قورئان ووتهی هه قاله کانی موچه مه دهه .

ووتهی هه قالانی محه مه د که بووه قورئان

زانای گه وره ی ئیسلام (. سیوطی؛ اتقان) پشتی ئەم بو چونانه ده گریت . به لکو خووشی سه رچاوه یه . که پرانیی قورئان به لگه ن که قسه ی هه قالانی محه مه دن .

1. کاتی ژنه کانی موچه مه د ئیره ییان به یه ک ده برد . کیشه یان بو موچه مه د دروست ده کرد . عومه ری کوری خه تابیش دلگران بووه , عومه ر ووتویه :

1. (عسی ربه ان طلقن ان یبدله أزواج خیرا منکن) تحریم '5) پاشان بو به ئایه ی قوئان . خودی ئایه که به لگه یه که وتیویه خوژگا خوا ته لاقیدانایه . سه یووتی 131 .

2. عبدالله کوری عباس ئەلی : عومه ر ووتی (یانساء النبی لستن کاحد من النساء) احزاب 32 . کاتی عومه ر ئەم قسه ی کرد! قورئان هیشتاله قالبی نه دابوو .

3. فتبارک احسن الخالقین . ووتهی عومه ره هه مان سه رچاوه ل 131 .

4. (ویتخذ منکم شهداء) ال عمران 140 . ووتهی ژنه ئیسلامییه که له کاتی بلاو بوونه وهی ده نگوباسی کوشتنی مه چه مه دا ووتویه .

5. دیسان سه یه وتی ئەلی (ما موچه مه د الا رسول الله) ال عمران 144 . ووتهی مسعبه . که په رچه می ئیسلامی پیدهبی . له شه ری ئو خودا دهستی ئالا که ی ده په ری پاشان به دهسته که ی تر ئالا که به رز ده کاته وه . دیسان هه مان رسته ده لئیه وه . پاشان دهسته که ی تریشی ده په ری نین . که چی هه ره هه مان رسته ده لئیه وه . ما محمد الا رسول الله . که هه ردوو دهستی ده په ری نین . به سنگی په رچه مه که ده گری , دیسان رسته که دووباره ده کاته وه تا ده یکوژن . پاشان ئەو ووته یه ی مسعب بووبه رسته ی قورئان . کاتی مسعب ئەو رسته یه ی ووتوووه قورئان له و جووره رسته ی تیدا نه بوو . (سه یوتی) میسریه کان فلیمیکیان ده رکرد به هه مان مه به ست .

6. کاتی ئایشه یان تاوان بار کرد . که شه روا ل پیسی کردوه . سه عد بن معاز بو پاکانه ی ئایشه ئەلی : (سبحانک هذا بئتان عظیم) (نور 16) ئای له تاوانه مه زنه . ناگونجی خوا به و مه زنیه ی دانیشی بیرکاته وه که بیئاواتیکیان تاوان بار کردوه . مه گه ر خوا بو خوئی نالی (انه علم بذات الصدور ' الزمر ' 7) خوا زانایه به وهی وا له ناو دلو ده رونتانا) که ی ئەوه گرفته خوا گیروده ی بی . ئەم قسه دراوده ته پال زهید ' ابو ئەیوبیش . پاشان ئەوهش بو به ئایه ی قورئان .

7. عومهری کورپی خه تاب ووتویه به موحه مه د چۆنه له سه ر گۆپی ئیبراهیم په رستگا که مان دروست که یین؟ موحه مه د خیرا ئه و ووتیه عومهری کرده رسته ی قورئان . (واتخذوا من مقام ئیبراهیم مصلی) ئه م ووتیه ی عومهریش دیسان بوو به قورئان . بقره 125 .

7. سرح بن ئه بی سه رده می سه رگه رمی نوسینه وه ی ریکخستنی قورئان بوو . جار جار ه پاشوو پیشی ئایه کانی ده گۆپی به پرسه ی موحه مه د . ئه ویش ده یگوت باشه . تا رۆژئ سه رح به موحه مه دی ووت : چۆنه (والله عزیز حکیم) بکه یین به والله علیم حکیم) موحه مه د ووتی : جوانتره . پاشان سرح پرسه یاری له خۆیکرد : چۆن ده بی ووتیه خوا به بۆچوونی من بگۆردی؟ هه روه ها پاش ده سکاری کردنی چه ند ئایه یه تر، خۆی پینه گیراو هه لاتو چوه ناو قوره یشیه کان . له وئ ده ستیکرد به به ره نگاریو ره خنه گرتن کاتی مه که گیرا ! . موحه مه د لیبورده ی گشتی راگیانده وه ک هه موو دکتاتوره کان . به لام سه ره ح وچه ندکه سانئ تر به ر لیبورده ن نه که وتن و سه ریان برین .

ته نانه ت یه کئ له هه قاله کانی موحه مه د ده بیژئ له کاتی جه نگی خه یبه ردا قاچم بیئا گیانه به ر پوزی مه حه مه د که وت . زۆرتسام ئایه یه دابه زینئ .

قورئانه کان

ئاشکرایه که قورئان پاش مردنی موحه مه د کۆکرایه وه . موحه مه د هیچ کاتی هه ولی نه دا قورئان کۆبکاته وه . سه حیج بوخاری ئه لئ : کاتی ئه بو به کر له شه پی یه مانه دا دیتی که ئه وانیه قورئانیان له به ر بوو ورده وورده ده کورئان . بۆیه زهیدی کورپی سابتی بانگ کرد . که عومهری کورپی خه تابیش ئاماده بوو . مه ترسی له ناوچوونی قورئانی پی راگه یانیدیان . ئه بو به کر ووتی : پیشنیار ده که م تو هه ستی به کۆکردنه وه ی قورئان ! زهید ووتی : من چۆن کاری وا ده که م که موحه مه د خۆی شتی وای نه کرد . میژوو نوسان نوسویانه که ته نها (5) که س قورئانیان باش له به ر بووه .

1. عه لی کورپی ئه بوو تالیب .
2. زهید کورپی سابت .
3. ئه بی کورپی کعب .
4. معاز کورپی جیل .

5. عبدالله کوپى مسعود .

کاتى زهيد قایل نه بووبه و کاره هه ستى . به دواى که سانىكى که دا ده گه پان ، که قورئانان له به ربوايه . له پر هه ولى کوشتنى نه ویشيان ده بیست . المساحف . نه وهى راستى بى عهلى کوپى نه بوو تالیب له پیش هه موو که سه وه بیری له کوکردنه وهى قورئان کردوته وه . کاتى موحه مه د مرد ، ده ورو بهر سه گه رمى به شکردنى میرات بوون . به لام عهلى دیار نه بوو . نه وه بوو نه بووبه کر هه لبژیردرا به جیگر (خه لیفه) . نه بووبه کر به عهلى نه لى : بیستومه که نه فره تت له هه لبژاردنه کهى من کردووه ؟ عهلى نه لى : نه به خوا .

دووباره نه بووبه کر نه لى : نه لى بو دوره په ریزی لیمان ؟

عهلى نه لى : به خومم ووت که فه رمانى سه رشانى هه موومانه ، قورئان کوپکه ینه وه . بویه پرپارم دا له نوپژ به ولاره کارى ترنه که م . جگه له کوکردنه وهى قورئان . (الاتقان ل 203) سى سال پاش هجره ت چل وسى سالیس پاش یه که م ، نایه قورئان کوکرایه وه . چونکه هه رسى جیگره کهى موحه مه د ناحه زى عهلى بوون . هه رچیان کرد . نه یان توانى قایل بوونى عهلى و دوسته کانى موحه مه د به دیبهین . چونکه له زورجیگه دا باسى دلیری عهلى کراوه له قورئاندا . قورئانى نه مرقومان که ناوبانگى به قورئانى عوسمانى ده رکردوه . نازناوه کانى که بو عهلى دیاریکراو ده رهینراوه . هه روه ها عوسمانى کوپى عه فان زور بوچوونى خویشى هاویشته سه ر قورئان . به وشپوهش قورئانى ناووسکرد . که خوى ویستى . بویش له سه رده مى عوسماندا مل ملانیى گه وره و خویناوى په یدا بوو . له سه ر شیوهى خویندنه وهى قورئان هه ر نه وه و هویهش بوو به هوى کوشتنى عوسمان . (الاتقان ، ل 209) .

عوسمان قورئانىكى له مالى نایشه ی ژنى موحه مه د ده رهینا . که له هه موویان باشتر ده خوینزایه وه و پرپاری دا که هه مان قورئان به هه مان زاراوه ی قوره یشى به گه م کرئى . چونکه نه وکاته و نه مپوش هه رناوچه و زاراوه ی خوى هه بووه و هه یه . وه نه گه ر هه رناوچه و به زاراوه ی خوى قورئانان بنوسیايه نه وا واتاکانى نایه کان ده گورپدرا . پاش به گه م کردنى ته واو پینچ وینه یان له بهر نویسه وه و عوسمان پرپاریدا که ئیتر ته واوى قورئانه کانى تر بسووتین . له وهى خوى پینچ وینه هه ریه کی دانه یه بو ناوچه ئیسلامیه کان یه کی نمونه یه کیان بو ره وانه کرئى . هه رهه مان پوژ که قورئان په سه ندکرا عه لیش قورئانه کهى خوى بارکرده ووشترئى ، تا بیتاته مه یدان . کاتى عوسمان به مه ی زانى خیرا نارديه دواى . هه ره شه ی کوشتنیان لیکرد . گه ر نه گه رپه ته وه . پیشیان پاگه یاند . که جیاوازی قورئانه کان ده بیته هوى شه رو به شیکی زوری قورئان و ئیسلامیش له ناو ده چى . عه لیش باوه ریکردو گه رپایه وه ماله وه . نه م قورئانه ی نه مرق هه مان قورئانى عوسمانه .

قورئانی عهلی

ته واوی میژوو نووسانی ئیسلامی له و باوه پرده دان که ، قورئانه که ی عهلی له هه موویان باشتر دارپژراوه .

شتی نابه جی و ئایه دژی ئایه ی لیدهرهینراوه . ههروه ها ئه وئایانه ی باسی پالنه وانی عهلی ده که ن ماون . به لام ئایا بو عهلی قورئانه که ی خوی له کاتی فه رمان په وایدا نه چه سپان ؟ که عهلی جیگه ی عوسمانی گرته وه . عوسمان وهک پاشایه کی درنده کومه لی ته له ی نه ته قیوی له پاش جیما . کوشتنی عوسمان پیبازی بزوتنه وه چینه تیه که ی نه گوپی . به لکوو یه خه ی عهلیشی گرت . شه پروو نارپه زایی 5 سال فه رمان په وایی ، کاتیان نه دایه عهلی تا قورئانه که ی به خه لک بناسینی . تا به دهستی ئیبن ملجم مراد ئه ویش کوژرا .

شه په کانی عهلی .

1. شه پی چه مه ل له گه ل ئایشه ی ژنی موحه مه د .

2. شه پی سه فوان له گه ل معاویه .

3. شه پی نه هره وان له گه ل خه وارچ .

معاویه که ههستی کرد ، که وره ی له شکره که ی به ره و پوخان ده چی له شه پی سه فواندا . برپاری دا که قورئانه کان بنینه سه سه ره نیزه کانیا . تا قورئان دادگایان کا .

به لام عهلی فه رمانی دا که قورئانه کانی سه سه ره نیزه کانیش بخه نه خواره وه . ئه مه ش بو هه وی نارپه زایی به شی له له شکره که ی عهلی . عهلی ووتی : ئه وه ی به سه سه ره تیزکانه وه یه چه رمو ، ئاویته ی (مرکه ب) نو سین .

من قورئانی قسه که رم . قسه کانی عهلی به شی له ئیسلامه کانی قایل نه کردو جیا بونه وه و شه پریان دژی عهلی کرد . به لام عهلی به شیوازی جیا جیا باسی قورئانه که ی خوی ده کا . ته ننانه ت له (نهج البلاغه) دا باسی بو چوونی خوی کردو وه . ههروه ها زانای باوه پرپیکراوی ئیسلام شیخ سدوق ووتویه که ئه و قورئانه ی ئه مرپو قورئانه راسته که نیه . ته ننانه ت هه ندئ زانایترش شیخ کلینی ، سه یوتی ، بخاری ، ئه و جو ره بو چونانه پشت راسته که نه وه ، که باوه پرپیکراتریانن .

قورئانی عبدالله بن مسعود

ئه م قورئانه ش جیاوازی زوره له گه ل قورئانی ئه مرپومان .

فصل بن شاذان : ئه لی قورئانه که ی به م شیوه یه یه .

1. بقرة .

2. نساء . 18. سجبه .

3. ال عمران المص . 19. ق .
 4. انعام . 20. طلاق .
 5. مائده . 21. جاثية .
 6. ملاءكة . 22. يبارك الذي بيده الملك .
 7. الذين كفروا . 23. تغابون .
 8. حواميم . 24. حوارين .
 9. مسبحات حم مؤمن . 25. قل ا وحي .
 10. حم . 26. انا ارسلنا نوحا .
 11. زخرف . 27. يا ايها النبي لم تحريم .
 12. سجده . 28. اقربت الساعة .
 13. احقاق . 29. سأل سائل .
 14. جاثيه . 30. هل اتي علي الانسان .
 15. انا فتحنا . 31. اذا الشمس كورت .
 16. سبح . 32. اذا السماء انفطرت .
 17. تنزيل . 33. هل اتي حديث الغاشية .

سه رجه مى ثايه كانى (110) يه ن .

1. جياوازى ناونيشاكانيانى ثايه كان دوورو دريژ .
 2. دوو سورهى سوجده تيدياه .
 3. دوو سورهى حواميم, مسبحات ته نيا له قورثانى عبدالله دايه وله هيچ قورثانىكى كه دانیه .
 4. هه ندى له سوره كانى عبدالله جياوازى زوره له گه ل قورثانى ئه مرؤمان . بو نونه سورهى (والعصر) زوربه ده زانين چونه . به لام له قورثانى عبدالله به م شيويه .
 (و العصر لقد خلقنا الانسان و انه فيه الي اخر الدهر الا الذين آمنوا وتوصوا بلتقوي و توصوا بالصبر .

قورثانى ئه بى بن كعب

دووباره فصل بن شاذان , ئه لى : يه كى له هه قالانمان . كه جيگهى باوه پرمانه لاي موحه مه د بن عبدالمك الانسارى قورثاتيكى ديوه . ووتويه : كه له باوكيه وه بوى ماوته وه و پشتاو پشت گه شتوته دهستى ئه و . نزيك گوندى النصار نزيك شارى به سرا . قورثانى ئه ميش به م شيويه يه .

1. فاتحه . 2. بقرة . 3. نساء . 4. ال عمران . 5. انعام . 6. اعراف . 7. مائدة . 8. انفال . 9. داود . 10. طهار . 11 انسان . 12. نبي . 13. وهي اهل الكتاب . 14. الم يكن اول مكان . به كورتى سه رجه مى سوره كانى ناگاته 116 . وه چه ند سوره يه ك وه ك (داود, نبي, طهار . به هيچ شيويه يه ك له قورثانى عوسمانيدا به ديناكرئى . الفهرست ابن نديم ل 46 .
 هه ليه ت نوسراو زورن ده ربارهى جياوازى قورثانه كان ليره دا (7) يان ناوده به ين .

1. جياوازی له سهر قورئانی خه لکی کوفه ، به سره ، نووسینی کسائی .
2. په پرتوکی جياوازی له سهر قورئان نووسینی خه له ف .
3. په پرتوکی جياوازی له سهر قورئانی خه لکی کوفه ، به سره ، شام .
نووسینی فراء .
4. په پرتوکی جياوازی له سهر قورئان نووسینی ابن داود سجستانی .
5. په پرتوکی مه دائنی له سهر جياوازی قورئان نووسینی مه دائنی .
6. په پرتوکی جياوازی له سهر قورئانی خه لکی ، شام ، حجاز ، عیراق .
نووسینی عامر احسبی .
7. په پرتوکی جياوازی له سهر قورئان ، نووسینی عبدالرحمن نه سفه هانی .
که واته ده بینین که هه زاره ها پووپه ل نوسراوه له سهر جياوازی قورئان .

سهرته نجام

دوستی هیژا هیچ لات سهر نه بی محمه د به کومه لئی قسه ی هه لبرپکاو ، جیهانی خه لئانی خوین کردوده کا . وا چوارده سده ش تیپه ری که چی هیشتا ئایه کان زیندانی بیری مروئن؟! پرتیمی پاشایه تی ئینگلیز که خوړی له ده سه لاتی ئاوانه ده بوو . به له خسته بردن په شوورپوت توانی نه و کاره نه نجامدن . به لام نه و سهر بازه ی که له شوینه جیا جیاکانی گه ردووندا کوژران چیان ده ست که وت؟ په نگه جیگه نه مایی سهر بازی ئینگلیزی تییدا نه کوژرابی؟! تالانیه کاننی پرتیمی پاشایه تی ئینگلیز ته نها بو بینه مالهی پاشابوو . گهر تالانیه کاییش به به رانبه ری دابه شی سهر سهر بازه کانیش کرایه؟ نه وساش تالان کراو مافی به ده ست ده بوو پوژی تولهی خو ی ده ستاند . وه ک ده بینین ده بیستین ‘ هه میشه گه لانی چه وساو له کو ششدان بو ستاندنه وه ی مافه کانیان . ژانی پاشایه تی گه لی ئینگلیز تا ئیسقانیان گه شتوه . که چی ئیستاش نه وه کاننی پاشا له به پیزتین ئاستی کومه لدان که شایه نی نین . کاتی چارس دیانای ژنی خو ی به پیلان کوشت ‘ تارپه گه زکی که تیکه ل خیزانی پاشایه تی نه بی! وا سالی تیپه ری به سهر کوشتنی دیاناکه چی هیشتا گرنگی خو ی ماوه له ناو پوژنامه کاند . هیتله ر به هه لبراردتیکی پر به پیستی دیمکراتیانه بوه فهران ره و او جیهانی هینایه گریان . به ره سکونی به هیزی چوار پینج ته له فزیونی سه ته لایت ، به فرووفیشال بووبه سه رۆک . که ئیتالیا یه کیکه له وولاته پیشکه وتوو ده کاننی نه مپوی جیهان . نه وروپی یان نه مه ریکی له وولاتانن که له له پرووی ته کنه لوجیه وه جیگه ی شانازی مروئن . هه لبراردنی ره واش نه نجام ده دن بو رابه رایه تی پارتیکیان له وولاته که یاندا . که چی به ته واوی ئازادیه وه ده نک ده دن بو چه وسانه وه ی خو یان! پوژه لاتی ناوه راست هه ر باسی ناکرئی! ناوه ندی ئاماری سوید رایگه یاند که ژماره یه کی سهر سه رهینه ر ئاگایان نه له

پەرلەمانە وەنە دەزانن پەرلەمان چى دەكا. وەنە دەزانن دەنگيان بۇ چى داوہ!
بۇ نمونە پرسیاریان کردوہ لە ناوبازاریەکان 'کە ئایا دەنگی داوہ بۇ چونە
ناو E U؟ ووتویە بەلێ. بۇ؟ نازانم. هەمان دەستور کە سێتر ووتویە کە نە خێر
دەنگی نەى دیداوہ. گوايە سوید نە چیتە EU وەوہ. دیسان پرسیاریان کردوہ بۇ
نە چى؟ نازانمىكى بچکۆلە وەلام بووہ.

بەلگە يەتر سەدام حسین 'ئیمە گەر وازانین سەدام حسین تەنھا دژمنى گەلى
کوردە؟ ئەوا لە بنى پیمانە وە تا تەوقى سەرمان هەلەین. سەدام چەندى لە
کورد کوشتوہ؟ دلنیاين چواربەرەبەر عەرەب. ئەو دەش خەسلەتى
فاشیەکانە. کە واتە تیدەگەین کە تەنانەت دەتوانین بلاین کە خیزان نە ماوہ
تووشى ستمى سەدام نە بووبى! شکی تیانیه کە تەواوى نەک تیراقى بەلکوو
مروڤايەتى دەزانن کە سەدام دژمنى سەرجه مى بوونە، نەک تەنھا کورد
کە چى هەزارەها دەهۆلژە نیهه یە! سەدامیش 'بۆیە توانى زیاتر لە سى سال
خوینى گەلانى دانیشتووى بەناو عیراق بمژئ! کە واتە تەنھا نزمى ئاستى
ووشیاری نیه کە محەمەدیەکان تونيان گەلان لە خستە بەرن! مارکسیەکان
بەلگەى ناوى ووشیارتیرین. کە چى تا شیخ لە مۆسکۆوہ نەى ووتایە
حەى، دەرویشەکان نەیان دەوت ئۆخەى. ئیتر کەى هونەرە محەمەدو قورئانە
جادوویە کەى پاش 1400 هەر زیندوو بى؟

ئیسلام و ئاینەکان دژى رۆشنبیروو پیشکووتن.

گالیلو لە دایکبوى 15 'فیبریوهرى 1564 ز مردنى 8 جەنیوهرى 1642 ز
توێژینەریكى ئیتلیایى بوو ' کاتى کە سەلماندى زهوى خره. کلئسا بەزیندانى هەتا
هەتای سزایاندا. پاش ئازاد بونیشى دەست بەسەر بوو هەتا مرد. بەمەرچى
بیردۆزەکانى گالیلو سەرجه م فاكتەریبون. کارى کلئسا گەشتە رادەیه بە زیندوى
لەم گەردونەماندا دۆزەخیان بۇ مروڤه ووشیارەکان سازدا. بەناوى
جادوگەریەوہ. هەرکە سیش پەى بە زانستى بردبا دەسوتینرا. هەمیشەش
هەولیان دەدا ' کە خەلک چاونه کاتە وەو بە کوپىرى باینه وە. چونکە باش
تیگە شتبون ' ووشیاربونه وەى خەلک ' پوکانه وەى جادوى باوهره
بە ئاسمانیکراوہکانە. نانیان دەبردئ. لئشاوى ئیسلامیش کە سنورى خوى بەزان.
بەرەو دەرەوہ. گەشتە میسرى کۆن. کە گەرەترین پەرئوک خانە و کە لە پورى
جیهانى کۆنى مروڤ بوون ' هەمويان هەلرپژایه روبارى نیللە وە. لە سەردەمى
خەلیفەى دەومى ئیسلامدا چونکە نوینەرى ئیسلام عومەرى کوپى خەتاب ووتى: کە
خوا خوى پەرئوکىكى بۇ ناردوین ' ئیتر پەرئوکەکانى تر هى بیباوهرانه.
(هەر وەها کوپى سینا) (ابن سینا) کە سەرجه م 1000 پەرئوکى نوسیوہ.
زیاترینیان دەربارەى پزیشکى. وە بە دامەزرینەرى بناغەى پزیشک دەژمیردرئ.
کۆنە پەرستەکان بە دەرچوو لە دینیان لە قەلەم دەدا. گەر بە پى قورئانیش
رفتارکەین. ابن سینا لە دین دەرچوہ. چونکە قورئان ئەللى هیچ شتى بى

فهرمانوزانستی خوا ئەجامنادری . هەرچەند پاشان ئەولیشاوه ئیسلامیه که نه یان توانی بهری هیرشی زانست بگرن . بوه سه رچاوهی نه شونمای زانست بو ئه وروپیه کان . (میژووی سه ده کانی ناوه پراست د حوسه یینی خه لیقی ل 87، 89) ههروه ها په پتوکخانه گه وره که ی ئیرانیسیان سوتان که ئەویش سه رچاوهی کردنه وهی هه زاره ها گرێکویره ی میژووبوو .

زۆربه ی هه ره زۆری باوه په کانی که ده هولژه نان وایان له خه لکی په شوو پووت گه یاند که له ئاسمانه وه هاتون بو پاراستنی به رژه وهندی تایبته به ولاوه شتی تر نین به تایبته ت باوه ری ئیسلام له جه رده یوو تالانوو، ده ست به سه راگرتنی ژنانی که سانی تریان بو به جی نه هیلین . ههروه ها دیمان که قورئان له 10 ئایه زیاتر باسی په پینی موحه مه ده کا . بویه ش ئەوناوچانه ی ئیسلامین، هه میشه له ناو تارمایی گیره و کیشه ی سه یروو سه مه رده دا ده ژین. ویرانستانه که ی خویشان به شی هه ره گه وره ی له وپه له ره شه بۆگه نه ی پۆژگار ه تاریکه کانی میژووی به رکه وتوو. به لکوو یه کئ له هۆ سه ره کیه کانی دوا که وتویشان دینه بۆگه نه که ی ئیسلامه . هه رله ده وورو به ری شارۆچکه ی ده ربه ندیخان چه نده ها شه ری خویناویو جه رگ بر پویداوه که سه رچاوه که یان ده گه رپته وه بو باوه ری ئیسلامی . نمونه چه ند ری بواری پووده که نه گوندی که شه ره ته قه ی تیدا بووه . له کیژنی ده پرسن که هۆکاری ته قه چییه ؟

کیژه که ئەلی: به خوا نازانم یه ژنن من یان گاگه . ئەو کیژه کاتی ئەو قسه ده کا 9 که س کوژراون . له گوندی که ی به رامبه ریان ، نزیکه ی 30 ساله دووبه ره له یه ک ده کوژن له سه ر ماچی !! شاعیریکیش ئەلی:

سه یر نیه

لیوانی تو له سه ر ماچی سوتینرابی؟

لیوانی من

به سوراویش

وه ک لیوانی تو سورنابی !

به داخه وه که ناوی شاعیره که م له بیر نه ماوه . موحه مه د خوی ئافره تته نه ما نه په رپته کولی که چیی لاوانی ئیسلامی سه رجه مم تووشی تاسانی سیکس کرد . هه ره مان هۆشه که کوپو کچی لاوی ناوچه ئیسلامیه کان. زۆرله دواوه ی جیهانی سیکسی ره واوه ن . بویه ش گه نجی ئیسلامی خه و به ئاکسوژی ئۆتۆموبیله وه ده بینئ .

سه رجه مم . هه ره مان هۆشه له وناچانه ئازادی تاکه که سی ره وانه ی زیندانی ئایه کان کراون .

سریه یی نه خله ش باشتین به لگه یه که ئیسلام بو پرکردنی وورگه ده بی که سانیتیر له ناوبه ری . تالانیش به ده ست که وت ناوبرئ بویه ش به شمشیره وه گشته ئیسپانیا . بو پرگاگردنی ره شوو پوت نه بوو . سته میان له ناو نه برد به لکو

به پیچه وانه وهسته میان سانا تر کرد. چونکه باوه پرده که وایه . دوا ووتهی موحه مه د
ئه لئی ئه مرۆ باوه پرده که تانم ته و او کرد. ئه ی ئه وو هه موو خوین رشتنه بۆچی؟؟
باوه پرده که ته و او بوو ! ئایا سته م, کۆتایی هات ؟ ئیسلام وه ک گرکانی هه لچوو وه ک
گرکانیش داده مریته وه. ئه وروپیه کانی که بونه ته ئیسلام ئیستا هیچ په یوه ندیه کیان
به ئیسلامه وه نه ماوه جگه له ناوه که یان. چونکه نزکن یان ژیا نی شارستانی ه تیان
ناتوانی قایل بی به ده ستووری 1400 سال له مه و بهر. ده زانین که ئیسلامو و
سه رمایه دار ته و او که ری یه ک زه لکا ون . عومه ری کوپی خه تاب که مرد. هیچی له
پاش به جی نه ما . به لام پیش ئیسلام بوونی جلی 40 دیناری له بهر ده کرد . ته لحه
یه کئی له دۆسته کانی موحه مه ده پیش ئیسلام بون هه ژار بوو. هیچی نه بوو ! به لام که
مرد (30000) دیناری له پاش جیما. پلوس (100) کیسه ی چه رم زیرو خشل .
مه حه مه د وه ک زانیمان هیچی نه بوو. به لام که مرد سامانی هیئنده زۆبوو,
نه ده ژمیردرا . ئه بوو به کر به ناچاری دهستی گرتت به سه ر هه ندیکیا به ناوی پاره ی
ده ولت ، چونکه بۆیان کۆنترۆل نه ده کرا. به لام ئیسلام ویستی هیتله ر ئاسا. له بهر
هه رهۆیه ک بووه گرنگ نیه گرنگه بزانیان که مه حه مه دیش نازی ئاسا جوله که ی
به باشتین گه لی سه رپوی گه ردوون داناوه .

(یا بنی اسرائیل انی فضلتکم علی العالمین) مانگا 47.

هیتله ریش ده یوت گه لی ئه لمان باشتینین. که چیی ئه مرۆ به پیلانی ئیمپریالیزم
گه وره ترین ناکۆکی له تیوان ئیسلامو و جوله که دایه .

گه ر زیاتر قولتر له قورئان ووردبینه وه , زیاتر به ره و پارتیکی ناسیۆنالو
تیره گریمان ده ببا . ئه بوو سوفیان سه رسه خترین دوژمنی موحه مه د هه تا دوا
توانای شه ری کرد دژی ئیسلام , پلوس هندی ژنی که جه رگی هه مزه ی ده رهینا .
موحه مه د به خشی چونکه ئاموزای بوو .

به لام یه هودیه کانی نه به خشی که به باشتینینی ناوبردوه ,

چونکه نه ته وه یه تر بوون (1000) ی لئ سه ربپین وه ک به رخ .

ئیسلام به هیچ شیوه یه ک له گه ل سه رده مدا ناگونجی , چونکه بیریکی سه رده مه
تاریکه کانی ژیا ن .

گه ر سه رنجی بدهینه هه ندی وولاتت که تازه ترین به هه رمی ته کنه لۆجیا یان هه یه
به لام سیسته مه فه رمانه واکه هیچ جیا وازیه کی نیه له چاوو رۆژگه ره کانی
موحه مه دا . ئیستاش قاچ و دهستی دز ده پردرئ له عه ره بستانی سعودی که ده قا
ده قی بریاره کانی قورئان . هه روه ها دزراوی به نده کانی حامورا بیه .
چونکه باوه ری ئیسلام ریگری به رده م نه شوونمای وشیاریه . را سگۆترین ئیسلام
ئه وانه بون که که دژی ئه وه واله ی بلاوکرایه وه کاتی خۆی که یه که م جارم
ووتیان مرۆف گه شته سه ر مانک . نوسه ری (الاستنساخ البشری ، سادق جعفر ا
لحسن) به نار ه وایه ی قورئانی ده کاته به لگه ی هاوبیری زانست . (ما نسخ من ایه
او ننساها نات بخیر منها ، بقره 106) واته ئایه ناسرینه وه ، له بیریشیان ناکه ی ن .

به لكو له وان باشتر دينين. كهر له كوئى كه وتوه و كونه له كوئى دپاوه. سهره تا محمه دته و دپرونيوهى بؤ وه لامى جوله كه كان وتوه! كاتى ره خنه يان له محمه د گرتوه و وتويانه كه نايه كان له بهر گيراوهى په پرتو كه كوئنه كانيترن، يان دژى يه كترين. نيتر كهى په يوه ندى هه يه بؤ له بهر گرتنه وهى يان كوئى كردنى به رخ دؤلى وپؤلى يان مروؤف؟ جگه له خشته بردن؟! تا نه لئين ئيسلام سهرچاوهى دواكه وتويه! ههره مان باوه ره يشه كه مروؤف تووشى دوا ليزمى ده كا. له لايه هيشتا له نه نديشهى ئيسلامى رزگارى نه بووه. كه چيى ده خواته وه. ده چيى ته لايى ئافرهت نا ئيسلامى. كه سزاكهى زؤر گه وره يه لايى ئيسلام. تور كه كانى ئه لمانيا به حجابى ئيسلاميه وه مهى ده فروشن، له سهربرگا (قه ساب) ي به راز كار ده كه ن! له كاتى نه گونجاو يشدا ته وهى كه ناكړئ ده يكه نن. يارمه تى سؤسيال كه بؤ ته و كه سانه ديارى كراوه كه بيكارن له ته وروپاوه چه ندشوئى ترى دنيا. قازايجى مه يه، سؤزانيهت، گوشتى به راز. زؤرشتى كه لايه نن ئيسلامه وه تابوو كراوه. ئيسلامه كانن له وپاره ده خونن. ده ش زانن كه چى به وپاره ش ده چن بؤ حه ج. پرسيش له مه لكان ده كه نن. مه لكان ته لئين: تابوو نيه!

هه روه ها كه سانى بيكار كه داواى يارمه تى كومه لايه تى ده كه ن. سوئيديان ده دن به شهره ف، ويژدان Heder och samvete زؤر بهى هه ره زؤرى ئيسلامه كان له ژير ته و دوو وشه ئيمزا ده كه ن. چونكه محمه د گه لانى ئيسلامى ناچار كرده كه هه ميشه له گه لخوا دادا له كرپن فروشتيدا بن، ليلة القدر خير من ألف شهر (3قدر) واتا: كاره كانى شه وى قه در به رانبه ر هه زار شه وه. بؤ شه وى قه در جياواز بئى له شه وانيترا! به وانا يه تر يه ك شه وى قه در نوؤژوو پؤژوو بگرى به 83 سال بؤت ده نووسرئ! نيتر هه رگيز به ئاگر ناسووتينرئ! هيشتا 4 مانگيش زياده يه! واتا دوو سال له سهر يه ك مروؤف له كه ميندا بى بؤ قه در به 166 سال گوؤپرايه لى ده نووسرئ. ته مه يان بابه تى تره وه لى شايانى ووتووؤژيكي بيسنووره! كه به ته نها دوو شه و سهرجه مى داواكار يه كانى خواى محمه د مان له كوؤل بيته وه! چونكه سهرجه ممان هه ر 83 سال ده ژين په نگه كه مى زياتر يان كه متر. كه واته داخوazine كانى خوامان ته نجامداوه، به ته نها دوو شه و وواته: مروؤف هه ميشه له كرپن و فروشتندا يه له گه لخوا!

كه سوئيد به شهره ف ناموس ده خونن كه چى راستيش ناكه ن، به لكو كارى ره ش ده كه ن. تا دوو به را بهر پاره ده ستخن. هه لبهت ته وه ش گوناھى سيسته مى سهرمايه داريه چونكه ته و يارمه تيهى كارهى كه وهرده گريئ كه مه به شى پيوستيه كانى ناكه.

مروؤف ناچاره كه هه لپه كه بكا. ئاشكراشه ده بينين ده بيستن پؤشنبيران زؤر بهى هه ره زؤريان، باوه ريان به هيچ دينى نيه. به تايبهت ته وانهى به دوايدا چون. وه چونه ته سهر سهرچاوه كانى سهره لدانى دين. جگه له ته وانهى دينيان كردوته سهرچاوهى ژيانيان له سهر ره نجى شانى ره شوو پروت. ته مروؤ ژماره يه كى زؤر

ئىسلام رويانكردۇتە ئەوروپا، ئەو دەي ناكړئ ئىسلامه كان دهيكه ن. كه چي محمه د ئاسا سه رپوش به ژنه كانيان له سهر دهكه ن. يه كي له وانهي به گرمي پالپشتي دهكردم بؤنوسيني ئەم په ړتوكه، له من ئەتايستتره. كه چي لاي ژنه كه ي به پوژوه، له گه ل منيشدامهي ده خواته وه. له هه مانكاتي به پوژووي ساخته دا.

زانيمان سه ره تا مروّف كيوي بوو، پاشان مالي بوو. بوو به جوتيارو كه و ته بهرهم هينان. پاشان بت په رست و دار په رست دواتريش خوا په رست. بهرده و اميش رشتني دهرياي خوښ بو به دهست خستني سامان و پايه. ئەمپروش ته كنه لوجياو ته كنك. به لام جه وروسته م نه بپرايه وه! جگړي (خه لافه ت) نه ما ده بينين ناوچه ئىسلاميه كان په رته وازه بوون، زياتر له 30 وولات پينج شه شه ريبازي جياواز، سني، شيعه، حنه في، حنه لي، شافعي.... به لوعه، هتد. دوا قوناغيشيان كؤماری ئىسلامي ئيرانه. وا وورده ووردهش كؤماری ئىسلامي ئيران به ره وو به كلتوري بوون ده چي! هه رچه ند كؤماری ئىسلامي ئيران دوا په له قاژده و دوا قوناغی ئىسلامه! ئاشكراشه كه باوه رپوبه را به ركردني ئىسلام ته نها له وولاتانه دا دپته دي كه داكه وتووترينن، ئەفغانستان، چيچان ئيران به لگهي زيندوون. به لام ئيران چونكه بناغه يه كي زانستي هه يه. ده بينين زور به په له توند ره وه مه زه به به كاني ئيران به ره و ريسوايي ده چن! سه ره له دانه وه ئىسلام هه رگيزه. هه رگيزه ئەمپرو هيج كام له تيمه قايل نابي كچي نو سالانه ي بداته پيره ميردي وهك محمه د.

هه رچه ند سته مكاران هيشتا له ترؤپكدان، به لام وهك ده بينين جه ورو سته م به ره و لاوازي ده چي ئە وه تا ته واوي ئە وروپاي پوژئاوا په پي بپاره كاني دادگا ناتوانن تاوانبارترين مروّف له داردهن! به لام هه ر له ناوه راستي ئە وروپاي پوژئاوا دا 66 سال پيش ئەمپرو هيتله ر 5 مليون ته نها جوله كه ي به گان خنكان. چونكه ژيانى ئە وسه رده مه ش مروّفه كاني تريان به سوک ته ماشا ده كرد، داخوازيه كاني مافه كاني مروّف پيشيل ده كرا. ئەمپرو ريگهي په خنه و گله يي كرا وه ته وه، ئە و كه سانه تاوان بارنين چيتر كه په خنه ده گرن.

به لام خودي محمه د كه رابه ري ئىسلامه كعب بن زهير، ابو عفك، عساء كچي عمير، شاعير نووسه ري ئە و سه رده مه ي عه ره ب بون. په خنه يان له ئىسلام ده گرت به شيعر، تانه به فه رمانى محمه د ترؤر كران. (ئىسلام ناس د شريعه تي). ئيتر ئىسلام كه ي ده تواني له گه ل سه رده مدا هه لكا؟

ئە و پوژه به سه رچووه (تبت يدا ابى له ب و تب) سوره ي مسد ئايه ي. به ووتهي خوا تيبگه ين. چونكه ئە و ئايه دوعايه گوايه خوا دوعاي له ئە بوو له هه ب كرده، له گه ل ده ها ئايه ي تری هه مان ده ستوور. وهك ده زانين به پي قورئان خوا خاوه ن هه موو ده سه لاته كانه، كه س له سه روو ئە وه وه نينه. ئيتر مروفي وشيار به جوړه رستانه له خسته نابري، گه ر مه به ستي له خسته بردني كه ساني تر نه بي!

ههروهه مرقوقى پروودا بين ناتوانى باوه پكا سورهى فاتيحا ووتهى خوابى ؟
چونكه ناوه پوكى ئايه كه سوپاسه بو خوا ، كه به لگه يه ووتهى خودى
محه مه ده نهك خوا . چونكه دواتر محه مه د داواى پيگاي راست ده كا . ده زانين
خوا خوى شاره زايه ، پيويسى به پيما نييه ؟

ئه وپوژدهش به سهر چوه كه باوه پكه ين پروداوى كه شتى نوح به داواى نوح ،
له سهردهمى نوحدا پرويداوه . كه تهرواتو قورئانيش پيدا ده گرن ، له سهر ئه وهى
كه له سهردهمى نوحادا پرووى دا بى . چونكه فاكتهرى ميژووى بو
سه لماندين كه ئه و پروداوه له پيش نوحدا وهك ئه فسانه ده ماوده م
گيردراوه ته وه . به لكوو ئه ركه لوك جورج شمس له ميسوپوتاميا تابلتي
دؤزيه وه سالى 1872 كه باسى هه مان پروداوى نوح ده كه ن كه ميژويان
ده كه پيته وه بو پيش ژيانى نوح (پابوون ، 12 سالى 94 ل 65

.)

ههروهه زانيمان به پيى قورئان و ئنجيل و تهرات كه ئاده موو حه واله
ميوهى تابوو كراوى به هه شتيان خوارد ، خواش لييان زيز بوو ، پاشان
ده ريكردن بو سهر زهوى ئه مرقومان ، ته واوى مرقوقايه تيش نه وهى ئه وانن .
به لام زانستى D N.A سه لماندى كه مرقوق يه كيكه له نه وه كاني ره گه زيكي
مه يمون كه زانستى D N.A بى شكوو گومانه . ئه نجامه كاني ناتوانين قسه ي تيا
بكه ين به هيچ شيويه ILUSTREAD VETENSKAP ژماره 2 سالى 99 . ئيتر
گه زى چيو جاوى چى ؟

ناوه پوك

1. توراخاندى ميژوو .
2. باوه ره كان به گشتى .
3. نيمچه دورگه ي عه ره بى پيش ئيسلام .
4. كه عبه .
5. محه مه د به ره فتارى عه ره به نه زانه كان قايل بوو .
6. له دايك بوونى محه مه د .
7. زيره كى محه مه د .
8. دانانى بناغه ي ئابورى .
9. ئايه دژى ئايه .

10. قورئان تەنھا بۆ مەكە ھاتوھ .
11. بىي دەسە لاتى محە مە د .
12. بىي ئاگاي لە جىھان .
13. مەي نۆشى .
14. خواو شە يتان .
15. ئە لكساندەرى گە ورە .
16. خوا لە شە پدا .
17. چە ندبارەي كردنە وەي ئايە كان .
18. قورئان كۆپى پە راوہ كانى ترە .
19. قورئانى عەرەبى ووشەي بيانى .
20. محە مە د ژن .
21. تابوو كردنى ماريە قوتبى .
22. گفتموگۆي بە قورئانى كراو بە لگەي .
23. ووتەي ھە قالانى محە مە د بوہ بە قورئان .
24. قورئانە كان .
25. سەرئە نجام .
26. سەرچاوہ كان .

سەرچاوہ كانى كە لكى ليوہ گيراوہ

1. 23 سال رسالت عەلى دەشتى .
2. قران سرودواي بسبك فارسى . حسن عباسى .
3. از ميترا تا محمد . حسن عباسى .
4. ئادەمىزاد لە كۆمەلى كوردەوارى 'شە ھىد عبدالخلق معروف .
5. محمد پيغمبرى كە از نو بايد شناخت وەرگيپرانى زبيح اللہ منسورى .
6. گوڤارى دلانىپار ژ 3.4 سالى 1995 .
7. قصص السيرة (22) محمد موفق سليمه .

تە ھا حمە حمە ئە مين ھە لە دنى

10'11'1998 لە ندىن .

نيوپە رتوو ك: ريشەي قورئان

نوسىنى: تە ھا حمە مە حمە ئە مين ھە لە دنى

ئۆكتۆبەرى: 1999

چاپى: يە كە م

چاپخانەي: نووسەر 1999

بنكەي شە ھىد عە بدل خالق مە عروف

I.S.B.N 91-630-8630-1

Amin Taha

مژدهی ئاینده

پیزامانی کوردی و قورئان،
تۆزینه وه یه کی نۆزینه، ده دوی له سه ره تاو کۆتای نووسینه وی
قورئان. ههروهه ریشه و مانا و مه به سه ته کانی قورئان. چۆتیتی
نووسینه وه ی. ههروهه ها وه لامی ئه و پرسیاره شه ده داته وه که ئایا خوا
ئیمه ی دروست کرد، یان ئیمه خوامان دروست کرد؟ ههروهه ک ئاشکراشه
قورئانی سه ره تایی خالی (.) تیدانه بوه، به لکوو پاش ده وروبه ری 80 سالی
پاش مردنی محمه دی کورپی عه بدولا له سه رده می یوسف بن سه قه فی به
هاوکاری ابن وه حش که لکیان له پیزامانی کوردی وه رگرتوه بۆ ته واو
کردنی قورئان. واتا جیاوازی نه بوه له نیوان (ق، ف، غ، ع، ح، ج، ز، ر)
(س، ش، ن، ت) هتد. ههروهه ک چۆن کاریگه ریتترین چه کی کۆن تیروکه وان
بوه. ئه مپۆش نه وه ویی هه یه؟! به واتا یه تر عه ره به کان خۆشیان له
به ره مه نووسراوه کانیان نه گه شتوون، چونکه پیته کانی که هه یان
بوه، ناته واو بوون. واتی ته واویان نه داوه ته ده ست.

(ماخۆلانی خیانه تی خیل)